

Mokymo kursas 1 sesija

Įvadas į augalininkystę

Co-funded by
the European Union

Turinys

1 sesija - Įvadas į augalininkystę	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: sesijos įvertinimas	9
3 pamoka (neprivaloma)	14
Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)	16

1 sesija - Įvadas į augalininkystę

Supažindinimas su augalininkystės koncepcija, nauda ir iššūkiais.

Įvadas

1 sesijoje pristatoma augalininkystė - naujoviškas žemės ūkio metodas, kuriuo sprendžiamos klimato kaitos problemos ir skatinama tvaresnė maisto sistema, naudinga ir gamintojams, ir vartotojams. Jame apibūdinami šio holistinio ūkininkavimo metodo aplinkosauginiai, ekonominiai ir socialiniai privalumai, pabrėžiant jo suderinamumą su tvaria praktika ir galimybes daryti teigiamą poveikį visais šiais aspektais. Sesijoje nagrinėjami sudėtingi augalininkystės diegimo Europos Sąjungos (ES) klausimai, daugiausia dėmesio skiriant tokiems iššūkiams kaip interesų konfliktai, klaidingi įsitikinimai, išteklių ribotumas ir kultūrinės normos.

1 sesija paremta mokymosi modulių turiniu "1 tema - Kas yra augalininkystė ir vartojimas?":

- 1 skyrius - Kas yra augalininkystė?
- 3 skyrius - Augalininkystės nauda;
- 5 skyrius - Augalininkystės iššūkiai ir kliūtys;

Sujungus pirmiau minėtų mokymosi dalių turinį, sesijos tikslas - išsamiai supažindinti su augalininkystės ūkininkavimu, aiškiai pristatant augalininkystės sampratą ir jos naudą gamintojams ir vartotojams, taip pat nagrinėjant kliūtis ir iššūkius, trukdančius plačiai diegti augalininkystę.

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3-oji pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas;
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas;
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke;

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 1 užsiėmime, besimokantieji gebės:

- Apibrėžti augalininkystės sąvoką, nurodyti pagrindines jos ypatybes ir metodus bei pateikite pavyzdžių, susijusių su savo patirtimi.
- Aptarti veiksnius, lėmusius augalininkystės koncepcijos atsiradimą.
- Išanalizuoti augalininkystės privalumus aplinkai, nustatyti pagrindinius aplinkosauginius, ekonominius ir socialinius privalumus ir pabrėžti holistinį augalininkystės požiūrį.
- Suprasti įvairiapusius iššūkius, susijusius su augalininkyste, taikyti kritinio mąstymo įgūdžius analizuojant kliūtis, trukdančias plačiai diegti augalininkystės ūkininkavimą, ir suvokti bendradarbiavimo strategijų poreikį, nustatytiems iššūkiams spręsti.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis nuotoliniu būdu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Komiksai, atitinkantys šią sesiją, skirti supažindinti besimokančiuosius su augalininkystės koncepcija, galimais privalumais ir iššūkiais pereinant prie augalininkystės, taip pat iškelti klausimus diskusijoms. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **1 temos 1 komiksas: PERMAINŲ VĖJAS** (3-6 psl.)

Komiksas pristato du komiksų personažus - Piterį ir Siuzaną. Piteris ką tik paveldėjo tėvų pieno ūkį ir svarsto, ar jam ir toliau kaip įprasta ūkininkauti savo žemėje ir gaminti pašarus karvėms, ar palikti savo pėdsaką ir kažką keisti. Siuzana, patyrusi augalininkystės ūkininkė, pristato jam augalininkystę kaip tvarią įprastinio ūkininkavimo alternatyvą.

- **1 temos 3 komiksas: ŽALIASIS DERLIAUS NUĖMIMAS** (11-14 psl.)

Piteris aplanko Siuzaną jos gamintojų turguje, kur ji papasakoja apie perėjimo prie augalininkystės naudą.

- **1 temos 5 komiksas: DEBATAI** (19-22 psl.)

Komiksas pristato naują veikėją Džoną, kuris yra kaimynas pienininkystės ūkininkas ir tvirtai tiki tradiciniais ūkininkavimo metodais. Džonas prieštarauja augalininkystės veiksmingumui ir pasisako už tradicinį ūkininkavimą.

Besimokantieji kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir sieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kokios priežastys verčia svarstyti apie pokyčius Piterio atveju? Ar sutinkate su jo argumentais?
- Kurios augalininkystės savybės jums atrodo svarbiausios? Kodėl?
- Ar manote, kad Siuzana augalininkystę užsiima tik todėl, kad tai nekenkia aplinkai? Ar manote, kad jos pasirinkimą lemia ir kitos svarbios priežastys?
- Pasak Siuzanos, ar Peteris gali per naktį pereiti prie augalininkystės? Ką ji pataria?
- Ar manote, kad vyresnio amžiaus ūkininkas Džonas pateikia gerų argumentų prieš augalininkystės ūkininkavimą? Kokie tai argumentai?
- Ar manote, kad vyresnio amžiaus ūkininkas, toks kaip Džonas, gali padėti jaunesniam ūkininkui, pavyzdžiui, Piteriui, pereiti prie augalininkystės? Jei taip, kaip? Jei ne, kodėl ne?
- Ar sutinkate su Siuzanos atsakymu Džonui, į klausimą apie gamybos apimčių svarbą ekonomikai, kad svarbu ne tik gamybos apimtis, bet ir žmonių sveikata, produkto kokybė ir tvari ateitis? Kodėl?

Pabrėžkite pagrindinius diskusijos aspektus ir juos užsirašykite, kad susietumėte juos su teoriniu turiniu, kuris bus pateiktas kitoje dalyje.

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją: **1 SESIJA: Įvadas į augalininkystę**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 1 sesijos PPT sujungia **1 temą** pasirinktų mokymosi turinį: **Kas yra augalininkystė ir vartojimas?** (Žr. toliau pateiktą sąrašą). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 1 skyrius - Kas yra augalininkystė? (7-11 psl.)
- 3 skyrius - Augalininkystės nauda (16-20 psl.)
- 5 skyrius - Augalininkystės iššūkiai ir kliūtys (27-31 psl.)

Išsamus pirmiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių dėstytojui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama susipažinti su pirmiau pateiktų skyrių mokymosi turiniu.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama pasirenkamoji 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalintis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: augalinės kilmės perspektyvos: įkvepiantys ūkininkų pavyzdžiai

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Įgytos kompetencijos	Komandinis darbas, kritinis mąstymas, augalininkystės iniciatyvų motyvacijos pripažinimas
Reikalingi ištekliai	Atlikite savo šalies ir regiono atvejų tyrimus, atspindinčius augalininkystės iniciatyvų pavyzdžius įvairiuose regionuose ar žemės ūkio aplinkose. Kaip alternatyvą galima naudoti šiuos pavyzdžius: Veganų draugija (Jungtinė Karalystė): Augti žaliai. Augalinių baltymų žemės ūkio sėkmės istorijos . Transformacijos projektas: Ūkininkai .
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Atkreipkite dėmesį, kad pirmiau pateikti pavyzdžiai yra kraštutiniai atvejai, kai ūkininkai savo produkciją pakeitė iš mėsos ir (arba) pieno produktų į augalinės kilmės alternatyvas. Nors šie atvejai yra įdomūs, reikėtų pabrėžti, kad bendra

	augalininkystės sąvoka nereikalauja visiškai pakeisti ūkininkavimo praktikos. Nepaisant to, jų mąstymo būdas turėtų būti įkvepiantis!
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje. Norint atlikti veiklą virtualioje aplinkoje, kiekvienas besimokantysis gali sutelkti dėmesį į vieną atvejo tyrimą ir apmąstyti nustatytą motyvaciją ir naudą.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažesnes grupes (ne daugiau kaip 5-6 dalyviai grupėje) ir pateikite kiekvienai grupei po vieną atvejo analizę. Atvejo studijos turėtų atspindėti ūkininko, nusprendusio pradėti gamybą pagal augalinės kilmės praktiką, istoriją. (2 minutės)

2 Žingsnis: paskatinkite grupes perskaityti pasirinkto ūkininko istoriją ir išsiaiškinti šiuos dalykus:

a) Kokia (asmeninė / ekonominė / aplinkosauginė ir kt.) motyvacija paskatino keistis?

b) Kokia konkreti šių iniciatyvų nauda, pavyzdžiui, aplinkos tvarumas, ekonominis perspektyvumas ar socialinis poveikis? Pasistenkite nurodyti kuo daugiau privalumų! (10 minučių)

3 Žingsnis: Po diskusijos grupėse dalyvių prašoma sugrupuoti nustatytą naudą pagal 3 tvarumo ramsčius: aplinkosauginį, ekonominį ir socialinį. (5 minutės)

4 Žingsnis: kiekviena grupė pristato savo išvadas, pabrėždama unikalius privalumus ir išmoktas pamokas. (10 minučių)

5 Žingsnis: Po pristatymų surenkite diskusiją apie bendras temas ir gerą patirtį, pastebėtą įvairiuose pavyzdžiuose. (3 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: diskusija apie augalininkystę

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	12
Įgytos kompetencijos	Empatija, komandinis darbas, gilesnis įvairių požiūrių supratimas, debatų vedimo įgūdžiai.
Reikalingi ištekliai	1 sesijos PPT pristatymas ir sesijos komiksai.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Kadangi ši veikla grindžiama diskusijų esme, įsitikinkite, kad laikomasi etikos principų (ir jų laikykitės). Taip pat galite pagilinti diskusiją ne tik nustatydami, kas yra už ir prieš augalininkystę, bet ir priskirdami

	kiekvienam grupės nariui tam tikrą vaidmenį (pavyzdžiui, kiekvienoje grupėje gali būti ūkininkas, vartotojas, politikos formuotojas, "už" grupėje gali būti agronomas ekspertas arba aplinkosaugininkas, "prieš" grupėje - pieno pramonės atstovas ir t. t.). Taip veikla galėtų tapti įdomesnė, tačiau ir šiek tiek ilgesnė.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje. Norint atlikti veiklą virtualioje aplinkoje, besimokančiuosius reikės suskirstyti į telekonferencijų "kambarius".

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite mokinius į dvi grupes: viena iš jų atstovauja augalininkystės šalininkams, o kita pateikia argumentus prieš augalininkystę (taip pat galite kiekvienam grupės nariui paskirti konkretų vaidmenį, žr. pirmiau). Pageidautina, kad prieš tai pateiktumėte šaltinių, kuriuose būtų išdėstyti augalininkystės privalumai ir iššūkiai. (5 minutės)

2 Žingsnis: paraginkite kiekvieną grupę parengti įtikinamus argumentus, pagrindžiančius jiems priskirtą poziciją. (10 minučių)

3 Žingsnis: skirkite laiko abiem pusėms pristatyti savo požiūrį, įsitraukite į struktūruotą diskusiją, o po jos palengvinkite moderuojamą diskusiją. (15 minučių)

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., Mentimeter, Kahoot ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradėdant įgyvendinti

	užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiejiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas;
- PPT pristatymas (turinio pateikimas);
- Mokymosi veikla;
- Man patiko visos veiklos;
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų;

2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku;
- Sutinku;
- Nesutinku;
- Visiškai nesutinku;

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip;
- Šiek tiek;
- Ne;

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip;
- Šiek tiek;

- Ne;

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti augalininkystę?

- Labai naudinga;
- Šiek tiek naudinga;
- Nenaudinga;

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie augalininkystės pagrindus

Trukmė	15 minučių
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Viktorina
Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksai ir 1 sesijos PPT pristatymas.
Pastabos mokymų vadovui(kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite mokinius dar kartą pažvelgti į komiksus ir juos aptarti, apmąstyti sesijos veiklą ir savo naujas žinias bei požiūrį. Vadovaukite diskusijai, taip pat atkreipkite dėmesį į pradinį išryškėjusių klausimų, iškeltus 1 pamokos komiksų aptarimo metu.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti 10 klausimų yra orientaciniai; mokymų vadovas gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdamas į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

Mokymų vadovas gali trumpai pakomentuoti atsakymus.

1. Kuris iš toliau pateiktų teiginių geriausiai apibūdina augalininkystę?
 - a) Gyvulininkystės panaikinimas;
 - b) Gyvulių pašarams naudoti tik šviežius ir natūraliai augintus augalus;
 - c) Auginti augalus tik žmonių maistui, iki minimumo sumažinant arba panaikinant gyvūninės kilmės sąnaudas;
 - d) Auginant augalus ir augalinius pašarus tokiu būdu tausojant aplinką;

Atsakymas: c) Auginti tik žmonių maistui skirtus augalus, sumažinant arba visiškai atsisakant gyvūninės kilmės medžiagų.

2. Kuris iš toliau pateiktų teiginių geriausiai apibūdina pagrindinę sesijos metu aptartą augalininkystės naudą?
 - a) Didesnė priklausomybė nuo sintetinių trąšų;
 - b) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas;
 - c) Didesni žemės naudojimo reikalavimai;
 - d) Didėjantis buveinių naikinimas;

Atsakymas: b) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas.

3. Su koku pagrindiniu iššūkiu susiduria augalininkystė, kaip pabrėžta mokymuose?
 - a) Finansinės paramos perteklius;
 - b) Stiprios kultūrinės normos, palankios tradicinei gyvulininkystei;
 - c) Per didelė vyriausybės parama augalininkystės iniciatyvoms;
 - d) Didelė vartotojų paklausa augalinės kilmės produktams;

Atsakymas: b) Stiprios kultūrinės normos, palankios tradicinei gyvulininkystei.

4. Kuri iš toliau išvardytų praktikų padeda gerinti dirvožemio sveikatą augalininkystės ūkiuose?
 - a) Monokultūrų sodinimas;
 - b) Pernelyg intensyvus žemės dirbimas;
 - c) Sėjomaina ir žaliosios trąšos naudojimas;
 - d) Didelis cheminių pesticidų naudojimas;

Atsakymas: c) Sėjomaina ir žaliosios trąšos naudojimas

5. Kaip augalininkystė gali prisidėti prie smulkiųjų ūkininkų gerovės?
 - a) Didinant priklausomybę nuo brangių sintetinių trąšų;
 - b) Siūlant ribotas pasėlių įvairinimo galimybes;
 - c) Mažinant priklausomybę nuo brangių išorinių išteklių
 - d) Dėmesys skiriamas tik eksportuojamiems produktams, o ne vietinei gamybai.

Atsakymas: c) mažinant priklausomybę nuo brangių išorinių išteklių

6. Kokia yra sesijoje minima dažniausia klaidinga nuomonė apie augalininkystę?
 - a) Palyginti su tradiciniu ūkininkavimu, jam reikia daugiau vandens ir žemės;
 - b) Augalininkystė iš esmės yra netvari ir mažiau produktyvi;
 - c) Augalininkystė neprisideda prie klimato kaitos švelninimo;

d) Daugiausia dėmesio skiriama maisto produktų gamybai nenaudojant gyvulininkystės žaliavų;

Atsakymas: b) Augalininkystė iš esmės yra netvari ir mažiau produktyvi;

7. Kuri strategija buvo aptarta kaip būdas įveikti finansines kliūtis pereinant prie augalininkystės?
- a) Skatinti naudoti tik tradicinius ūkininkavimo metodus;
 - b) Politikos formuotojų, ūkininkų ir mokslininkų partnerystės plėtojimas;
 - c) Mokesčių didinimas augalinės žemdirbystės metodams;
 - d) Mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo mažinimas;

Atsakymas: b) Politikos formuotojų, ūkininkų ir mokslininkų partnerystės plėtojimas

8. Koks interesų konflikto pavyzdys turi įtakos augalininkystės reglamentams?
- a) Stiprus permakultūros praktikos propagavimas;
 - b) Mėsos ir pieno pramonės lobistinės pastangos apriboti augalinės kilmės produktų ženklimą;
 - c) Visų suinteresuotųjų šalių parama augalinės mitybos diegimui;
 - d) Visuotinis susitarimas dėl augalinės mitybos alternatyvų naudos;

Atsakymas: b) Mėsos ir pieno pramonės lobistinės pastangos apriboti augalinės kilmės produktų ženklimą.

9. Kuris iš šių kultūrinių veiksnių gali trukdyti priimti augalininkystę?
- a) Istoriskai susiklosčiusi gyvulininkystės pirmenybė tam tikruose regionuose;
 - b) Visuotinis augalininkystės pripažinimas pranašesne;
 - c) Minimali tradicijų ir paveldo įtaka žemės ūkiui;
 - d) Kultūrinės reikšmės, susijusios su ūkininkavimo praktika, nebuvimas;

Atsakymas: a) Istoriskai susiklosčiusi gyvulininkystės pirmenybė tam tikruose regionuose

10. Kaip augalininkystė savyje suderina aplinkosaugos, ekonominius ir socialinius aspektus?
- a) Didinant miškų kirtimą, kad būtų galima auginti daugiau kultūrų;
 - b) Reikalaudama plačiai naudoti gyvulių mėšlą dirvožemio derlingumui didinti;
 - c) Skatindama praktiką, kuri gerina dirvožemio sveikatą, mažina išmetamųjų teršalų kiekį ir remia bendruomenės gerovę;
 - d) Sutelkiant dėmesį tik į trumpalaikio pelno maksimizavimą, o ne į aplinkos sveikatą;

Atsakymas: c) Skatinant praktiką, kuri gerina dirvožemio sveikatą, mažina išmetamųjų teršalų kiekį ir palaiko bendruomenės gerovę.

3 pamoka (neprivaloma)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama kaip galimybė atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatlikta 2 pamokos mokymosi veikla) arba apsilankyti studijų vizito metu ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Lauko (pasirinktinai) veikla Nr. 1: apsilankymas ūkyje

Trukmė	1 - 2 valandos (neįskaitant kelionės)
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Įgytos kompetencijos	Komandinis darbas, kritinis mąstymas, darbo lauke ir tyrimo įgūdžiai, augalininkystės naudos ir iššūkių nustatymas realioje aplinkoje.
Reikalingi ištekliai	Mokymų vadovas turės surasti regione ūkį, kuriame ūkininkaujama augalininkystės pagrindu, arba ūkį, kuriame taikomi tvaraus ūkininkavimo metodai (pvz., ekologinis ūkininkavimas, tausojamoji žemdirbystė, biodinaminis ūkininkavimas, regeneracinis ūkininkavimas), ir surengti mokomąjį vizitą. Taip pat galima organizuoti pažintinę kelionę į įprastinį ūkį.
Pastabos mokymų vadovui kaip palengvinti darbą)	Mokomasis vizitas gali būti organizuojamas į ūkį, kuriame jau (sąmoningai) ūkininkaujama augalininkystės pagrindu, į ūkį, kuriame šiuo metu taikomi kiti tvaraus ūkininkavimo metodai ir kuris gali apsvarstyti galimybę pereiti prie augalininkystės, arba į tradicinį ūkį. Paruoškite besimokančiuosius mokomajai išvykai, pasiūlydami trumpą santrauką apie ūkį (t. y. kur jis įsikūręs, kokios rūšies produkcija, koks taikomas ūkininkavimo metodas, trumpa ūkio istorija).

Veiklos aprašymas:

Mokomojo vizito tikslas - per ekskursiją po ūkį ir trumpą pokalbį bei diskusiją su ūkio savininku įgyti realių žinių apie augalininkystės naudą ir iššūkius. Priklausomai nuo mokomosios išvykos ūkio profilio (augalininkystė, kiti tvaraus ūkininkavimo metodai, įprastinis ūkininkavimas), mokiniai skatinami užduoti ūkio savininkui klausimus apie motyvaciją pereiti prie augalininkystės, galimą ar užfiksuotą naudą ir galimus ar užfiksuotus iššūkius. Jei ūkio savininkas nėra susipažinęs su augalininkystės sąvoka, besimokantieji turėtų gebėti ją apibrėžti ir apibūdinti pagrindines jos

savybes, galimą naudą ir iššūkius bei aptarti su ūkio savininku, ar jis (ji) svarstytų galimybę taikyti augalininkystės ūkininkavimą ir kokios yra jo (jos) nuomonės priežastys.

Po tiriamojo vizito besimokantieji gali aptarti grupėje gautus rezultatus.

Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta mokymų vadovams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	ES reikia jūsų pagalbos!
Trukmė	1 val.
Dalyvių skaičius	Ne daugiau kaip 15
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas. Komandinis darbas. Supratimas apie įvairias augalininkystės ypatybes, metodus ir tikslus.
Reikalingi ištekliai	Skyriaus turinį galima rasti aukščiau. Rašikliai ir popierius arba kompiuteris ir projektorius.
Pastabos mokymų vadovui	Veiklos tikslas - įtraukti dalyvius į smegenų šturmą ir apmąstymus apie augalininkystės apibrėžtį. Palengvindami veiklą įsitikinkite, kad visi dalyviai turi galimybę įsitraukti į smegenų šturmą ir pagarbiai išreikšti savo nuomonę.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 žingsnis: Suskirstykite dalyvius į grupes ir supažindinkite juos su veiklos scenarijumi: ES skubiai reikia jūsų pagalbos rengiant augalininkystės apibrėžimą, kuris bus pateiktas rytoj vyksiančioje tarptautinėje konferencijoje! Apibrėžimas turi būti aiškus, glaustas ir apimti pagrindinius augalininkystės elementus. Apibrėžimas turi būti ne ilgesnis kaip 100 žodžių! 2 žingsnis: Tada dalyviai grupėse skatinami surengti "smegenų šturmą" ir bendradarbiaudami parengti ES apibrėžtį, atitinkančią pirmiau nurodytus kriterijus. Apibrėžimai turi būti užrašyti ant popieriaus lapų arba kompiuteryje, prijungtame prie projektoriaus. 3 veiksmas: kiekviena grupė pristato savo apibrėžimus plenariniame posėdyje. Kiekviena grupė gali paaiškinti, kaip ji priėjo prie savo apibrėžimo ir kodėl, jos nuomone, ES turėtų jį priimti. 4 etapas: visoms grupėms pristačius savo apibrėžimus, dalyviai, padedami mokymų vadovo, balsuoja už geriausią apibrėžtį, kuri bus siunčiama ES, arba suformuluoja naują apibrėžimą, kuriame būtų sujungti pateiktų apibrėžimų elementai. 5 veiksmas: dalyviai plenariniame posėdyje skatinami apmąstyti veiklą. Ar buvo sunku suformuluoti augalininkystės apibrėžimą? Su kokiais iššūkiais jie susidūrė?
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Besimokantysis gali atlikti šią užduotį individualiai ir pabandyti suformuluoti ES augalininkystės apibrėžimą pagal nustatytus kriterijus. Apmąstykite patirtį, kaip nurodyta 5 žingsnyje.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Prašome pavyzdžių !
Trukmė	1-2 valandos
Dalyvių skaičius	Ne daugiau kaip 15
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas. Komandinis darbas. Augalininkystės ypatumų ir metodų pripažinimas.
Reikalingi ištekliai	Besimokančiuosius galima paraginti internete atlikti greitą ūkininkavimo pavyzdžių paiešką arba pasidalinti asmeninės patirties pavyzdžiais. Taip pat galima pasinaudoti toliau pateiktais atvejo tyrimais: 1. Stefan Cigut ūkis - https://regina-ra.eu/farm-stefan-cigut-driving-regenerative-agriculture-in-pom-urska 2. Bio ūkio paskirties žemė - https://www.biocyclic-vegan.org/partners/producers/bio-farmland/ 3. John McHugh - https://regina-ra.eu/john-mchugh 4. Bandomasis ūkis "Southern Lights" - https://regina-ra.eu/the-southern-lights-pilot-farm 5. Vega&Dobro - https://www.vege-dobro.com/o-nas
Pastabos mokymų vadovui	Veiklos tikslas - skatinti dalyvių smalsumą ir diskusijas, remiantis skirtingais ūkininkavimo pavyzdžiais, skatinant juos nustatyti augalininkystės ypatumus ir metodus bei įsitraukti į diskusijas. Paskatinkite dalyvius sugalvoti savo vietovės, regiono ar šalies ūkių pavyzdžių, kad užsiėmimas būtų jiems aktualesnis ir padidintų jų motyvaciją bei susidomėjimą. Atvejų tyrimai, į kuriuos jie sutelks dėmesį, nebūtinai turi būti augalininkystės gerosios praktikos pavyzdžiai; atvejų tyrimai gali apimti įprastinio ūkininkavimo, tvaraus ūkininkavimo (atkuriamojo ūkininkavimo, ekologinio ūkininkavimo ir pan.) ir augalininkystės pavyzdžius. Įsitikinkite, kad diskusijoje nebus išsamiai aptariama konkreti ūkininkavimo praktika. Jei yra laiko apribojimų arba be dalyvių pateiktų atvejų analizių, galite naudoti 5 pirmiau pateiktus pavyzdžius. Šie pavyzdžiai buvo specialiai atrinkti siekiant pabrėžti pagrindinius augalininkystėje pagrįsto ūkininkavimo elementus, ir ne visi jie laikomi augalininkystėje pagrįsto ūkininkavimo pavyzdžiais.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į grupes ir paprašykite jų pateikti augalininkystės ūkių pavyzdžių. Dalyviai gali remtis savo patirtimi arba ieškoti internete. Arba jie gali pasinaudoti pirmiau pateiktais pavyzdžiais. 2 Žingsnis: Tada grupės skatinamos savo pasirinktuose pavyzdžiuose nustatyti augalininkystės ypatumus ir metodus. Ar jie tikrai yra augalininkystės pavyzdžiai? Jei ne, kodėl? 3 Žingsnis: kiekviena grupė pristato savo išvadas plenariniame posėdyje. Kiti dalyviai skatinami užduoti klausimus ir diskutuoti, ar atvejo analizė yra augalininkystės pavyzdys, ar ne. 4 Žingsnis: Kai visos grupės pristato savo išvadas, dalyviai, padedami mokymų vadovo, balsuoja ir priima sprendimą dėl kiekvieno atvejo tyrimo: Ar tai augalininkystės pavyzdys, ar ne? 5 Žingsnis: Dalyviai skatinami apmąstyti konkrečių atvejų tyrimus ir aptarti, kaip skirtingais atvejais būtų galima pereiti prie augalininkystės.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Besimokantysis gali išnagrinėti pirmiau pateiktus pavyzdžius ir nustatyti augalininkystės ypatumus ir metodus. Kurie iš šių atvejų yra tikri augalininkystės pavyzdžiai ir kodėl? Kokius likusių ūkių elementus reikėtų keisti pereinant prie augalininkystės ūkininkavimo?

3 mokymosi veikla	
Pavadinimas	"Ūkio evoliucija: "Evoliucija": "Pokyčių ugdymas per augalais grįstą ateitį"
Trukmė	1 val.
Dalyvių skaičius	Užsiėmimas gali būti atliekamas klasėje, kurioje gali būti ne daugiau kaip 30 dalyvių (t. y. maždaug 6 grupės).
Įgytos kompetencijos	Bendradarbiavimas, kritinis mąstymas, aktyvus dalyvavimas, scenarijų kūrimas
Reikalingi išteklių	1 ir 3 skyrių turinys, siekiant nustatyti pageidaujamus augalinės žemdirbystės metodus, taip pat 3 komiksų turinys, siekiant apibūdinti pokyčius norinčio atlikti ūkininko naudą ir motyvacines mintis. Nereikia jokių išorinių išteklių, tačiau, jei pageidaujate, galite kiekvienai grupei priskirti bazinius scenarijus (t. y. nurodyti ūkio dydį, žemės ūkio aplinką, šiuo metu gaminamus produktus, pagrindinius iššūkius ir t. t.), kad galutiniai rezultatai būtų skirtingi.
Pastabos mokymų vadovui	Pateikite scenarijų, kuriame dalyviai vaidintų ūkininkus, norinčius dėl įvairių priežasčių (pvz., aplinkosaugos problemų, rinkos paklausos, sveikatos sumetimų) pereiti nuo įprastinių prie augalinių ūkininkavimo metodų.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažesnes grupes (ne daugiau kaip 5-6 dalyviai grupėje) ir pateikite kiekvienai grupei po vieną atvejo analizę. Paprašykite kiekvienos grupės įsivaizduoti šiuo metu valdomą (tradicinį) ūkį. Įsitinkite, kad grupės nurodo savo pradinę padėtį ir bazinį scenarijų (per daug nesigilindamos į detales). Šį žingsnį taip pat gali paskirti fasilitatorius (žr. aukščiau esančius išteklius). 2 Žingsnis: Po pagrindinio scenarijaus pateikite grupėms užduotį parengti paprastą ūkio planą, kuriame būtų aprašytas perėjimo nuo tradicinių prie augalinių technologijų ir produktų procesas. Įsitinkite, kad planas yra paprastas, jame daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toliau išvardytiems dalykams: a) Kodėl norite keisti dabartinę ūkininkavimo praktiką? (kliūtys, iššūkiai, motyvacija) b) Ką norėtumėte pakeisti savo ūkyje (produktus, ūkininkavimo metodus ir pan.) c) Kaip norėtumėte pradėti? Kokius dalykus pirmiausia reikėtų apsvastyti? d) Kokią naudą jie gali duoti, palyginti su dabartine veikla? (taip pat atsižvelkite į aplinkosauginę, ekonominę ir socialinę naudą) d) Kaip įsivaizduojate savo ūkį po 5 metų? (idealus scenarijus) 3 Žingsnis: kiekviena grupė pristato savo ūkio planą ir idealų scenarijų, išsamiai nurodydama, kokią naudą gali duoti augalinės žemdirbystės metodai. 4 Žingsnis: Palengvinkite grįžtamąjį ryšį ir diskusijas, skatindami dalyvius įvertinti siūlomų planų įgyvendinimą ir privalumus.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Veikla gali būti įgyvendinama individualiai, pasirenkant bazinį scenarijų ir parengiant pertvarkos planą, į kurį būtų įtraukta ir daugiausia dėmesio skiriama numatomai naudai.

4 mokymosi veikla	
Pavadinimas	"Augalininkystės sprendimų laboratorija"
Trukmė	Ne ilgiau kaip 1 valanda (priklausomai nuo dalyvaujančių grupių skaičiaus).
Dalyvių skaičius	Užsiėmimą galima atlikti klasėje, kurioje gali būti ne daugiau kaip 20 dalyvių (t. y. 4 grupės). Prireikus grupių skaičių galima padidinti.
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, bendras problemų sprendimas, augalininkystės kliūčių analizė.
Reikalingi ištekliai	5 skyriaus turinys, siekiant nustatyti pagrindines kliūčių sritis, trukdančias plačiai diegti augalininkystės ūkininkavimą.
Pastabos mokymų vadovui	Šią veiklą geriausia atlikti 4 grupėse (kiekvienai grupei paskirta konkreti pagrindinė iššūkių sritis). Vis dėlto, jei norite pakeisti grupių skaičių, tuomet arba padvigubinkite pagrindines sritis (2 grupės, nagrinėjančios 1 pagrindinę sritį), arba suskirstykite pagrindinius iššūkius į daugiau panašių sričių (kad kiekviena grupė nagrinėtų vieną konkrečią panašią sritį).
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 Žingsnis: Sudarykite mažas grupes ir kiekvienai grupei pateikite konkretų iššūkį, susijusį su augalininkyste, pavyzdžiui, prieštaringi interesai, klaidingi įsitikinimai ir žinių spragos, išteklių trūkumas / pažeidžiami pragyvenimo šaltiniai, kultūrinės normos ir aspektai. 2 Žingsnis: paveskite kiekvienai grupei sukurti galimus sprendimus ar strategijas, kaip spręsti duotą iššūkį. Paraginkite jas pasinaudoti bendromis žiniomis, patirtimi ir turimais ištekliais. 3 Žingsnis: Po nustatyto laiko kiekviena grupė pristato klasei savo nustatytus iššūkius ir siūlomus sprendimus. 4 Žingsnis: Padėkite surengti diskusiją, kad palygintumėte ir išanalizuotumėte siūlomų metodų veiksmingumą ir įgyvendinamumą sprendžiant augalininkystės kliūtis.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Šią veiklą galima atlikti individualiai, pasirenkant pagrindinį iššūkį ir išvardijant galimus sprendimo būdus.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursas

2 sesija

Įvadas į augalinę mitybą

Co-funded by
the European Union

Turinys

2 sesija - Įvadas į augalinę mitybą	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	7
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	8
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	8
2 dalis: sesijos įvertinimas	12
3 pamoka (neprivaloma)	17
Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)	21

2 sesija - Įvadas į augalinę mitybą

Pagrindinė augalinės mitybos apžvalga, nauda ir iššūkiai.

Įvadas

2 sesijoje aptariama augalinės mitybos samprata, nauda ir iššūkiai. Augalinė mityba tampa vis populiareesnė kaip galinga sveikatos gerinimo, aplinkos tvarumo ir etiškų maisto sistemų skatinimo priemonė. Šioje sesijoje bus nagrinėjama, kaip augalinė mityba gali pagerinti sveikatos būklę, įskaitant mažesnę lėtinių ligų riziką ir geresnę bendrą gerovę. Taip pat nagrinėsime jos poveikį aplinkai, pabrėždami jos vaidmenį mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, saugant gamtos išteklius ir sprendžiant maisto saugumo problemas.

Sesijoje bus aptarti ne tik šie privalumai, bet ir pagrindinės kliūtys, trukdančios pereiti prie augalinės mitybos. Tarp jų - kultūrinis pasipriešinimas, klaidingi įsitikinimai apie mitybos tinkamumą ir praktiniai iššūkiai, pavyzdžiui, įperkamumas ir prieinamumas.

2 sesija paremta šių mokymosi skyriaus "1 tema - Kas yra augalininkystė ir vartojimas?" turiniu

- 2 skyrius - Kas yra augalinė mityba?
- 4 skyrius - Augalinės mitybos privalumai.
- 6 skyrius - Augalinės mitybos iššūkiai ir kliūtys.

Šio užsiėmimo pabaigoje besimokantieji įgis išsamų supratimą apie augalinės mitybos potencialą ir strategijas, kurių reikia norint įveikti kliūtis, trukdančias ją taikyti.

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 (trečioji) pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas.
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas.
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke.

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 2 užsiėmime, besimokantieji gebės:

- Suprasti augalinės mitybos sąvoką, įskaitant mitybos rūšių įvairovę ir jų pritaikomumą.
- Atpažinti augalinės mitybos privalumus, nurodyti pagrindines sveikatai naudingas savybes ir suprasti aplinkosauginius privalumus.
- Ištirti poveikį tvarumui ir išanalizuoti, kaip augalinė mityba prisideda prie tvarių maisto sistemų kūrimo.
- Suprasti socialinius, kultūrinius ir ekonominius iššūkius, susijusius su augalinės mitybos diegimu, įskaitant klaidingus įsitikinimus, prieinamumo problemas ir lobizmą.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Su šia sesija susijusiuose komiksuose nagrinėjamas augalinės mitybos supratimo ir pritaikymo kelias, pabrėžiama jos nauda sveikatai, aplinkai ir etiškumui, kartu atkreipiamas dėmesys į dažniausiai pasitaikančius klaidingus įsitikinimus ir kliūtis. Komiksuose pabrėžiamas augalinės mitybos lankstumas, poveikio aplinkai mažinimo svarba ir įpročių keitimo iššūkiai. Siužetinė linija įkvepia dialogui apie sveikesnį ir tvaresnį maisto pasirinkimą. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **1 temos 2 komiksas: NETIKĖTAS SUSITIKIMAS** (7-10 psl.)

Komiksas pristato netikėtą dviejų senų draugų - Agatos ir Adamo - susitikimą prekybos centre. Jų pokalbis pasisuka kita linkme, kai Adamas užsimena apie savo perėjimą prie augalinės mitybos, sukeldamas Agatos smalsumą ir klaidingus įsitikinimus, nes ji iš pradžių augalinę mitybą sieja su griežtu veganizmu ar sveikatos problemomis. Adamas paaiškina apie augalinės mitybos lankstumą ir įvairovę, pabrėždamas jos naudą sveikatai, aplinkai ir etikai. Komiksas baigiamas Adamo kvietimu Agatai apžiūrėti netoliese esančią augalinio maisto parduotuvę, taip sujungiant asmeninį ryšį ir supažindinant su tvariu vartojimu.

- **1 temos 4 komiksas: PAGALBA SAU IR PLANETA** (15-28 psl.)

Toliau siužeto linija tęsiasi, kai Agata ir Adamas apsilanko augalinės mitybos parduotuvėje ir aptaria augalinės mitybos privalumus. Jie aptaria, kaip augalinė mityba gali pagerinti sveikatą ir sumažinti poveikį aplinkai, nes sumažėja anglies dioksido ir vandens pėdsakas. Agata išreiškia norą išmokti gaminti augalinius patiekalus ir sulaukia Adomo padrąsinimo ir pagalbos pasiūlymų. Komikso pabaigoje Agata taip pat susiduria su Piteriu (jaunučiu ūkininku) - abu jie naujai susipažįsta su augalinės gamybos ir vartojimo koncepcija.

- **1 temos 6 komiksas: ĮPROČIŲ KEITIMAS GALI SUKELTI KOVĄ** (23-26 psl.)

Grįžusi iš apsipirkimo Agata atsiliepia telefonu ir papasakoja mamai apie Siuzanos parduotuvę, kurioje siūlomi įvairūs sveiki augaliniai produktai iš vietinių šaltinių. Agatos motina skeptiškai žiūri į idėją sumažinti mėsos vartojimą ir priešinas jai, baimindamasi sveikatos sutrikimų ir socialinės gėdos. Komiksas pabrėžia augalinės mitybos naudą sveikatai, pavyzdžiui, kraujospūdžio reguliavimą ir ligų rizikos mažinimą, taip pat naudą aplinkai. Nepaisant pradinio motinos pasipriešinimo, Agata ryžtasi šeimos šventei paruošti gardų augalinės kilmės meniu, pabrėždama būtinybę įveikti kliūtis ir keisti mitybos įpročius siekiant geresnės sveikatos ir aplinkos tvarumo.

Perskaičius komiksus (iš anksto arba netrukus pamokos pradžioje), mokiniai skatinami išsakyti savo nuomonę ir pradėti diskusiją. Galima naudoti šiuos orientacinius klausimus:

- Kokių klaidingų įsitikinimų apie augalinę mitybą turėjo Agata ir kaip Adomas juos išsklaidė? Ar jūs arba jūsų pažįstamas žmogus turėjo panašių įsitikinimų?
- Kaip manote, kokią įtaką asmeniniai ryšiai, pavyzdžiui, Adomo ir Agatos draugystė, turi žmogaus atvirumui mokytis apie augalinį gyvenimo būdą?
- Kokie šioje istorijoje aptariami augalinės mitybos privalumai - sveikatos, ekologiniai ar etiniai - jums labiausiai patinka? Kodėl?
- Agata susidomėjo augalinių patiekalų gaminiu. Kaip manote, su kokiais iššūkiais ar motyvacija susiduria žmonės, pereinantys prie augalinės mitybos įpročių?
- Kaip tokie pokalbiai, kaip Agatos ir jos motinos, gali padėti įveikti pasipriešinimą mitybos pokyčiams šeimoje?
- Kaip manote, koku būdu prieiga prie parduotuvių, siūlančių augalinės kilmės, vietoje pagamintus maisto produktus, gali palengvinti žmonėms ir bendruomenėms pereiti prie naujos mitybos?
- Kaip visuomenės normos ir kultūrinės tradicijos veikia žmonių norą maitintis augaliniu maistu, kaip matyti iš Agatos motinos susirūpinimo?
- Jei būtumėte Agatos vietoje, kaip pristatytumėte augalinį maistą skeptiškai nusiteikusiam šeimos nariui ar draugui?
- Komiksuose kalbama apie anglies dioksido ir vandens pėdsako mažinimą naudojant augalinę mitybą. Kokių veiksmų galėtumėte imtis jūs asmeniškai, kad sumažintumėte poveikį aplinkai?
- Kaip mokymasis iš kitų patirties, kaip Agatos iš Adomo, gali įkvėpti ir paskatinti žmogų keliauti tvaraus vartojimo link?

Šioje diskusijoje asmeninės ir praktinės įžvalgos susiejamos su teoriniu turiniu, įskaitant augalinės mitybos apibrėžtį, jos naudą aplinkai ir sveikatai bei socialinius ir ekonominius veiksnius, darančius

įtaką jos taikymui. Ji parengia besimokančiuosius išsamiau nagrinėti temą, susiejant jų apmąstymus su susistemintomis žiniomis, kurios vėliau pateikiamos PPT.

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją: **2 SESIJA: Augalinė mityba: sąvokos, nauda ir iššūkiai**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 2 sesijos PPT sujungia šių **1 temos** mokymosi turinį: **Kas yra augalininkystė ir vartojimas?** (žr. toliau pateiktą sąrašą). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Atitinkamų skyrių puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme.

- 2 skyrius - Kas yra augalinė mityba? (12-15 psl.)
- 4 skyrius - Augalinės mitybos privalumai (21-26 psl.)
- 6 skyrius - Augalinės mitybos iššūkiai ir kliūtys (32-35 psl.)

"PowerPoint" pristatyme daugiausia dėmesio skiriama pagrindinėms augalinės mitybos sąvokoms, privalumams ir iššūkiams. Jame aptariamas augalinės mitybos apibrėžimas ir sudedamosios dalys, pabrėžiama, kad vartojami augalinės kilmės maisto produktai, o gyvulinės kilmės produktų vartojama kuo mažiau arba jie iš viso nevartojami. Pristatyme pabrėžiama nauda sveikatai, pavyzdžiui, mažesnė lėtinių ligų rizika ir ilgesnė gyvenimo trukmė, taip pat nauda aplinkai, įskaitant mažesnį vandens ir anglies dioksido pėdsaką. Be to, aptariami iššūkiai ir kliūtys, trukdančios priimti augalinę mitybą, pavyzdžiui, kultūrinės normos, ribotas informuotumas, patogumas, įperkamumas, mitybos problemos, rinkodaros šališkumas ir nepakankamai palanki politika. Pranešimo tikslas - suteikti išsamų supratimą apie augalinę mitybą ir jos reikšmę sveikatai ir tvarumui.

Išsamus pirmiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių dėstytojui ir besimokantiejiems. Pateikdami teorinį turinį per PPT pristatymą aukščiau arba po pristatymo būtinai atkreipkite dėmesį į pagrindinius dalykus, išryškintus Komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama neprivaloma 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: Augalinės alternatyvos vakarienei

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Įgytos kompetencijos	Komandinis darbas, kritinis mąstymas, pagrindinių augalinės mitybos ypatybių supratimas.
Reikalingi ištekliai	2 skyriaus turinys ir PPT pristatymas. Baltoji lenta, popieriaus lapai, žymekliai.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Šio užsiėmimo tikslas - suprasti augalinės mitybos apibrėžimą ir tipus bei susieti juos su dalyvių asmenine patirtimi, siekiant sustiprinti žinių išsaugojimą, sustiprinti kritinį mąstymą ir ugdyti teigiamą požiūrį į augalinę mitybą. Paskatinkite dalyvius be kritikos kurti smegenų šturmą ir remtis savo patirtimi.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje. Norint atlikti veiklą virtualioje aplinkoje, kiekvienas besimokantysis turėtų sutelkti dėmesį į savo patiekalą, įkelti idėją į bendrą

	dalijimosi platformą (pavyzdžiui, "Miro" arba "Kahoot"). Tada mokymų vadovas palengvina diskusiją, išrinkdamas geriausius patiekalus.
--	---

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į grupes po 3-5 žmones ir kiekvienai grupei paskirkite skirtingą augalinės mitybos tipą (pvz., lakto-ovo vegetarišką, veganišką, peskatarišką, augalinę Viduržemio jūros dietos versiją, lanksčiąją dietą ir t. t.) (2 minutės)

2 Žingsnis: tada grupės pakviečiamos pasiūlyti vieną patiekalą vakarienei pagal joms paskirtą mitybos tipą, t. y. tarsi jos būtų pasirinkusios šį mitybos tipą. Dalyviai skatinami remtis savo patirtimi ir asmeniniais valgymo įpročiais, o idėjų semtis iš tradicinės vietos virtuvės. Skatinama grupinė diskusija, kad būtų išrinktas patraukliausias variantas. (10 minučių)

3 Žingsnis: kiekviena grupė pristato savo siūlomą patiekalą plenariniame posėdyje. Vedėjas lentoje (arba naudodamasis užrašais) sudaro sąrašą. Taip pat reikėtų pridėti ir įvardyti pagrindinę mitybos rūšį. (5 minutės)

4 Žingsnis: Tada kiekvienos grupės paprašoma iš sąrašo pasirinkti mėgstamiausią patiekalą (tokį, kurį norėtų ir ketina išbandyti, arba kuris tiesiog skamba geriausiai). Išrinkite nugalėtoją, taip pat pagalvokite apie pasirinkimus (kad pamatytumėte, kuris mitybos tipas būtų populiariausias). (5 minutės)

5 Žingsnis: pasibaigus atrankai, mokymų vadovas pakviečia susirinkusiuosius į plenarinį posėdį apmąstyti pasiūlytus patiekalus ir valgymo planus. Ar buvo sunku pasiūlyti patiekalus skirtingiems mitybos tipams? Ar pasiūlyti patiekalai yra tradiciniai, ar atspindi vietos virtuvę? Ar jie norėtų laikytis pasiūlytų maitinimosi planų? Kodėl? Dalyviai kviečiami diskutuoti. (8 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: Augalinės mitybos iššūkių įveikimas

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Įgytos kompetencijos	Empatijos ugdymas, problemų sprendimo praktika, individualus augalinės mitybos iššūkių sprendimas.
Reikalingi ištekliai	Flipchartas (popierinė lenta) arba lenta, iš anksto parašyti atvejo scenarijai (atspausdinti arba rodomi), išryškinantys bendras kliūtis (Žr. toliau pateiktus pavyzdžius), sprendimų "smegenų šturmo" lapai (arba paprasti popieriai), žymekliai ir rašikliai.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Padėkite dalyviams rasti praktinius sprendimus. Pabrėžkite įtraukties ir vietos pritaikymo svarbą sprendžiant kliūčių problemą. Skatinkite dalyvius apsvarstyti ir kūrybiškus, ir praktinius sprendimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje. Norint atlikti šią veiklą virtualioje aplinkoje, diskusijų daliai turėtų būti naudojamos atskiros pertraukų salės (reikia išplėstinio internetinių platformų naudojimo).

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Įžanga ir apšilimas: trumpai paaiškinkite, kad ši veikla bus skirta augalinės mitybos iššūkiams nustatyti ir įveikti. Pabrėžkite empatijos ir bendradarbiavimo svarbą kuriant įgyvendinamus sprendimus. (5 minutės)

2 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažesnes grupes po 3-5 žmones, priklausomai nuo bendro dalyvių skaičiaus (yra 6 barjerų scenarijai, įsitikinkite, kad grupių skaičius neviršija skirtingų scenarijų skaičiaus). Kiekvienai grupei priskirkite skirtingą iššūkių scenarijų (atsitiktinai arba atsižvelgiant į jų susidomėjimą tema). Išdalinkite grupėms smegenų šturmo lapus (arba atskirus dokumentus) ir įsitikinkite, kad jie supranta savo scenarijų. (5 minutės)

3 Žingsnis: kiekviena grupė aptaria jai priskirtą scenarijų ir nustato pagrindinio iššūkio priežastis. (Klausimų pavyzdžiai: Su kokiais konkrečiais iššūkiais susiduria scenarijuje aprašytas asmuo? Kokių išteklių ar paramos jam reikėtų šiems iššūkiams įveikti? Kokį vaidmenį sprendžiant šias kliūtis gali atlikti bendruomenė, švietimas ar politika?) Grupės sugalvoja praktinius ir kūrybiškus sprendimus ir užrašo savo idėjas į smegenų šturmo lapus. (10 minučių)

4 Žingsnis: kiekviena grupė pristato savo iššūkių scenarijų ir siūlomus sprendimus likusiems dalyviams. Paskatinkite kitas grupes užduoti klausimus arba pasiūlyti papildomų idėjų. (7 minutės)

5 Žingsnis: apibendrinkite pagrindines įžvalgas ir išryškinkite bendras temas ar novatoriškas idėjas, kuriomis buvo dalijamasi veiklos metu. Paskatinkite dalyvius pagalvoti, kaip jie galėtų pritaikyti šiuos sprendimus savo bendruomenėje ar asmeniniame gyvenime. (3 minutės)

Iš anksto parašyti kliūčių scenarijai, kurie bus naudojami šioje veikloje:

1. Kultūrinės normos ir tradicijos

Scenarijus: Marija gyvena mažame miestelyje, kur mėsos patiekalai yra svarbiausi šeimos susibūrimuose ir kultūrinėje šventėje. Ji nori pereiti prie augalinės mitybos, bet baiminasi, kad šeima priešinsis ir bus išstumta iš visuomeninių renginių.

2. Ribotas prieinamumas ir įperkamumas

Scenarijus: Davidas gyvena kaimo vietovėje, kur augalinės kilmės alternatyvos, tokios kaip tofu ar migdolų pienas, yra brangios ir ne visada prieinamos. Jis nori valgyti mažiau gyvūninės kilmės produktų, bet nežino, kaip pasigaminti maistingą maistą iš vietinių produktų, kurie būtų įperkami.

3. Žinių apie augalinių patiekalų gaminimą stoka

Scenarijus: Sarah norėtų valgyti daugiau augalinės kilmės maisto, tačiau ją gąsdina mintis, kad reikės gaminti maistą iš nepažįstamų ingredientų, pvz., lęšių ar tempe. Paprastai ji remiasi lengvai paruošiamais mėsos patiekalų receptais ir nesiryžta pereiti prie naujo maisto gaminimo stiliaus.

4. Mitybos problemos

Scenarijus: Kevinas yra sunkiaatletis, kuris vartoja daug baltymų turinčią mitybą ir mano, kad augalinė mityba gali būti nepakankamai baltyminga, kad jis galėtų pasiekti savo fitneso tikslus. Jis domisi augaline mityba, bet nerimauja, kad maintindamasis taip, praras raumenis arba jausis silpnas.

5. Laiko apribojimai

Scenarijus: Emilija dirba dviejuose darbuose ir turi labai mažai laiko gaminti maistą. Ji dažnai valgo maistą išsinešimui arba pašildytą mikrobangų krosnelėje, tačiau nerimauja, kad augalinės mitybos gaminimas užims per daug laiko ir nežino, nuo ko pradėti.

6. Rinkodaros ir socialiniai klaidingi įsitikinimai

Scenarijus: Markas mano, kad augalinė mityba skirta tik aplinkosaugos aktyvistams ar sveikatos fanatikams. Jis nesiryžta jos išbandyti, nes nesutampa su šiomis grupėmis ir baiminasi, kad draugai gali išjuokti jo pasirinkimą.

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Yra 2 vertinimo veiklos rūšys:

1. Pirmoji veikla skirta gauti trumpą grįžtamąjį ryšį iš besimokančiųjų apie jų patirtį dalyvaujant sesijoje. Šių atsiliepimų tikslas - padėti dėstytojui atlikti reikiamus pakeitimus kurso metu.
2. Antroji veikla skirta įgytoms žinioms įvertinti (pvz., mini viktorina arba refleksijos diskusija).

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinės apklausos programa (pvz., "Mentimeter" arba "Kahoot")
Reikalingi ištekliai	Galimybė naudotis internetinėmis apklausų programomis ir interneto prieiga: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Turėkite omenyje, kad tai trumpas vertinimas.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos veikos
- Nė viena iš pirmiau nurodytų variantų

2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalinės mitybos iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti augalinę mitybą?

- Labai naudinga
- Šiek tiek naudinga
- Nenaudinga

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie augalinės mitybos pagrindus

Trukmė	15 minučių
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Viktorina

Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksai ir 1 sesijos PPT pristatymas.
Pastabos mokymų vadovui(kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite mokinius dar kartą pažvelgti į komiksus ir juos aptarti, apmąstyti sesijos veiklą ir savo naujas žinias bei požiūrį. Vadovaukite diskusijai, taip pat remdamiesi pradiniais išryškintais 1 pamokos komiksų aptarimo klausimais.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti klausimai yra orientaciniai; mokymų vadovas gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdamas į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

1. Kokia yra pagrindinė augalinės mitybos ypatybė?

- a) Dėmesys dideliame gyvūninių baltymų kiekiui;
- b) Daugiausia perdirbtų maisto produktų vartojimas;
- c) Dėmesys augalinės kilmės maisto produktams;
- d) Visų angliavandenių vengimas;

Atsakymas: c) Didelis dėmesys augalinės kilmės maisto produktams

2. Kuris iš toliau išvardytų produktų NĖRA augalinės mitybos tipas?

- a) Vegetariškas;
- b) Pesketarinis;
- c) Paleo;
- d) Veganiškas;

Atsakymas: c) Paleo

3. Kokie augalinės kilmės baltymų šaltiniai paprastai įtraukiami į augalinę mitybą?

- a) Tofu, lęšiai ir avinžirniai;

- b) Žuvis, kiaušiniai ir medus;
- c) Pienas, jogurtas ir sūris;
- d) Vištiena, jautiena ir kiauliena;

Atsakymas: a) tofu, lęšiai ir avinžirniai

4. Kas yra lanksti mityba?

- a) Dieta, kurioje nėra jokių gyvūninės kilmės produktų.
- b) Daugiausia augalinė mityba, kai kartais vartojami gyvūninės kilmės produktai;
- c) Žalia veganiška mityba be virtų maisto produktų;
- d) Ketogeninė mityba, kurios metu daugiausia dėmesio skiriama mažam angliavandenių kiekiui;

Atsakymas: b) Daugiausia augalinė mityba, kai kartais vartojami gyvūninės kilmės produktai.

5. Kuris iš šių dalykų yra augalinės mitybos privalumas sveikatai?

- a) Mažesnė širdies ir kraujagyslių ligų rizika;
- b) Didesnė vitamino B12 trūkumo rizika;
- c) Didesnis cholesterolio kiekis;
- d) Geresnis gyvūninių baltymų pasisavinimas;

Atsakymas: a) mažesnė širdies ir kraujagyslių ligų rizika.

6. Kaip augalinė mityba teigiamai veikia aplinką?

- a) Dėl to didėja gėlo vandens išteklių naudojimas.
- b) Mažina šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą.
- c) Dėl to kertami miškai.
- d) Didina priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Atsakymas: b) mažina šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą.

7. Augalinė mityba susijusi su mažesniu vandens pėdsaku. Kiek vegetariška mityba gali sumažinti asmens vandens pėdsaką?

- a) 10%
- b) 30%
- c) 50%
- d) 58%

Atsakymas: d) 58%

8. Kokia yra dažna klaidinga nuomonė apie augalinę mitybą?

- a) Ji yra lanksti ir lengvai prisitaikanti;
- b) Joje gausu maistinių medžiagų;
- c) Ji visada yra veganiška;
- d) Ji gerina žarnyno sveikatą;

Atsakymas: c) Ji visada yra veganiška.

9. Kuri iš toliau išvardytų priežasčių yra pagrindinė kliūtis, trukdanti pradėti maitintis augaliniu maistu?

- a) Lengva prieiga prie šviežių produktų;
- b) Žinių apie augalinį maistą trūkumas;
- c) Didelė augalinių alternatyvų įvairovė;
- d) Šeimos ir draugų parama;

Atsakymas: b) Žinių apie augalinės kilmės maisto ruošimą trūkumas

10. Kaip kultūrinės normos gali trukdyti augalinei mitybai?

- a) Jos skatina vietoje užaugintas daržoves.
- b) Jos stiprina mėsos patiekalų tradicijas.
- c) Jos skatina augalinės virtuvės įvairovę.
- d) Jos palengvina prieigą prie augalinės kilmės produktų.

Atsakymas: b) Jos stiprina mėsos patiekalų tradicijas.

3 pamoka (neprivaloma)

Šioje pamokoje numatyta veikla lauke ir ekskursija į vietinį turgų. Užsiėmimo tikslas - ištirti augalinio maisto pasirinkimo galimybes netoliese ir aptarti iššūkius, susijusius su augaline mityba.

Lauko (neprivaloma) veikla Nr. 1: augalinės kilmės produktų atradimas vietiniame turguje

Trukmė	2-3 valandos (apima rinkos tyrimą, grupinę diskusiją, apibendrinimą)
Didžiausias dalyvių skaičius	20
Kompetencijos	Pagrindinių augalinės mitybos sudedamųjų dalių nustatymas, augalinių ingredientų tiekimo iššūkių atpažinimas, praktinių žinių apie augalinio maisto pasirinkimą vietos bendruomenėje gilinimas.
Reikalingi ištekliai	Rinkos žemėlapis arba vadovas (jei yra), dalomoji medžiaga, apibendrinanti augalinės mitybos sudedamąsias dalis ir dažniausiai pasitaikančius iššūkius, užrašų knygelės arba darbo lapai, į kuriuos dalyviai gali įrašyti pastebėjimus.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto apsilankykite turguje, kad sužinotumėte, kuriuose prekystaliuose yra daug įvairių augalinės kilmės produktų. Paruoškite klausimus, kuriais vadovaudamiesi dalyviai galės stebėti ir diskutuoti. Pasiruoškite aptarti kultūrinius ar ekonominius aspektus, turinčius įtakos augalinės kilmės maisto produktų prieinamumui ir įperkamumui.

Veiklos aprašymas:

Įvadas: Susitikite nurodytoje vietoje netoli turgaus. Apžvelkite augalinę mitybą ir su ja susijusius iššūkius (pvz., klaidingus įsitikinimus, ribotą prieigą prie tam tikrų maisto produktų). Išdalinkite dalomąją medžiagą, kurioje aprašytos pagrindinės augalinio maisto grupės (vaisiai, daržovės, ankštiniai augalai, grūdai, riešutai ir sėklos) ir tokios problemos kaip įperkamumas, prieinamumas ir kultūrinis suvokimas. Skirkite dalyviams užduotį nustatyti: įperkamas ir įvairias augalinės kilmės galimybes ir bet kokią matomą kultūrinę įtaką maisto pasiūloje. (Žr. dalijamosios medžiagos pavyzdį.)

Rinkos tyrinėjimas (apie 1 val.): Suskirstykite dalyvius į mažas grupes (po 3-4 žmones). Kiekviena grupė gauna kontrolinį sąrašą, kuriuo vadovaudamasi atliks tyrimą (pvz., raskite augalinių baltymų

Šaltinių pavyzdžių, nustatykite įperkamus vaisių, daržovių ir grūdų pasirinkimo variantus, atkreipkite dėmesį į kultūrinius ypatumus ar augalinius maisto produktus, būdingus konkrečiai vietai, atkreipkite dėmesį į tai, ar yra augalinių alternatyvų (pvz., augalinio pieno ar mėsos pakaitalų). Paraginkite dalyvius paklausti prekystalių savininkų apie jų produktus, taip pat apie tai, iš kur jie gaunami.

Grupės diskusija (30 minučių): Surinkite dalyvius netoliese esančioje atviroje erdvėje (parke ar šalia turgaus esančioje poilsio zonoje). Palaikykite diskusiją apie: Kokie augalinės kilmės produktai buvo lengviausiai prieinami? Ar kokių nors maisto produktų buvo sunku rasti arba jie buvo pernelyg brangūs? Kaip kultūrinė įtaka galėjo nulemti turgaus pasiūlą? Diskusijos metu susiekite pastebėjimus su 6 skyriuje aptartais iššūkiais, pavyzdžiui, įperkamumu ir prieinamumu.

Apibendrinimas ir refleksija: Apibendrinkite pagrindines vizito į rinką išvadas. Aptarkite praktinius sprendimus, kaip įveikti nustatytus iššūkius, pavyzdžiui, apsipirkti sezoniškai arba ištirti kooperatyvus, kurie perka dideliais kiekiais. Pakvieskite dalyvius pasidalyti viena nauja įžvalga ar strategija, kurią jie panaudos, kad augalinis maistas taptų prieinamesnis jų gyvenime.

Logistiniai planavimo ir vykdymo patarimai:

- Rinkitės prekyvietę, kurioje yra įvairių šviežių produktų ir augalinės kilmės maisto produktų.
- Susitikimo vieta: Pasirinkite patogią ir matomą vietą netoli turgaus.
- Prieinamumas: Užtikrinkite, kad turgus ir pėsčiųjų maršrutai būtų pritaikyti visiems dalyviams.
- Gairės: Pateikite aiškius nurodymus, kaip laikytis drauge kaip grupei ir išlaikyti pagarbą pardavėjams bei kitiems turgaus lankytojams.
- Pasiruošimas orams: Informuokite dalyvius, kad apsirengtų tinkamai pagal oro sąlygas ir pasiimtų vandens.

Ekskursijos po turgų dalomosios medžiagos pavyzdys: Augalinės kilmės produktų atradimas vietiniame turguje

Ši veikla padės jums:

- Nustatyti pagrindines augalinės mitybos sudedamąsias dalis.
- Atpažinti iššūkius, susijusius su augalinės kilmės ingredientų tiekimu.
- Ištirti, kaip kultūriniai ir ekonominiai veiksniai daro įtaką augalinės kilmės maisto produktų prieinamumui.

Ką daryti?

Tyrinėdami rinką, kartu su grupe atlikite toliau pateiktas užduotis. Būtinai užsirašykite ir, jei įmanoma, bendraukite su prekystalių savininkais.

1. Augalinio maisto grupės

Nurodykite toliau išvardytų maisto produktų grupių pavyzdžius ir pažymėkite kainų intervalą (jei matomas):

Vaisiai ir daržovės:

Pavyzdžiai: _____

Kainų diapazonas: _____

ankštiniai augalai (pvz., lęšiai, pupelės, avinžirniai):

Pavyzdžiai: _____

Kainų diapazonas: _____

Pilno grūdo grūdai (pvz., ryžiai, kvinojos, avižos):

Pavyzdžiai: _____

Kainų diapazonas: _____

Riešutai ir sėklos:

Pavyzdžiai: _____

Kainų diapazonas: _____

Augalinės kilmės baltymų alternatyvos (pvz., tofu, tempe):

Pavyzdžiai: _____

Kainų diapazonas: _____

2. Kultūrinė įtaka

Stebėkite ir atkreipkite dėmesį į bet kokią kultūrinę įtaką maisto produktams:

Ar yra kokių nors vietos kultūrai būdingų maisto produktų ar patiekalų? (pvz., regioniniai vaisiai ar ankštiniai augalai):

Pavyzdžiai: _____

Kaip šie maisto produktai dera su augaline mityba (pvz., ar jie dažniausiai yra augalinės kilmės?):

Pastebėjimai: _____

3. Prieinamumas ir įperkamumas

Apsvarstykite šiuos klausimus ir atkreipkite dėmesį į savo pastebėjimus:

Ar augalinis maistas yra prieinamas, palyginti su gyvūniniu maistu?

Pastebėjimai: _____

Ar yra kokių nors augalinių alternatyvų (pvz., augalinis pienas, mėsos imitacija)? Jei taip, ar jos lengvai prieinamos ir įperkamos?

Pastebėjimai: _____

Ar yra didmeninio pirkimo arba biudžetui palankių variantų?

Pastebėjimai: _____

4. Iššūkiai ir kliūtys

Nustatykite galimus iššūkius, susijusius su augalinės kilmės maisto produktų tiekimu:

Kokių maisto produktų buvo sunku rasti?

Pastebėjimai: _____

Ar yra klaidingų įsitikinimų apie augalinį maistą, kuriuos girdėjote iš prekystalių savininkų ar kitų žmonių?

Pastebėjimai: _____

Klausimai apmąstymams

Ištyrę rinką, pagalvokite apie šiuos dalykus:

Kas jus nustebino dėl augalinės kilmės maisto produktų prieinamumo ar kainų?

Kaip manote, kaip kultūrinės preferencijos lemia maisto pasirinkimą?

Kokią strategiją galite taikyti, kad augalinė mityba taptų prieinamesnė jūsų kasdieniame gyvenime?

Ar šis apsilankymas pakeitė jūsų požiūrį į augalinę mitybą? Jei taip, kaip?

Patarimai, kaip bendrauti su pardavėjais

Užduokite atvirus klausimus, pvz:

"Iš kur šios daržovės?"

"Ar turite patarimų, kaip paruošti šias ankštines daržoves?"

"Kokį populiariausią augalinės kilmės produktą parduodate?"

Gerbkite jų laiką, ypač jei prekystalis užimtas.

Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta įkvėpti šią mokymo kurso sesiją įgyvendinančius mokymų vadovus. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Kodėl augalinės kilmės?
Trukmė	1 val.
Dalyvių skaičius	Ne daugiau kaip 15

Įgytos kompetencijos	Komandinis darbas. Kritinis mąstymas. Augalinės mitybos atsiradimo veiksmų supratimas ir aptarimas.
Reikalingi ištekliai	Skyriaus turinį galima rasti aukščiau. Baltoji lenta arba kita lenta, žymekliai.
Pastabos mokymų vadovui	Šios veiklos tikslas - susieti skyriaus turinį apie augalinės mitybos atsiradimo veiksmus su asmeniniu dalyvių požiūriu, kad būtų sustiprintas žinių išsaugojimas, sustiprintas kritinis mąstymas ir ugdomas teigiamas požiūris į augalinę mitybą. Paskatinkite dalyvius surengti smegenų šturmą ir atvirai, be kritikos išreikšti savo subjektyvią nuomonę.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 žingsnis: Suskirstykite dalyvius į grupes. Geriausia, jei grupės būtų kuo įvairesnės pagal amžių, lytį, interesus ir pan. 2 veiksmas: Tada grupės kviečiamos pagal svarbą išdėstyti įvairius veiksmus, lėmusius augalinės mitybos atsiradimą. Kiekvienas dalyvis skatinamas pasidalyti ir aptarti savo nuomonę grupėje ir susitarti dėl bendro eiliškumo. Kiekviena grupė turi susitarti dėl vieno reitingo. 3 veiksmas: kiekviena grupė pristato savo siūlomą reitingą ir pagrindžia savo pasirinkimą. 4 etapas: dalyviai kviečiami apmąstyti reitingus. Ar jie skiriasi? Kaip? Ar juos galima apibendrinti į vieną bendrą reitingą? Dalyviai skatinami pasidalinti savo nuomonėmis. 5 žingsnis: Pabaigoje dalyviai turėtų būti pasirengę atsakyti į klausimą "Kodėl augalinė mityba?", remdamiesi savo principais, nuostatomis ir požiūriais.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Šią veiklą mokynys gali atlikti išrikiuodamas skyriaus turinyje pateiktus veiksmus pagal savo asmeninius principus, požiūrį ir nuostatas. Pabaigoje jis turėtų gebėti atsakyti į klausimą "Kodėl augalinė mityba?", remdamasis savo asmeninėmis pažiūromis.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Pakeiskime mitybą
Trukmė	2 x 45 min.
Dalyvių skaičius	24
Įgytos kompetencijos	1. Sveiko maisto ir jo sudedamųjų dalių atpažinimas. 2. Žinojimas, kaip į meniu įtraukti sveikus ingredientus. 3. Vienos dienos valgiaraščio, pagal augalinę mitybą, sudarymas.
Reikalingi ištekliai	<u>Prehanske karte Pedagogikos fakultetas (uni-lj.si)</u> <u>https://www.amazon.in/ButterflyFields-Learning-Educational-NUTRIMANIA-Nutrition/dp/B08MVXK1MP</u> <u>Mitybos informacijos žaidimo kortelės - Nacionalinė mokslo savaitė</u> <u>https://shaheeilys.com/project/nutrition-playing-cards/</u> <u>https://www.fit-talent.com/fit-food-details</u> Skyriaus turinį galima rasti aukščiau. Rašikliai ir popierius.

Pastabos mokymų vadovui	Veiklos tikslas - supažindinti dalyvius su sveikata stiprinančiu maistu ir aktyviai įtraukti dalyvius į sveikų patiekalų kūrimą, įtraukiant augalinę mitybą. Veiklos metu dalyviai suskirstomi į grupes po 4. Būtina užtikrinti, kad kiekviena grupė pristatytų savo produktą.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 Žingsnis: pateikite augalinės kilmės maisto produktus, mokiniai išvardija maisto produktus ir jų gerąsias savybes, kurios padeda stiprinti sveikatą. 2 Žingsnis: Pakvieskite mokinius pasakyti, ar jie jau yra kur nors skaitę, kokias ligas galima gydyti maistu? Mokiniai išvardija. 3 Žingsnis: Suskirstykite mokinius į grupes po 4 ir išdalykite jiems maisto korteles. 4 Žingsnis: paprašykite kiekvienos grupės parašyti tipišką pietų patiekalą, kurį jie paprastai valgo. Kiekviena grupė susivienija ir surašo pietų ingredientus. 5 Žingsnis: nurodykite kiekvienai grupei gyvulinės kilmės ingredientus pakeisti augalinės kilmės ingredientais. Mokiniai padeda sau maisto korteles. 6 Žingsnis: kiekvienos grupės atstovas pristato rezultatus, visi dalyviai juos aptaria.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Kiekvienas dalyvis gali literatūroje susirasti informacijos apie augalinio maisto naudą. Ant popieriaus lapo užrašo pastarųjų dviejų dienų valgiaraštį ir stengiasi gyvulinės kilmės ingredientus pakeisti augalinės kilmės ingredientais. Jis atsižvelgia į maistinę vertę.

3 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Apskaičiuokite savo patiekalo vandens ir anglies dioksido pėdsaką
Trukmė	2 x 45 min.
Dalyvių skaičius	28
Įgytos kompetencijos	1. Valgiaraščio sudėties poveikio aplinkai nustatymas. 2. Valgio gaminimas naudojant kuo mažiau vandens ir anglies dvideginio pėdsako. 3. Žinios apie maisto pasirinkimo įtaką planetai.
Reikalingi išteklių	Maisto pėdsako skaičiuoklės - Žemės diena Vandens pėdsako skaičiuoklė ir patarimai, kaip ją sumažinti - FoodPrint Kompiuteriai. Rašikliai ir popierius rezultatams užrašyti.
Pastabos mokymų vadovui	Šios užduoties tikslas - supažindinti mokinius su anglies dioksido ir vandens pėdsaku, kurį palieka mokinių paprastai vartojamas maistas. Atlikdami skaičiavimus mokiniai turėtų suvokti, kokį poveikį planetai daro kiekvienas žmogus, pasirinkdamas savo vartojamą maistą. Naudodamiesi skaičiuotuvais, mokiniai stengiasi pagaminti sveiką maistą ir planetai.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1. Supažindinkite su maisto produktų vandens ir anglies dioksido pėdsaku. 2. Mokiniai suskirstomi poromis ir kiekviena pora pasirenka du tipiškus patiekalus, kuriuos jie paprastai vartoja kaip pagrindinį maistą. 3. Mokiniai užrašo pasirinktų patiekalų sudedamąsias dalis popieriuje ir apskaičiuoja vandens ir anglies dioksido pėdsaką. Tada jie palygina rezultatus. 4. Paprašykite, kad kiekviena pora pristatytų savo patiekalus ir atitinkamus pėdsakų skaičiavimus. Mokiniai įsitraukia į diskusiją apie gautus rezultatus.

	5. Paskatinkite mokinius pasinaudoti skaičiuokle ir sugalvoti patiekalą, kurio vandens ir anglies dioksido pėdsakas būtų kuo mažesnis. 6. Mokiniai pristato savo rezultatus, keičiasi valgiaraščiais ir aptaria galimas tokio mitybos metodo taikymo pasekmes.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Šią veiklą taip pat galima atlikti individualiai.

4 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Vaidmenų žaidimas
Trukmė	2 x 45 min.
Dalyvių skaičius	24
Įgytos kompetencijos	1. Įgytos žinios, kaip atpažinti augalinės mitybos sunkumus. 2. Nustatyti būdus, kaip įveikti augalinės mitybos kliūtis. bendravimo įgūdžių ir tolerancijos ginant skirtingas nuomones įgijimas.
Reikalingi ištekliai	Pirmiau išvardytas turinys.
Pastabos mokymų vadovui	Diskusija gali tapti labai karšta. mokymų vadovas, vykdydamas šią veiklą, turi to nepamiršti ir imtis reikiamų priemonių, kad ją suvaldytų. Pradžioje mokymų vadovas turėtų nurodyti žaidimo tikslą - rasti sprendimą, kaip pakeisti mitybą. Jis padalina mokinius į dvi lygias grupes. Pirmoje grupėje yra tie, kurie turi keisti mitybą (jaunos mamos, vyresnio amžiaus moterys, ligoniniai, ūkininkai...), antroje grupėje - tie, kurie gali padėti (mokytojas, pareigūnas, gydytojas, politikas, žurnalistas...). Tada leiskite 20 minučių karštai diskusijai tarp skirtinguose vaidmenyse esančių mokinių. Sustabdykite diskusiją, nuraminkite besimokančiuosius. Tada pakvieskite visus pasakyti, ką jie gali padaryti pagal savo vaidmenį arba kokios pagalbos jiems reikia.
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: Klasė virsta tradiciniu miestu, kuriame žmonės (mokiniai) daugiausia valgo mėsą. Miestelio meras (mokymų vadovas) nori skatinti augalinę mitybą, kad pagerintų gyventojų (besimokančiųjų) sveikatą. Meras (mokymų vadovas) pakviečia miestelio gyventojus (besimokančiuosius) pasikalbėti apie tai, kaip tai padaryti. 1. Išdalykite mokiniams vaidmenis ir suskirstykite juos į dvi grupes. 2. 20 min. vyksta karšta diskusija / debatai. 3. Mokiniai kviečiami pristatyti savo išvadas. 4. Užrašykite padarytas išvadas. 5. Pasikalbėkite apie tai, ar tai galima padaryti realiame gyvenime. Taip ar ne? Ir kodėl? Besimokančiųjų vaidmenys: tradicinis ūkininkas, tvarus ūkininkas, senutės, kurios nenori keisti, pacientai, paaugliai, virėjas, politikas, žurnalistas, savivaldybės pareigūnas, parlamento narys, jaunų mamų grupė, sportininkas, parduotuvės savininkas, mokytojas, gydytojas ir t. t.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Veikla negali būti įgyvendinama atskirai.

Co-funded by
the European Union

Mokymo kursas

3 sesija

Motyvacija ir stereotipai apie augalinę mitybą

Co-funded by
the European Union

Turinys

3 sesija - Motyvacija ir stereotipai apie augalinę mitybą	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: sesijos įvertinimas	10
3 pamoka (neprivaloma)	14

3 sesija - Motyvacija ir stereotipai apie augalinę mitybą

Kokie yra motyvuojantys veiksniai, kliūtys ir sprendimai, kad augalinė mityba taptų populiariesnė, kokie yra dažniausi mitai, susiję su augaline mityba, ir kokie faktai paneigia šiuos mitus.

Įvadas

3 sesijoje pristatomi svarbiausi veiksniai, skatinantys žmones pereiti prie augalinės mitybos, pradedant sveikata ir aplinka, baigiant gyvūnų gerove ir kt. Taip pat išryškinamos įvairios kliūtys, trukdančios vartoti augalinės mėsos alternatyvas, pavyzdžiui, maisto neofobija, socialinės normos ir ritualai arba prieštaringi mitybos tikslai, ir šių kliūčių sprendimo būdai. Šioje sesijoje taip pat pristatomi kai kurie dažniausiai pasitaikantys mitai, susiję su augaline (ir veganiška) mityba, ir faktai, paneigiantys šiuos mitus. Jie pateikiami iš įvairių perspektyvų - skonio, prieinamumo, įvairovės, sveikatos, maistinės vertės, kainos, socialinio gyvenimo ir kt. Pavyzdžiui, tikriausiai girdėjote, kad valgydami tik augalus negalite gauti pakankamai baltymų? Na, daugelyje augalinės kilmės maisto produktų yra daug baltymų, tačiau gali tekti jų valgyti daugiau, kad jų kiekis atitiktų gyvūninės kilmės produktuose esančių baltymų kiekį.

3 užsiėmimas paremtas 2 temos "Kas yra augalinė mityba?" mokymosi modulių turiniu:

- 1 skyrius - Motyvacija gaminti augalinio pagrindo maistą;
- 3 skyrius - Kokie yra klaidingi įsitikinimai ir stereotipai, susiję su augaliniu maistu?

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 (trečioji) pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas;
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas;
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke;

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 3 užsiėmime, besimokantieji:

- Sužinos apie motyvacinius veiksnius, kliūtis ir sprendimus, kurie padėtų priimti augalinę mitybą.
- Padidės jų motyvaciją didinti augalinės kilmės produktų naudojimą kulinarijoje.
- Supras klaidingus įsitikinimus ir stereotipus, susijusius su augaline mityba.
- Gebės kritiškai vertinti vyraujančius diskursus ir veiksmingai kovoti su klaidingais teiginiais ir dezinformacija apie augalinę mitybą.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Komiksai, atitinkantys šią sesiją, skirti supažindinti besimokančiuosius su kai kuriais galimais motyvaciniais veiksniais, skatinančiais keisti mitybą į augalinę (sveikatos problemos), taip pat su kai kuriais paplitusiais mitais apie augalinę mitybą (nėra daug augalinės mitybos variantų ir aš negaliu gyventi be mėsos). Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

● 2 temos 1 komiksas - **DRAMATIŠKAS POSŪKIS** (27-30 psl.)

Komiksas supažindina su Agata ir jos vyru, kurie turi du vaikus. Agatos vyras ką tik gavo gydytojo pažymą, kurioje nurodyta, kad jo cholesterolio kiekis kraujyje yra gana padidėjęs ir kad jis turi keisti mitybą. Agata kaip tik gamina vieną iš jų įprastų patiekalų - mėsos troškinį - ir nerimauja, kaip pakeisti įprastą maisto gaminimą, kad jis būtų sveikesnis. Ji paskambina mamai, kuri žino daugybę daržovių receptų, ir paprašo bulvių troškinio recepto.

● 2 temos 3 komiksas - **NĖRA MĖSOS, NĖRA KĄ VALGYTI?** (35-38 psl.)

Agatos namuose svečiuojasi jos dėdė Džonas, kuris padeda jai tvarkyti vamzdžius. Kai jis baigia, ji pasiūlo jam bulvių troškinio, kurį išvirė pagal seną mamos receptą, bet Džonas nepatenkintas, kai sužino, kad troškinyje nėra mėsos. Jis tvirtai įsitikinęs, kad be mėsos nėra valgio. Agata sutrinka, nes visiems trūksta mėsos ir nežino, kaip į savo racioną įtraukti alternatyvių ingredientų, todėl nusprendžia paskambinti draugui Adomui, kuris turi gerų patarimų.

● 2 temos 5 komiksas - **ŽALIASIS KEPIMAS** (43-46 psl.)

Komiksas rodo, kaip Agatos šeima rengia "žaliąjį" kepimą be mėsos, tik su daržovių patiekalais. Dėdė Džonas įsitikinęs, kad be mėsos kepsnių nebūna, ir eina ieškoti mėsos. Jis paragauja "mėsos" saliamio, kuris jam labai patinka, kol Agota atskleidžia, kad tame saliamio produkte nėra

mėsos, o žirnių baltymai. Džonas nustemba dėl jo skonio ir ryžtasi paragauti ir ant grotelių keptų cukinijų. Agatos vyras paaiškina, kad jo cholesterolio lygis pagerėjo ir kad visi šeimos nariai jaučiasi daug geriau, kai perėjo prie augalinės mitybos.

Besimokantieji kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir susieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kodėl Agatos vyras atsisako valgyti jos gaminamą "įprastą" troškinį?
- Koks pagrindinis motyvas skatina Agatą galvoti, kad jos šeimoje reikia pradėti gaminti daugiau augalinių patiekalų?
- Kokią tvirtą nuostatą dėl maitinimo / ką turėtų sudaryti visi patiekalai turi Džonas? Ar sutinkate su juo?
- Koks Agatos rūpestis kyla po jos patirties su Džonu?
- Koks yra Džono išankstinis nusistatymas dėl kepsninėje siūlomo maisto?

Apibrėžkite pagrindinius diskusijos aspektus ir juos užsirašykite, kad susietumėte juos su teoriniu turiniu, kuris bus pateiktas kitoje dalyje.

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją: **SESIJA 3: Motyvacija ir stereotipai apie augalinę mitybą**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 3 sesijos PPT sujungia dviejų **2 temų** mokymosi turinyje: **Kas yra augalinė mityba?** (žr. toliau pateiktą sąrašą). Temų / skyrių galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 1 skyrius - Motyvacija gaminti augalinio pagrindo maistą (42-49 psl.)
- 3 skyrius - Kokie yra klaidingi įsitikinimai ir stereotipai, susiję su augaliniu maistu? (57-61 psl.)

Išsamus pirmiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių dėstytojui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama susipažinti su pirmiau pateiktų skyrių mokymosi turiniu.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama pasirenkamoji 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusi veikla gali būti atliekama per papildomą neprivalomą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: vaidmenų žaidimas: Augalinės mitybos kliūtys ir sprendimai

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	4 - 12 (būtinas lyginis dalyvių skaičius)
Įgytos kompetencijos	Viešas pasirodymas ir kalbėjimas. Kūrybiškumas. Problemų sprendimas. Suprasti pagrindines struktūrines ir motyvacines priėmimo kliūtis ir augalinės mėsos alternatyvų vartojimo sprendimai.
Reikalingi ištekliai	3 sesijos turinys. Rašiklis ir tuščias popieriaus lapas kiekvienam dalyviui. Laikrodis mokymų vadovui ir (arba) vedėjui. Neprivalomas papildomas šaltinis: https://gfi.org/images/uploads/2020/03/FINAL-Consumer-Adoption-Strategic-Recommendations-Report.pdf
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Šios veiklos tikslas - pristatyti įvairias kliūtis ir galimus sprendimus. Augalinės mėsos alternatyvų vartojimą, dalyviams atliekant vaidmenų žaidimus.

	Kiekvieną kartą, kai vienas iš poros dalyvių pateikia savo pasirinktą kliūtį (pvz: "Aš labai nenoriai bandau naują maistą, kurio niekada anksčiau nevalgiau."), o kitas dalyvis pateikia galimą šio barjero sprendimą (pavyzdžiui, "Išbandykite šį gardų, beveik mėsos skonio žirnių mėsainį."). Pasibaigus ratui, dalyviai gali pasirinktinai pasikeisti vaidmenimis pristatydami kliūtis ir sprendimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Pageidautina klasėje, bet galima ir virtualiai. Jei mokymas vykdomas virtualiai, po to, kai dalyviai gauna darbo instrukcijas, padalykite juos po du į skirtingas patalpas ir leiskite jiems 15 minučių dirbti poromis (2 žingsnis). Po to pakvieskite visus dalyvius grįžti į pagrindinę patalpą ir atlikti visų porų vaidmenų žaidimus (3 žingsnis). 4 žingsnis taip pat įgyvendinamas pagrindiniame kambaryje su visais dalyviais.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: sudarykite poras iš visų dalyvių, kiekvieną kartą vienas iš jų bus veikėjas, kuriam trukdo (A) vartoti daugiau augalinės mėsos alternatyvų, o kitas - veikėjas, kuris siūlo sprendimą (B) šiai kliūčiai pašalinti. Kiekvienas dalyvis gauna po popieriaus lapą ir rašiklį savo kliūčiai arba sprendimui parengti (5 min.).

2 Žingsnis: dalyviai, kuriems priskirti "barjerai", turi 5 minutes parengti savo barjero projektą pagal savo asmeninį pasirinkimą ir interesus. Jis turėtų būti kuo tikroviškesnis ir apimti veikėjo vaidmens vardą ir trumpą charakteristiką (pavyzdžiui: Tomas, 45 metų amžiaus, turintis du vaikus, labai tradicionalistiškas ir t. t.). Baigę jie pristato savo kliūtį savo porai - dalyviui, kuris per 5 minutes turi parengti kuo realistiškesnį ir konkretesnį šio barjero sprendimo projektą (10 min.).

3 Žingsnis: visų parengtų kliūčių ir susijusių sprendimų vaidinimas. Vaidmenų žaidimas pradedamas veikėjui A pristatant savo kliūtį ir tęsiamas veikėjui B pristatant sprendimą, veikėjas A gali pridėti daugiau argumentų prie savo kliūties, o veikėjas B pateikia papildomų argumentų prie pateikto sprendimo. Kai pora atlieka savo vaidmenį, kiti dalyviai klausosi ir stebi (10 min.).

4 Žingsnis: vadovaujama diskusija. Ar kiti dalyviai turi kitų galimų sprendimų dėl pateiktų kliūčių? Ar jiems pasirodė, kad pristatytos kliūtys ir sprendimai yra galimi / realūs, ar ne? Ar jie turi asmeninės patirties, susijusios su pateiktomis kliūtimis ar sprendimais? (5 min.)

Mokymosi veikla Nr. 2: Mito griovėjas

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Mažiausiai 4
Įgytos kompetencijos	Viešas pasirodymas ir kalbėjimas Kritinis mąstymas Problemų sprendimas Suprasti klaidingus įsitikinimus ir stereotipus, susijusius su augaline mityba.
Reikalingi ištekliai	3 sesijos turinys. Kortelės su užrašytais įvairiais mitais, jų skaičius turi būti lygus dalyvių skaičiui (pvz., Būti veganu yra brangu, pieno reikia stipriems kaulams ir t. t.).
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Užsiėmimo tikslas - pristatyti įvairius mitus ir stereotipus, susijusius su augalinė mityba, pasitelkiant "Mitų griovėjo" vaidmenį tarp dalyvių. Kiekvienas dalyvis paima vieną kortelę ir pristato ant jos užrašytą mitą. Dalyviai tampa mitų griovėjais ir išsklaido mitą, remdamiesi skyriaus turinyje aprašytais faktais arba pridėdami savo faktus ir informaciją. Jei reikia, mito pateikėjas gali toliau argumentuoti pateiktais faktais.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: padėkite korteles ant stalo apverstas aukštyn kojomis ir pakvieskite dalyvius paimti po vieną kortelę ir sudaryti didelį ratą (5 min.).

2 Žingsnis: Paprašykite pirmojo dalyvio atsistoti rato viduryje ir pristatyti savo mitą kitiems dalyviams, o po to jie, remdamiesi šioje sesijoje pateiktais faktais arba savo papildoma

informacija/faktais, mitą išsklaido. Po pirmojo visi kiti dalyviai tokiu pat būdu pristato savo mitus (20 min.).

3 Žingsnis: Kai visi dalyviai baigs pasakoti savo mitus, apibendrinkite pristatytus mitus ir pakvieskite dalyvius į baigiamąją grupės diskusiją apie su šiais mitais susijusius faktus (5 min.).

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje besimokantieji kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., Mentimeter, Kahoot ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui(kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas įgyvendinti sesiją, mokymų vadovas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?
 - Komiksų aptarimas
 - PPT pristatymas (turinio pateikimas)
 - Mokymosi veikla
 - Man patiko visos veiklos
 - Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?
 - Visiškai sutinku
 - Sutinku
 - Nesutinku
 - Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti motyvaciją ir stereotipus apie augalinę mitybą?
 - Taip
 - Šiek tiek
 - Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?
 - Taip
 - Šiek tiek
 - Ne

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti motyvaciją ir stereotipus apie augalinę mitybą?
 - Labai naudinga
 - Šiek tiek naudinga
 - Nenaudinga

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie motyvaciją ir stereotipus apie augalinę mitybą

Trukmė	15 minučių
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Viktorina
Reikalingi išteklių	Sesijos komiksai ir 3 sesijos PPT pristatymas.
Pastabos mokymų vadovui(kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite mokinius dar kartą pažvelgti į komiksus ir juos aptarti, apmąstyti sesijos veiklą ir savo naujas žinias bei požiūrį. Vadovaukite diskusijai, taip pat atkreipkite dėmesį į pradinius išryškėjusius klausimus, išryškintus per 3 pamokos komiksų aptarimą.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, vokymų vadovas parengia viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti 9 klausimai yra orientaciniai; mokymų vadovas gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdamas į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

1. Pagrindiniai veiksniai prie perėjimo į augalinę mitybą susideda iš trijų pagrindinių motyvatorių, kurie iš jų yra? (galimi keli teisingi atsakymo variantai)

- a) Skonis;
- b) Kaina;
- c) Poveikis aplinkai;
- d) Patogumas;

Atsakymai: a) skonis, b) kaina, d) patogumas

2. Besikeičiantys veiksniai nėra tiesiogiai susiję su tiesioginiais vartotojų norais ir poreikiais, tiesa ar melas?

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymas: a) Tiesa

3. Vienos iš svarbiausių priežasčių, dėl kurių norima sumažinti mėsos vartojimą ir rinktis augalinę mitybą, yra šios:

- a) Gyvūnų gerovė;
- b) Sveikatos problemos;
- c) Aplinkos apsauga ;
- d) Teisės aktai;

Atsakymai: a) gyvūnų gerovė, b) sveikatos problemos, c) aplinkos apsauga.

4. Motyvacinės augalinės mitybos priėmimo kliūtys yra šios:

- a) Maisto neofobija;
- b) Socialinės normos ir ritualai;
- c) Prieštaringi valgymo tikslai;
- d) Ribotas prieinamumas maisto prekių parduotuvėse ir restoranuose;

Atsakymai: a) maisto neofobija, b) socialinės normos ir ritualai, c) prieštaringi valgymo tikslai.

5. **Pasak Carringtono, 2023 m. ES gyvulių augintojai gavo 500 kartų didesnę viešą finansavimą nei augalinės kilmės "mėsos" augintojų grupės, tiesa ar melas?**

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymai: b) melas

6. **Motyvacinės kliūtys, trukdančios priimti augalinę mitybą, tarp socialinių normų ir ritualų yra šios?**

- a) Stiprus ryšys tarp mėsos vartojimo ir svarbių švenčių šventimo;
- b) Žinių apie alternatyvius mitybos būdus trūkumas;
- c) Nenoras valgyti naują maistą;
- d) Įsitikinimas, kad gyvūnų mėsoje yra svarbių maistinių medžiagų, kurių negalima pakeisti;

Atsakymai: a) stiprus ryšys tarp mėsos vartojimo ir svarbių švenčių šventimo, b) trūksta žinių, kaip maitintis alternatyviai.

7. **Galimi sprendimai, kaip kovoti su socialinėmis normomis ir ritualais?**

- a) Laikytis esamų normų ir ritualų, pvz., valgyti kalakutą per Padėkos dieną
- b) Sukurti naujas normas ir ritualus, pvz., pirmadieniai be mėsos.
- c) Pranešti apie tendencingą normą, o ne apie vyraujančią normą;
- d) Pabrėžti vyraujančias normas kaip vienintelę teisingą normą;

Atsakymai: b) Sukurti naujas normas ir ritualus, pvz., pirmadieniai be mėsos, c) Pranešti apie madingą, o ne vyraujančią normą.

8. **Vienas iš labai paplitusių mitų, susijusių su augaline mityba, yra?**

- a) Valgydami tik augalus negausite pakankamai vitamino C;
- b) Valgydami tik augalus negausite pakankamai hidratacijos;
- c) Valgant tik augalus negalima gauti pakankamai baltymų;
- d) Valgant tik augalus gaunama per daug geležies;

Atsakymas: c) valgydami tik augalus negausite pakankamai baltymų.

9. **Visi veganiški ir (arba) augaliniai maisto produktai automatiškai yra sveiki, tiesa ar melas?**

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymas: b) Melas

3 pamoka (neprivaloma)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatliktą 2 pamokos mokymosi veiklą) arba apsilankyti studijų vizito metu ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Lauko (neprivaloma) veikla Nr. 1: Būti veganu brangu - mitas ar tiesa?

Trukmė	2 valandos
Didžiausias dalyvių skaičius	9-15
Kompetencijos	Komandinis darbas, pastabumas, tikslumas, darbo vietoje ir tyrimo įgūdžiai, bendravimas.
Reikalingi ištekliai	Mokymų vadovas netoliese suras patogią maisto prekių parduotuvę, kurioje galima įsigyti įvairių maisto produktų: mėsos, augalinės/veganiškos kilmės ir kitų bendrų produktų. Jis taip pat turi paruošti pagrindinį trijų patiekalų meniu 2 asmenims, kuriame gali būti mėsos, augalinės arba veganiškos virtuvės patiekalų.
Pastabos mokymų vadovas (kaip palengvinti darbą)	Suskirstykite besimokančiuosius į tris vienodo dydžio grupes, pavyzdžiui, 3x3 arba 3x5 dalyvių. Kiekviena grupė dėmesį sutelkia į skirtingą mitybą / mitybos tipą - visavalgiai, augalinės mitybos ir veganai. Iš anksto paruoškite trijų patiekalų meniu 2 asmenims, kurį sudaro užkandis, pagrindinis patiekalas ir desertas, ir paprašykite dalyvių nueiti į parduotuvę ir "nusipirkti" ingredientų pagal savo grupės tipą - visavalgiai, augalėdžiai arba veganai. Jie taip pat turi pasižymėti visų ingredientų kainas pirkinių sąrašė ir apskaičiuoti bendrą pirkinių kainą. Apskaičiavusios bendras savo patiekalų išlaidas, grupės pristato ir aptaria, ką išsiaiškino, daugiausia dėmesio skirdamos mitui, kad maitintis augaliniu / veganišku maistu yra brangu.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite besimokančiuosius į tris vienodo dydžio grupes, pavyzdžiui, 3x3, 3x4 arba 3x5 dalyvių. Kiekviena grupė daugiausia dėmesio skiria skirtingo tipo dietai / mitybai –

visavalgiams, augalinės mitybos atstovams ir veganams. Kiekvienai grupei pateikite trijų patiekalų meniu 2 asmenims, kurį sudaro užkandis, pagrindinis patiekalas ir desertas.

2 Žingsnis: paprašykite dalyvių nueiti į parduotuvę ir "nusipirkti" ingredientų pagal savo grupės tipą - visavalgiai (gyvulinės ir augalinės kilmės produktai), augalinės kilmės (daugiausia dėmesio skiriama augalinės kilmės ingredientams, tačiau leidžiama naudoti nedidelį kiekį gyvulinės kilmės produktų) arba veganai (visiškai nenaudojami gyvulinės kilmės produktai). *Pastaba: pakanka, kad dalyviai tik rinktų ingredientus, užsirašytų jų kainas, bet iš tikrųjų ingredientų nepirktų.*

3 Žingsnis: kiekviena grupė apskaičiuoja visų ingredientų kainas ir apskaičiuoja bendrą patiekalo kainą. Apskaičiavusios bendrą patiekalų kainą, grupės pristato ir aptaria tai, ką sužinojo, daugiausia dėmesio skirdamos mitui, kad maitintis augaliniu / veganišku maistu yra brangu. Diskusija taip pat gali neapsiriboti vien išlaidų klausimu, bet ir aptarti, kaip sunku rasti tinkamų kiekvienos grupės rūšies ingredientų.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursas

4 sesija

**Augalinės mitybos
privalumai ir augalinės
mitybos receptiniai
patarimai**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

4 sesija - Augalinės mitybos nauda ir augalinės mitybos receptiniai patarimai	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: sesijos įvertinimas	9
3 pamoka (neprivaloma)	13

4 sesija - Augalinės mitybos nauda ir augalinės mitybos receptiniai patarimai

Kokią naudą mitybai duoda mėsos ir kitų gyvulinės kilmės produktų mažinimas ir augalinės kilmės patiekalų gausinimas jūsų racione? Ar jums reikia praktinių patarimų, kaip susipažinti su augaline mityba? Štai sesija, kurioje paaiškinsime viską apie šiuos klausimus!

Įvadas

4 sesijoje pristatoma mėsos ir kitų gyvūninės kilmės produktų mažinimo ir augalinės kilmės patiekalų didinimo nauda mitybai. Tai įvairi nauda sveikatai - nuo virškinimo trakto iki širdies ir kraujagyslių, psichikos, medžiagų apykaitos, vėžio ir kt. Tyrimai rodo, kad valgant daugiau augalinės kilmės maisto produktų arba pereinant prie visiškai augalinės mitybos galima gauti reikšmingos naudos sveikatai. Besimokantieji taip pat susipažins su devyniais moksliniais augalinės mitybos privalumais. Be to, ketinama pateikti praktinių patarimų, kaip priartėti prie augalinės mitybos. Pateikiamas augalinės mitybos maisto produktų sąrašas su svarbiausiais ingredientais, į kuriuos reikia atsižvelgti laikantis augalinės mitybos. Šiame užsiėmime taip pat gausite kelių skanių augalinės mitybos receptų pavyzdžių ir nuorodų, kaip pasiekti dar daugiau tokių receptų.

4 užsiėmimas paremtas 2 temos "Kas yra augalinė mityba?" mokymosi modulių turiniu:

- 2 skyrius - Mitybos nauda, kai mažinamas mėsos ir kitų gyvulinės kilmės produktų kiekis ir didinamas augalinės kilmės patiekalų kiekis.
- 4 skyrius - Skaniai! Išbandykite keletą augalinių patiekalų receptų.

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 (trečioji) pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas.
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas.
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke.

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 4 užsiėmime, besimokantieji:

- Supras augalinės mitybos naudą.
- Gebės gaminti augalinius patiekalus ir didinti augalinių produktų vartojimą.
- Gebės atpažinti augalinės kilmės ingredientus ir vartojimo galimybes.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Komiksų, atitinkančių šią sesiją, tikslas - supažindinti besimokančiuosius su mitybos nauda, kurią duoda planinės mitybos didinimas ir gyvulinės kilmės produktų mažinimas mityboje, taip pat pateikti keletą patarimų, kaip gaminti augalinius patiekalus, įskaitant receptų pavyzdžius. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

● **2 temos 2 komiksas: RINKOS APLINKA** (31-34 psl.)

Komiksas pristato Agatos ir Adomo susitikimą turguje. Agata bando rasti ingredientų, kad dėl vyro sveikatos būklės galėtų gaminti sveikiau, o Adomas nori jai padėti. Išgėręs kavos su augaliniu pienu, Adomas jai paaiškina, kuriuose augaluose gausu baltymų, pavyzdžiui, sojoje, žaliuosiuose žirneliuose, pupelėse ir riešutuose. Agata džiaugiasi sužinojusi visą šią naują ir naudingą informaciją ir pasisėmusi idėjų savo maisto gaminimui.

● **2 temos 4 komiksas: ŠVIETIMAS ŠVENTĖJE** (39-42 psl.)

Agata ir Adomas susitinka augalų festivalyje. Jie apžiūri informacinę medžiagą ir paragauja augalinio maisto, pavyzdžiui, avinžirnių "mėsos" kukulių ir burokėlių mėsainio. Prie jų prieina piktas jaunuolis ir rėkia, kad nevalgys "augalinių dalykų", bet jie jam paaiškina, kad jis gali sužinoti faktų apie augalinę mitybą. Adomas pasiūlo jam sojos baltymų dešrelę ir jaunuolis nustemba, kad ji geresnė, nei tikėjosi. Agata randa augalinių kopūstų suktinukų receptą ir taip pat sužino, kad planiniai ingredientai nėra tokie brangūs, kaip ji tikėjosi, ir kas apskritai taip pat nurodoma. Apsilankiusi festivalyje ji jaučiasi kur kas labiau pasitikinti savimi gamindama augalinius patiekalus.

- **2 temos 6 komiksas: KELIONĖ Į ATGIMIMIMA** (47-50 psl.)

Komiksas pristato Agatos ir jos mamos Dorotės kelionę į Dorotės gimtąjį kaimą. Pakeliui jos užsuka į Agatos draugės Siuzanos augalininkystės ūkį. Agatos mama turi išankstinių nusistatymų prieš augalinę mitybą ir veganizmą ir nori apie tai sužinoti daugiau. Siuzana mielai paaiškina, ką reiškia būti veganu, tada parodo jiems savo ūkyje auginamus augalus ir pamini kai kuriuos augalinės kilmės produktus, kuriuos parduoda parduotuvėje ar turguje, pavyzdžiui, sorų košę. Dorotė užplūsta prisiminimai ir paaiškina, kaip ji įvairiais būdais ruošdavo sorų košę. Siuzana paprašo jos pasidalyti įdarytų paprikų su sorų koše receptu, o grįžusi namo Dorotė supranta, kad iš tikrųjų ji yra augalinės kilmės virėja, ir pasiūlo visus savo augalinės kilmės receptus surinkti į kulinarinę knygą.

Besimokantieji kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir susieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kokia sveikatos problema sprendžiama, kurią galima pagerinti įvedus daugiau augalinės kilmės maisto Agatos šeimoje?
- Nurodykite keletą ingredientų / daržovių, kuriose gausu baltymų.
- Koks įvykis Agatai padėjo sužinoti apie augalinę mitybą?
- Išvardykite keletą augalinės kilmės ingredientų, kurių buvo galima įsigyti festivalyje.
- Ką Dorotė sužinojo apie savo maisto gaminimą, kai lankėsi Siuzanos ūkyje?

Apibrėžkite pagrindinius diskusijos aspektus ir juos užsirašykite, kad susietumėte juos su teoriniu turiniu, kuris bus pateiktas kitoje dalyje.

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją **4 SESIJA: Augalinės mitybos privalumai ir receptiniai patarimai**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kurioje galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 4 sesijos PPT sujungia dviejų **2 temos** mokymosi turinį: **Kas yra augalinė mityba?** (žr. toliau pateiktą sąrašą). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Atitinkamų skyrių puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme .

- 2 skyrius - Mitybos nauda, kai mažinamas mėsos ir kitų gyvulinės kilmės produktų kiekis ir didinamas augalinės kilmės patiekalų kiekis (50-56 psl.)
- 4 skyrius - Skaniai! Išbandykite augalinių patiekalų receptus (62-69 psl.)

Išsamus pirmiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių dėstytojui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama susipažinti su pirmiau pateiktų skyrių mokymosi turiniu.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama neprivaloma 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: Augalinės mitybos nauda ir pavojai

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	4 - 15
Įgytos kompetencijos	Aktyvus klausymasis. Pateiktos informacijos supratimas. Grupės diskusija. Augalinės mitybos privalumų ir rizikos supratimas.
Reikalingi ištekliai	"YouTube" vaizdo įrašas "Neigiamas planinių dietų poveikis ir nauda" https://www.youtube.com/watch?v=PxGBBiZe7_I Projektorius, popieriaus lapai ir rašikliai dalyviams Reikalingos anglų kalbos žinios
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Naudokite pirmiau pateiktą vaizdo įrašą, kad pradėtumėte dalyvių grupinę diskusiją. Tikslas atlikti šią užduotį - išrinkti įvairių vaizdo įraše pateiktą informaciją ir dalintis ja su kitais dalyviais.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Pageidautina klasėje, bet galima ir virtualiai. Jei užsiėmimas vyksta virtualiai, pirmiausia visiems dalyviams per bendrojo naudojimo ekraną paleiskite vaizdo įrašą (1 žingsnis), o po to duokite jiems laiko dirbti individualiai (2 žingsnis). Tada pakvieskite juos žodžiu

	pristatyti savo išvadas kitiems dalyviams, kurie gali papildyti tai, ką išgirdo (3 Žingsnis), o apibendrinę pakvieskite juos į galutinę grupės diskusiją (4 Žingsnis).
--	--

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Paleiskite aukščiau pateiktoje nuorodoje esantį vaizdo įrašą klasei, vaizdo įrašo peržiūros metu (5 min.).

2 Žingsnis: kiekvieno dalyvio paprašoma užrašyti bent 1 ar ne daugiau kaip 3 faktus iš pateiktos informacijos pagal savo pageidavimus (5 min.).

3 Žingsnis: pakvieskite po vieną dalyvį pristatyti savo faktą/ informaciją kitiems dalyviams, kurie pabaigoje gali ką nors pridėti, jei turi papildomos informacijos apie aptariamą faktą/ informaciją (10 min.).

4 Žingsnis: Kai visi dalyviai baigs savo pristatymus, apibendrinkite dalyviams pateiktą informaciją 10 sakinių ir pakvieskite juos į baigiamąją grupės diskusiją (10 min.).

Mokymosi veikla Nr. 2: Sukurkite savo receptą!

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	4 - 12
Įgytos kompetencijos	Kūrybiškumas Problemų sprendimas Žinios, kaip patiekalams naudoti augalinės kilmės ingredientus
Reikalingi ištekliai	4 sesijos turinys, kortelės su augalinės kilmės ingredientais (ne mažiau kaip 3 kortelės / ingredientai kiekvienai sesijai) dalyvis), popieriaus ir rašiklių
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Užsiėmimo tikslas - sukurti augalinės kilmės receptus, naudojant ingredientus, esančius ant kortelių, kurias atsitiktinai surinko dalyviai, todėl ši užduotis yra labiau įdomi ir sudėtinga. Pasistenkite paruošti korteles su visomis pagrindinėmis ingredientų grupėmis (pavyzdžiui, daržovės, vaisiai, grūdai, ankštinės daržovės, riešutai ir t. t.), atsižvelgiant į dalyvių skaičių - kiekvienam dalyviui turėtų tekti ne mažiau kaip 3 kortelės. Atsitiktine tvarka išsirinkę korteles, dalyviai sukurs savo receptus, naudodami ant kortelių esančius ingredientus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: padėkite korteles ant stalo apverstas aukštyn kojomis ir pakvieskite dalyvius pasirinkti po tris korteles (5 min.).

2 Žingsnis: paprašykite dalyvių individualiai peržiūrėti pasirinktas korteles ir sukurti receptą iš visų trijų ingredientų. Jie gali pridėti ne daugiau kaip tris papildomus antraeilius ingredientus (pvz., aliejų, prieskonius, vynuoges ir t. t.), tačiau pasirinkti trys ingredientai turi būti naudojami kaip pagrindiniai jų patiekalo ingredientai (15 min.).

3 Žingsnis: Kai visi dalyviai baigs rengti savo receptus, paprašykite jų pristatyti juos kitiems dalyviams (apie 2 min. vienam dalyviui, 10-25 min.). Pakvieskite dalyvius pasidalyti savo nuomone apie pristatytus receptus - ar jie jiems patiko, ar kurtų juos kitaip (10 min.)?

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., Mentimeter, Kahoot ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?
 - Komiksų aptarimas;
 - PPT pristatymas (turinio pateikimas);
 - Mokymosi veikla;
 - Man patiko visos veiklos;
 - Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų
2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?
 - Visiškai sutinku;
 - Sutinku;
 - Nesutinku;
 - Visiškai nesutinku;
3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalinės mitybos naudą ir augalinės mitybos receptų pavyzdžius?
 - Taip;
 - Šiek tiek;
 - Ne;
4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?
 - Taip;
 - Šiek tiek;
 - Ne;
5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti augalinės mitybos naudą?
 - Labai naudinga;
 - Šiek tiek naudinga;
 - Nenaudinga;

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie augalinės mitybos naudą ir receptus

Trukmė	15 minučių
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Kelių atsakymų variantų ir tiesos / netiesos viktorina
Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksai ir 4 sesijos PPT pristatymas.

Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite mokinius dar kartą pažvelgti į komiksus ir juos aptarti, apmąstyti sesijos veiklą ir savo naujas žinias bei požiūrį. Vadovaukite diskusijai, taip pat atkreipkite dėmesį į 4 pamokos komiksų aptarimo pradinius išryškintus klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti 9 klausimai yra orientaciniai; mokymų vadovas gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdamas į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

1. Įrodyta, kad augalinė mityba yra naudinga tam tikrose sveikatos srityse, kuriose:

- a) Virškinimo;
- b) Širdies ir kraujagyslių;
- c) Psichikos sveikata;
- d) Medžiagų apykaitos;

Atsakymai: a) virškinimo, b) širdies ir kraujagyslių, c) psichikos sveikata, d) medžiagų apykaitos sveikata.

2. Sąmoningas valgymas reiškia, kad valgant maistą, juslinę patirtį ir fiziologines reakcijas reikia visiškai įsisąmoninti, tiesa ar melas?

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymas: a) Tiesa

3. Kai kurios svarbios augalinės kilmės maistinės medžiagos yra:

- a) Geležis;
- b) Kalcis;
- c) Omega-3 riebalų rūgštys;
- d) Magnis;

Atsakymai: a) geležis, b) kalcis, c) omega-3 riebalų rūgštys, d) magnis.

4. Praturtinti maisto produktai - tai maisto produktai, į kurių pradinį kiekį nepridėta jokių maistinių medžiagų, tiesa ar melas?

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymas: b) melas

5. Pažymėkite visus teisingus teiginius apie mokslines išvadas, susijusias su augalinės mitybos laikymusi:

- a) Augalinė mityba gali sumažinti kraujospūdį;
- b) Augalinė mityba gali padėti išvengti 1 tipo diabeto;
- c) Augalinė mityba gali padėti numesti svorio;
- d) Augalinė mityba gali padidinti vėžio riziką, ypač jei esate moteris;
- e) Augalinė mityba gali pagerinti cholesterolio kiekį kraujyje;
- f) Augalinė mityba gali sumažinti insulto riziką;

Atsakymai: a) PB dieta gali sumažinti kraujospūdį, c) PB dieta gali padėti numesti svorio, e) PB dieta gali pagerinti cholesterolio kiekį kraujyje, f) PB dieta gali sumažinti insulto riziką.

6. Vaisiuose ir daržovėse esantys polifenoliai gali padėti sulėtinti Alzheimerio ligos progresavimą, tiesa ar melas?

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymas: a) Tiesa

7. Kurios maistinės medžiagos negalite gauti iš augalų, todėl jums gali būti rekomenduojama vartoti papildų, jei maitinatės 100 % augaline mityba?

- a) Kalis;
- b) Vitaminas B12;

Atsakymas: b) Vitaminas B12

8. Viso grūdo produktai ir ankštiniai augalai yra svarbi augalinės mitybos maisto produktų sąrašo dalis, tiesa ar melas?

- a) Tiesa
- b) Melas

Atsakymas: a) Tiesa

9. Sveikų nesočiųjų riebalų šaltiniai yra taukai ir sviestas, tiesa ar melas?

- a) Tiesa;
- b) Melas;

Atsakymas: b) Melas.

3 pamoka (neprivaloma)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatliktą 2 pamokos mokymosi veiklą) arba apsilankyti studijų vizito metu ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Lauko (pasirinktinė) veikla Nr. 1: augalinės/veganiškos mitybos galimybių tyrinėjimas vietiniuose restoranuose

Trukmė	2 valandos
Didžiausias dalyvių skaičius	4-12 (lyginis dalyvių skaičius)
Kompetencijos	Komandinio darbo, stebėjimo, darbo vietoje ir tyrimo įgūdžiai, bendravimo įgūdžiai.
Reikalingi ištekliai	Mokymų vadovas nustatys esamus restoranus netoliese esančioje vietovėje / vietos bendruomenėje arba, jei jų nėra daug, platesnėje vietovėje / regione ir sudarys jų sąrašą su pridėtomis vietomis (pvz., "Google" žemėlapių nuorodomis). Kiekvienai porai paruoškite po popieriaus lapą / bloknotę ir rašiklį.
Pastabos mokymų vadovui(kaip palengvinti darbą)	Suskirstykite mokinius į poras po du asmenis ir paprašykite kiekvienos poros apsilankyti 1-3 restoranuose (priklausomai nuo porų ir restoranų skaičiaus), kad ištirtų jų valgiaraščius ir išsiaiškintų, ar jų valgiaraščiuose yra augalinių/veganiškų patiekalų. Jie taip pat gali paklausti darbuotojų, ar jie gali / nori paruošti augalinį / veganišką patiekalą, jei klientas to paprašytų, ir kokie galėtų būti šie augaliniai / veganiški patiekalai. Jie surašo visus rastus augalinės mitybos variantus ir (arba) patiekalus ir palygina juos su ne augalinės mitybos patiekalais - koks apytikslis jų procentas, palyginti su visais valgiaraštyje esančiais patiekalais? Grįžę aptarkite jų išvadas grupėje.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite mokinius poromis. Kiekvienai porai pateikite restoranų sąrašą su jų vietomis ir nurodykite, koks yra apsilankymo restoranuose tikslas ir kaip jį įgyvendinti.

2 Žingsnis: dalyviai apsilanko restoranuose ir užrašo savo išvadas apie augalinės mitybos patiekalus, palyginti su visais menu esančiais patiekalais.

3 Žingsnis: Kiekviena pora pristato savo išvadas kitiems dalyviams ir aptaria jas, užduodami tokius klausimus: Ar tikėjotės tokio kiekio/dalies augalinės mitybos/veganiškų patiekalų, ar ne? Kiek restoranų jūsų vietovėje siūlo augalinės mitybos / veganiškus patiekalus - ar situacija puiki, gera, tinkama, ar bloga? Kokie galėtų būti sprendimai padėčiai pagerinti?

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursas

5 sesija

**Ryšys tarp
konvencinės
gyvulininkystės ir
poveikio aplinkai**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

5 sesija - Ryšys tarp konvencinės gyvulininkystės ir poveikio aplinkai	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: sesijos įvertinimas	10
3 pamoka (neprivaloma)	14
Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)	16

5 sesija - Ryšys tarp konvencinės gyvulininkystės ir poveikio aplinkai

Įvadas

5 sesijoje mokiniai supažindinami su tradicinės gyvulininkystės poveikiu aplinkai, daugiausia dėmesio skiriant jos indėliui į klimato kaitą ir išteklių, tokių kaip vanduo, trąšos ir pesticidai, pertekliniam naudojimui. Užsiėmimo metu nagrinėjamos tvarios alternatyvos, įskaitant augalininkystę ir ekologinį ūkininkavimą, pabrėžiant jų naudą aplinkai, žmonių sveikatai ir vietos ekonomikai, kartu suteikiant dalyviams galimybę įsivaizduoti atsparesnę ir tvaresnę žemės ūkio ateitį.

5 sesija paremta 1 skyriaus "Ryšys tarp konvencinės gyvulininkystės ir poveikio aplinkai 3 temos "Tvarus augalininkystės ūkininkavimas" turiniu.

Remiantis pirmiau minėto mokomojo skyriaus turiniu, sesijos metu siekiama išnagrinėti ryšį tarp mitybos, ūkininkavimo praktikos ir jų poveikio aplinkai, daugiausia dėmesio skiriant tam, kaip priklausomybės nuo gyvulininkystės mažinimas gali padėti sušvelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos bei skatinti tvarumą. Pasitelkdami įdomius apmąstymus ir praktinius pavyzdžius, dalyviai sužinos, kaip augalinės mitybos praktikos taikymas naudingas ir ūkininkams, ir vartotojams, nes tausoja išteklius, mažina išmetamųjų teršalų kiekį ir remia aplinkai palankius perėjimus.

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 (trečioji) pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 5 užsiėmime, besimokantieji:

- Supras tvaraus augalininkystės ūkininkavimo, kaip naudingo veiksmo kovojant su klimato kaitos poveikiu vietos mastu, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, išteklių išsekvojimą ir ekosistemų nykimą, ir prie jo prisitaikant, svarbą.
- Apmąstyti ir palyginti skirtingus tradicinės gyvulininkystės ir augalininkystės padarinius aplinkai, pavyzdžiui, dirvožemio eroziją, vandens taršą, pernelyg didelį vandens, trąšų ir pesticidų naudojimą.
- Susipažins su tvaraus ūkininkavimo praktika, pavyzdžiui, ekologiškais ir augaliniais metodais, ir jų nauda aplinkai, žmonių sveikatai ir vietos ekonomikai.
- Sužinos, kaip ūkininkaujant ar vartojant rinktis informaciją, kuri padėtų palaikyti tvarumą, mažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir skatinti aplinkos išsaugojimą.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Šios sesijos komiksai skirti supažindinti besimokančiuosius su įprastinės gyvulininkystės poveikiu aplinkai ir tuo, kaip ji prisideda prie klimato kaitos, daro įtaką pasaulio temperatūrai, vandens išteklių prieinamumui ir CO² išmetimui. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **3 temos 1 komiksas: ŽALIASIS ATGIMIMAS** (51-54 psl.)

Komiksas pristato dviejų komiksų veikėjų - Piterio ir Siuzanos - pokalbį. Piteris pradeda suvokti, kokį poveikį ūkininkavimas turi klimato kaitos poveikiui aplinkai. Siuzana, nedemonizuodama tradicinės gyvulininkystės, pateikia jam tam tikrus šią informaciją pagrindžiančius mokslinius duomenis, ypač apie grūdų gamybą gyvuliams ir jų naudojimą.

- **3 temos 2 komiksas: VISKAS KEIČIASI** (55-58 psl.)

Komikse vaizduojamas introspekcijos procesas, kurį patiria Piteris, suvokdamas gyvulininkystės poveikį savo vietovėje ir kraštovaizdžio pokyčius. Jis svarsto apie vandens trūkumą, aukštą temperatūrą ir potvynius, kurie yra ekstremalių oro sąlygų, nulemtų tradicinės gyvulininkystės poveikio aplinkai, pavyzdžiai.

Besimokantieji kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir susieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Koks ryšys tarp klimato kaitos padarinių aplinkai ir įprastinių gyvulininkystės metodų?
- Ar galite paminėti tikrą klimato krizės reiškinių, išvardytų pirmajame komikso komikse Petro skaitomame socialinės žiniasklaidos pranešime, pavyzdį?
- Ar galite išvardyti įvairias sritis, kuriose gyvulininkystė daro neigiamą poveikį aplinkai? Ar galite pagalvoti apie panašias realias situacijas, kurias antrajame komikse paminėjo Piteris, savo vietiniame kontekste?

- Ar manote, kad yra būdas sumažinti ūkininkavimo poveikį aplinkai, kartu išlaikant ūkininkavimo našumą ir užtikrinant ūkininkų pajamas?
- Ar galite pamąstyti, kodėl ir kaip "90 % pasaulio vandens pėdsako tenka Žemės ūkiui, kuris sunaudoja 70 % viso turimo gėlo vandens", kaip teigiama pirmojo komikso antrame puslapyje?

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją **SESIJA 5: Ryšys tarp konvencinės gyvulininkystės ir poveikio aplinkai**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kurioje galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 5 sesijos PPT pristatomas pasirinktos **3 temos** mokomojo skyriaus "**Tvarus augalininkystės ūkininkavimas**" turinys. Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 1 skyrius - Įprastinių gyvulininkystės metodų poveikis aplinkai (75-81 psl.)

Aukščiau pateiktas išsamus skyriaus turinys papildo turinio pateikimą, suteikdamas papildomų mokymosi išteklių mokymų vadovui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama peržiūrėti pirmiau pateikto skyriaus mokymosi turinį.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama neprivaloma 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: refleksijos koliažas: Gyvulininkystės poveikis klimatui

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Min. 4, maks. 20 dalyvių. Dalyviai gali dirbti komandomis, kurių maksimalus skaičius yra. 4-5 žmonių.
Įgytos kompetencijos	Bendradarbiavimo įgūdžiai, kritinis mąstymas ir kūrybiškumas.
Reikalingi ištekliai	Šiam užsiėmimui dalyviams reikės prieigos prie informacijos apie gyvulininkystės poveikį aplinkai (galite naudoti šio skyriaus turinį ir papildyti jį kitais internetiniais šaltiniais), interneto prieigos tyrimams atlikti, prieigos prie grafinio dizaino programinės įrangos, pavyzdžiui, "Adobe Photoshop" / "Canva" / "PowerPoint", skaitmeninei versijai sukurti arba dailės reikmenų ir popieriaus fizinei versijai sukurti. Be to, baigtiems projektams demonstruoti gali prireikti, pavyzdžiui, projektoriaus.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Aiškios gairės yra labai svarbios siekiant veiksmingai vadovauti grupės darbui, tačiau turėtų būti palikta vietos ir dalyvių kūrybiškumui. Galite jiems nurodyti, kaip

	pasirinkti ir pristatyti juos labiau dominančius klausimus, tačiau jie turėtų dirbti ir priimti sprendimus bendradarbiaudami grupėse. Pasirūpinkite, kad grupės nebūtų per didelės, kad visi turėtų galimybę aktyviai dalyvauti veikloje.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje ir virtualiai. Jei veikla atliekama virtualiai, būtina naudoti internetinę platformą, kurioje būtų galima sukurti pertraukų kambarius. Jei norite šią veiklą atlikti individualiai, galite atlikti tuos pačius toliau paaiškintus veiksmus (iki 5 veiksmo) ir pasidalinti savo projekto rezultatais su draugais arba savo socialiniuose tinkluose, skatindami šią diskusiją su jais. Baigę galite patys apmąstyti, ką sužinojote per šią veiklą ir kodėl pasirinkote dirbti su šiais konkrečiais klausimais.

Veiklos aprašymas:

- 1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į grupes po ne daugiau kaip 4-5 žmones ir duokite jiems instrukcijas.
- 2 Žingsnis: pirmiausia dalyviai turėtų nuspręsti, kokius gyvulininkystės poveikio aplinkai klausimus norėtų įtraukti į projektą (pvz., tik vandens taršos klausimus, žemės, oro taršos klausimus ar daugiau nei vieną) (3 minutės). Projektas turėtų būti bet kokios formos (koliažas, koncepcinis medis, piešinys) koncepcinis žemėlapis, kuriame būtų parodytas ryšys tarp tradicinės gyvulininkystės ir klimato kaitos vietos, regiono ar pasaulio lygmeniu.
- 3 Žingsnis: pasirinkę temas, jie turėtų surinkti visą informaciją, kurią nori pateikti dizaine. Jie gali naudotis šio skyriaus turiniu (spausdintu ar skaitmeniniu formatu) arba atlikti papildomus tyrimus naudodamiesi internetu. (10 min.)
- 4 Žingsnis: surinkę visą informaciją, jie turi kartu susitarti, koks bus dizaino formatas.
- 5 Žingsnis: kitas žingsnis bus bendras dizaino kūrimas: rašymas, piešimas, lipdukų klijavimas arba darbas su internetiniu dizainu (priklausomai nuo to, ar plakatas bus skaitmeninis, ar fizinis). (10 minučių)
- 6 Žingsnis: visoms grupėms baigus darbą, 2 žmonės iš grupės bus išrinkti kalbėtojais ir turės pristatyti plakatą likusiems dalyviams. (5 minutės)

7 Žingsnis: Po kiekvienos komandos pristatymo likusieji dalyviai gali užduoti klausimus apie tai, kodėl jie pasirinko konkrečius klausimus ir kodėl jie jiems yra aktualūs. (3 minutės)

8 Žingsnis: Baigdamas mokymų vadovas apibendrina sąvokas, kompetencijas ir įgūdžius, su kuriais dalyviai dirbo užsiėmimo metu. (2 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: Cineforum Shorts: Augalinės kilmės potencialo tyrinėjimas

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Min. 4, maks. 20 dalyvių
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, aktyvus klausymasis, refleksija
Reikalingi ištekliai	Dalyviams reikės kompiuterio, interneto ryšio ir projektoriaus / ekrano, kad galėtų parodyti šį vaizdo įrašą: Pakeiskite savo požiūrį į maistą, WWF. https://youtu.be/s_JLmxhnpNY Dalyviai gali naudotis popieriumi, rašikliais ir bet kokia kita medžiaga užrašams daryti. Klausimų, į kuriuos reikia atsakyti po vaizdo įrašo peržiūros, sąrašas: • Kaip gyvulininkystė susijusi su vaizdo įrašė nurodytomis problemomis? • Kokios yra augalininkystės galimybės kovoti su šiuo poveikiu? (Patarimas: atkreipkite dėmesį į min.1.28, kur teigiama: "Mažiau vandens, mažiau mineralų, mažiau dirvožemio, mažiau trąšų").
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Kad galėtų žiūrėti vaizdo įrašą, šio užsiėmimo dalyviai turės suprasti anglų kalbą. Jei tai neįmanoma, mokymų vadovas gali tuo pat metu išversti vaizdo įrašo turinį arba pasirinkti kitą vaizdo įrašą ta pačia tema ir sudaryti naują klausimų sąrašą, visada turėdamas omenyje, kad veiklos tikslas - priversti dalyvius susimąstyti apie augalininkystės galimybes kovoti su klimato kaitos poveikiu. Jei dalyviams reikia dar kartą peržiūrėti vaizdo įrašą, galite pateikti jiems nuorodą, kad jie galėtų jį peržiūrėti savo mobiliuosiuose įrenginiuose veiklos metu. Dalyvių pasisakymų metu mokymų vadovai gali paaiškinti sąvokas, jei reikia, ir paskatinti grupės diskusijas.

Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje ir virtualiai. Jei užduotis atliekama virtualiai, būtina turėti galimybę dalintis ekranu, naudojant garso ir vaizdo parinktis. Jei norite šią veiklą atlikti individualiai, galite atlikti tuos pačius toliau paaiškintus veiksmus ir apmąstyti patys, atsakydami į klausimus.
---	--

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: mokymų vadovas pristatys dalyviams užduotį, kurią sudaro vaizdo įrašo peržiūra ir individualūs atsakymai į šiuos klausimus. Šiame etape mokymų vadovas pateikia klausimus dalyviams.

2 etapas: vaizdo įrašo peržiūra (jei reikia, su sinchroniniu mokymo vadovo vertimu). (2.16 min.).

3 Žingsnis: mokymų vadovas dar kartą perskaito klausimus ir duoda dalyviams 10 minučių individualiai į juos atsakyti. Jei reikia, jie gali naudotis popieriumi atsakymams užrašyti.

4 Žingsnis: kai visi dalyviai baigia, jie susiburia į grupes, kurias sudaro ne daugiau kaip 4-5 žmonės, ir dalijasi atsakymais tarpusavyje. Tam jie turės 10 minučių.

5 Žingsnis: kai visos grupės baigs darbą, mokymų vadovai paprašys kiekvienos iš jų pasidalyti su likusiomis grupėmis tuo, ką jos aptarė. Šio dalijimosi idėjomis metu mokymų vadovai gali paskatinti dalyvių diskusijas ir pateikti įžvalgų.

6 Žingsnis: baigdamas mokymų vadovas galutinai apmąstys atsakymus ir apibendrins sąvokas, gebėjimus ir įgūdžius, kuriuos dalyviai tobulino veiklos metu.

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos vertinimas

Trukmė	5 minutės
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., Mentimeter, Kahoot ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradėdant įgyvendinti

	užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiesiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos veiklos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti augalininkystės ūkininkavimą?

- Labai naudinga
- Šiek tiek naudinga
- Nenaudinga

Vertinimo veikla Nr. 2: Poveikio žemėlapis sudarymo uždavinys

Trukmė	15 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	• Grupių pristatymai: Įvertinkite kiekvienos grupės "Poveikio žemėlapi", kad jis būtų išsamus, aiškus ir atitiktų kurso turinį. • Dalyvavimas diskusijose: Įvertinkite įžvalgų kokybę ir indėlį į refleksyvią diskusiją, atkreipdami dėmesį į gebėjimą susieti sąvokas su realaus pasaulio pavyzdžiais. • Pastebėjimas: Stebėjimas: Stebėkite bendradarbiavimą ir kritinį mąstymą grupėse, kad įvertintumėte įsitraukimą ir komandinį darbą.
Reikalingi ištekliai	• Klasėje: dideli popieriaus lapai arba plakatų lentos, žymekliai, lipnūs užrašai arba kita rašymo medžiaga; kurso medžiagos kopijos. • Virtualiai: internetinės bendradarbiavimo priemonės (pvz., "Miro", "Jamboard", "MURAL" arba "Padlet"); vaizdo konferencijų platforma su pertraukų kambario funkcija ir skaitmeninė prieiga prie kurso išteklių.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Susipažinkite su veiklos struktūra ir įsitikinkite, kad visi ištekliai yra paruošti. Jei užsiėmimas vyksta virtualiai, iš anksto išbandykite bendradarbiavimo priemones. Pradėkite paaiškindami veiklos tikslus ir tai, kaip "Poveikio žemėlapis" susijęs su kurso turiniu. Pateikite pavyzdį, kad dalyviai galėtų juo vadovautis. Judėkite tarp grupių, teikdami nurodymus, atsakydami į klausimus ir skatindami kūrybiškai mąstyti. Skirkite pakankamai laiko smegenų šturmui. Žemėlapių kūrimui ir pristatymams. Diskusiją veskite centruotai ir glaustai.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu.

Veiklos aprašymas:

Mokymų vadovas suskirsto dalyvius į mažas grupes arba poras ir kiekvienai grupei duoda po didelį popieriaus lapą arba prieigą prie internetinės bendros lentos. Dalyviai turėtų sukurti "Poveikio žemėlapi", kuriame būtų nurodyta:

- Pagrindinė tema: Įrašykite "[prastinė gyvulininkystė" centre.
- 1 skyrius: išvardykite pagrindinį poveikį aplinkai (pvz., šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas, vandens tarša, miškų kirtimas).
- 2 šaka: Apibūdinkite pagrindines priežastis (pvz., pašarinių grūdų gamyba, perteklinis trąšų naudojimas).
- 3 dalis: Pasiūlykite augalinės arba tvarios žemdirbystės alternatyvas ir (arba) metodus kiekvienam poveikiui sušvelninti.

Šiam žemėlapiui užpildyti dalyviai turės 10 minučių. Visoms grupėms baigus darbą, kiekviena grupė pristato savo žemėlapi.

3 pamoka (neprivaloma)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatliktą 2 pamokos mokymosi veiklą) arba apsilankyti studijų vizito metu ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Turinys:

Išorinė (neprivaloma) veikla Nr. 1: Vietos poveikio vertinimo tyrimo vizitas

Trukmė	4-5 valandos, įskaitant kelionės, užsiėmimų, diskusijų grupėje ir apmąstymų laiką.
Didžiausias dalyvių skaičius	15-20 dalyvių
Kompetencijos	Aplinkos stebėjimas: Dirvožemio ir vandens būklės blogėjimo požymių, kuriuos sukelia ūkininkavimo praktika, nustatymas. Analitiniai įgūdžiai: Matuoti ir interpretuoti pagrindinius dirvožemio ir vandens kokybės rodiklius. Sisteminis mąstymas: Suprasti tarpusavyje susijusį ūkininkavimo metodų poveikį vietos ekosistemoms. Problemų sprendimas: Siūlymai dėl strategijų, kaip sumažinti ūkininkavimo daromą žalą aplinkai.
Reikalingi ištekliai	Dirvožemio (pH, maistinių medžiagų ir drėgmės lygio) tyrimų rinkiniai; vandens (nitrato kiekio, pH ir drumstumo) tyrimų rinkiniai; lentelės, lapai ir rašikliai stebėjimams užrašyti; kibirai ar nedidelės talpyklos dirvožemio ar vandens mėginiams rinkti; pirštinės ir kitos saugos priemonės; informaciniai vadovai biologinei įvairovei nustatyti ar erozijai įvertinti; tos pačios vietovės žemėlapiai ir (arba) nuotraukos prieš 50 metų ir dabar (jei yra).
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Apsvarstykite galimybę pakviesti profesionalą (pvz., biologą, ekologą ar žemės ūkio srities mokslininką) atlikti šią veiklą, jei neturite šių specifinių žinių. <u>Pasiruošimas prieš veiklą:</u> Nurodykite tinkamą vietą netoli įprastinio gyvulininkystės ūkio arba nuotėkio zonos. Jei vieta yra privati nuosavybė, gaukite leidimą. Atlikite išankstinį apsilankymą, kad susipažintumėte su vieta ir jos sąlygomis. Parengti informacinį dokumentą apie pagrindinį gyvulininkystės poveikį dirvožemio ir vandens kokybei (pvz., maistingųjų medžiagų nuotėkis, suspaudimas, erozija). <u>Veiklos metu:</u> Pradėkite nuo trumpo supažindinimo su vietovės istorija, dabartine ūkininkavimo praktika ir matomu poveikiu aplinkai. Suskirstykite dalyvius į mažas grupes, kad jie galėtų atlikti praktinius dirvožemio ir vandens mėginių tyrimus.

	Pateikite rekomendacijas, kaip naudoti tyrimų rinkinius ir interpretuoti rezultatus (pvz., aukštas nitrato kiekis rodo, kad trąšos patenka į aplinką). Paraginkite grupes užsirašyti papildomus pastebėjimus, pavyzdžiui, erozijos modelius, dumblių augimą vandens telkiniuose arba augalų įvairovės pokyčius. <u>Refleksija po veiklos:</u> Susirinkite pavėsingoje vietoje arba netoliese esančioje klasėje ir aptarkite rezultatus. Skatinkite diskusiją apie tokius klausimus: "Kokia konkreči ūkininkavimo praktika galėjo sukelti tokį poveikį?" ir "Kokie pokyčiai galėtų pagerinti dirvožemio ir vandens būklę?" Susieti išvadas su sesijos turiniu, pabrėžiant tvaraus ir augalininkystės pagrįsto ūkininkavimo vaidmenį mažinant tokį poveikį.
--	---

Veiklos aprašymas:

Dalyviai aplankys vietos vietovę, kurią veikia klimato kaitos poveikis, susijęs su tradicine gyvulininkyste, pavyzdžiui, netoliese esantį lauką, vandens telkinį ar ganyklą. Naudodamiesi paprastomis priemonėmis ir stebėjimo metodais, jie vertins dirvožemio kokybę, vandens taršą, eroziją ir biologinės įvairovės nykimą, tirdami, kaip ūkininkavimo praktika prisideda prie aplinkos būklės blogėjimo. Per šią praktinę patirtį dalyviai išmoks nustatyti vietinį ūkininkavimo poveikį ekosistemoms, įgis praktinių dirvožemio ir vandens tyrimų įgūdžių ir supras tvaraus ūkininkavimo vaidmenį švelninant klimato kaitą ir didinant aplinkos atsparumą. Ši veikla skatina kritinį mąstymą ir problemų sprendimo įgūdžius, padedančius siūlyti sprendimus, kaip sumažinti ūkininkavimo poveikį aplinkai.

Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta mokymų vadovams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Pašarinių grūdų pėdsako kartografavimas
Trukmė	1 val.
Pastabos mokymų vadovui	Mokymosi tikslai: Suprasti pašarinių grūdų gamybos naštą aplinkai dėl miškų kirtimo, buveinių nykimo ir dirvožemio degradacijos visoje Žemės planetoje ir iširti, kaip perėjimas prie augalininkystės gali sušvelninti šį poveikį aplinkai.
Aprašymas	Šios veiklos metu dalyviai mažose grupėse, naudodamiesi dideliu plakatu arba skaitmenine priemone, nubraižys pašarinių grūdų gamybos poveikio aplinkai žemėlapi. Jie nagrinės, kaip pašarinių grūdų auginimas prisideda prie miškų kirtimo, buveinių nykimo ir dirvožemio degradacijos visame pasaulyje. Dalyviai apsvarstys, kaip perėjimas prie augalininkystės metodų galėtų sušvelninti šias pasekmes. Nustatydami

ryšius tarp pašarinių grūdų auginimo ir jo sukeltos naštos aplinkai, jie nagrinės alternatyvias žemės ūkio praktikas, kurios galėtų padidinti biologinės įvairovės išsaugojimą ir atsparumą klimato kaitai.

2 mokymosi veikla

Pavadinimas	Diskusijos apie gyvūnų auginimo poveikį
Trukmė	1 val.
Pastabos mokymų vadovui	Mokymosi tikslai: Įvertinti gyvulininkystės išteklių naudojimo neefektyvumą ir neproporcingą žemės naudojimą, ugdyti argumentavimo įgūdžius ir gebėjimą dalyvauti informuotose, įrodymais pagrįstose diskusijose tvarumo klausimais.
Aprašymas	Dalyviai dalyvaus struktūruotoje diskusijoje apie gyvulininkystės metodų poveikį aplinkai. Jie tirs ir pateiks argumentus, kaip šie metodai prisideda prie žemės, vandens ir oro kokybės blogėjimo, daugiausia dėmesio skirdami neefektyviam išteklių naudojimui ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimui. Debatų metu bus atkreiptas dėmesys į neproporcingai didelį žemės naudojimą ir mažą gyvulininkystės išteklių naudojimo efektyvumą. Aptarę iššūkius, dalyviai svarstys, kaip perėjimas prie augalininkystės galėtų sušvelninti šį poveikį, skatinant tvaresnę ir efektyviau išteklius naudojančią maisto sistemą.

3 mokymosi veikla

Pavadinimas	Holistinių sistemų sprendimų seminaras
Trukmė	1 val.
Pastabos mokymų vadovui	Mokymosi tikslai: Išnagrinėti sudėtingą, tarpusavyje susijusį gyvulininkystės poveikį ekosistemoms, įskaitant miškų naikinimą, buveinių naikinimą ir biologinės įvairovės nykimą; ištirti holistinius, sisteminius sprendimus, skirtus spręsti gyvulininkystės poveikio aplinkai problemą; nustatyti įgyvendinamas strategijas, kaip pereiti prie tvarių, augalinės kilmės maisto sistemų; suprasti sisteminių pokyčių potencialą siekiant sušvelninti klimato kaitą ir išsaugoti ekosistemas taikant žemės ūkio praktiką.
Aprašymas	Šiame seminare dalyviai susiskirstys į grupes ir kurs holistinius, sisteminius pramoninės gyvulininkystės keliamų aplinkosaugos iššūkių sprendimus. Jie apmąstys, kaip tradicinė gyvulininkystė prisideda prie miškų kirtimo, buveinių naikinimo ir biologinės įvairovės nykimo, o paskui ieškos būdų, kaip pereiti prie augalinių maisto sistemų, kurios galėtų sušvelninti šias problemas. Seminare bus nagrinėjami praktiniai ir sisteminiai metodai, kaip spręsti sudėtingas gyvulininkystės poveikio aplinkai problemas, pabrėžiant tvaraus augalininkystės ūkininkavimo galimybes, padedančias sušvelninti klimato kaitą ir išsaugoti ekosistemas.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursas

6 sesija

**Tvaraus ūkininkavimo ir
augalininkystės
strategijos ir praktikos**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

6 sesija - Tvaraus ūkininkavimo ir augalininkystės strategijos ir praktikos	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	7
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	8
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	8
2 dalis: sesijos įvertinimas	13
3 pamoka (neprivaloma)	16
Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)	18

6 sesija - Tvaraus ūkininkavimo ir augalininkystės strategijos ir praktikos

Įvadas

6 sesijoje pateikiamos praktinės įžvalgos apie tvarų augalininkystės ūkininkavimą, įskaitant pasėlių pasirinkimą, vandens valdymą ir ekologiškai tvarius metodus, tokius kaip sėjomaina, dengiamieji pasėliai ir gamtiniai sprendimai. Šioje sesijoje mokiniai sužinos, kaip šiuos metodus galima taikyti realioje ūkininkavimo aplinkoje, skatinant aplinkos tvarumą ir išteklių išsaugojimą. Ši sesija suteikia ūkininkams svarbiausių žinių ir įgūdžių, kad jie galėtų pagerinti savo ūkininkavimo praktiką ir prisidėti prie sveikesnės planetos kūrimo, priimdami pagrįstus sprendimus dėl savo ūkininkavimo praktikos, o vartotojams - gebėjimą kritiškai vertinti žemės ūkio praktikos poveikį aplinkai, ugdant atsakomybės jausmą už tvarias maisto sistemas ir vartojimo pasirinkimus.

6 sesija remiasi 2 skyriaus "Praktiniai tvaraus augalininkystės ūkio metodai" 3 temos "Tvarus augalininkystės ūkininkavimas" turiniu.

Remdamiesi pirmiau pateikto mokomojo skyriaus turiniu, sesijos tikslas - išsamiai supažindinti su augalininkystės ūkininkavimu, aiškiai pristatant augalininkystės sąvoką ir jos naudą gamintojams ir vartotojams, taip pat nagrinėjant kliūtis ir iššūkius, trukdančius plačiai taikyti augalininkystės ūkininkavimą.

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 (trečioji) pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 5 užsiėmime, besimokantieji:

- Išmanys tvarią pasėlių atranką ir valdymą, gebės suprasti kaip pasirinkti pasėlius, atsižvelgiant į vietos klimatą, dirvožemio sąlygas ir rinkos paklausą, kad būtų optimizuotas derlius, sumažintas poveikis aplinkai ir skatinama dirvožemio sveikata, taikant tokius metodus kaip sėjomaina ir dengiamieji pasėliai.
- Išmanys tvarius dirvožemio sveikatos gerinimo būdus, pavyzdžiui, sėjomainą, dengiamuosius pasėlius ir žaliąją trąšą, kad padidintų dirvožemio derlingumą, sumažintų eroziją ir palaikytų ilgalaikį dirvožemio atsparumą augalininkystės sistemose.
- Įgys daugiau žinių apie vandens taupymo ir efektyvaus valdymo strategijas, kurios padeda išsaugoti vandens išteklius ir užtikrinti tvarią ūkininkavimo praktiką regionuose, kuriose trūksta vandens.
- Mokės įvertinti tvarios ūkininkavimo praktikos naudą aplinkai ir ekonomikai, įskaitant geresnę biologinę įvairovę, mažesnę vandens suvartojimą ir ilgalaikį pelningumą taikant efektyviai išteklius naudojančius metodus.
- Kurs atsparias ir tvarias ūkininkavimo sistemas, kuriose būtų integruotos tvarios pasėlių valdymo, vandens išsaugojimo ir dirvožemio sveikatos strategijos, kad būtų padidintas atsparumas klimato kaitai ir skatinama tvari žemės ūkio gamyba.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Šią sesiją atitinkantys komiksai skirti smulkiesiems ūkininkams ir žemės ūkio specialistams šviesti apie tvaraus augalininkystės ūkininkavimo praktiką. Komiksuose aptariamos tokios svarbios temos kaip pasėlių pasirinkimas, vandens valdymas ir ekologiški metodai, kuriais siekiama sumažinti poveikį aplinkai ir pagerinti dirvožemio būklę, taip pat atkreipiamas dėmesys į neigiamą įprastinio gyvulininkystės ūkio poveikį aplinkai ir lyginamas su tvaraus augalininkystės ūkio alternatyvomis, parodant, kaip smulkūs ūkininkai gali gauti naudos iš šios praktikos ir kartu pasiekti ekonominę nepriklausomybę. Vartotojams taip pat pavyks suprasti, kaip gaminami jų vartojami žemės ūkio produktai ir kaip jie netiesiogiai prisideda prie tradicinės gyvulininkystės poveikio aplinkai.

Komiksus galima rasti [komiksų kolekcijoje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų komiksų puslapių numeriai:

● 3 temos 3 komiksas: 1 PAMOKA: TVARUS PASĖLIŲ PASIRINKIMAS (59-62 psl.)

Šiame komikse pasakojama apie ūkininką Piterį, kuris užsiregistruoja į nemokamus "Eco-Harmony" universiteto siūlomus kursus, kad patobulintų savo ūkininkavimo metodus. Komiksas vaizduoja Piterio kelionės į tvaresnio ūkininkavimo praktiką pradžią per kursą, kurį sudaro trys pamokos: pasėlių atranka, vandens valdymas ir augalais pagrįsti metodai. Pirmąją kursų dieną universiteto profesorius supažindina Piterį ir nedidelę dalyvių grupę su pasėlių atranka. Profesorius paaiškina, kaip svarbu pasirinkti tinkamus pasėlius, atsižvelgiant į vietos klimatą ir rinkos paklausą, ir pabrėžia tokius metodus, kaip sėjomaina, dengiamieji augalai ir žalioji trąša, kad būtų išsaugota dirvožemio sveikata.

● 3 temos 4 komiksas: 2 PAMOKA: VANDENTVARKOS VALDYMAS (63-66 psl.)

Šiame komikse toliau rodomas Piterio mokymosi procesas universiteto kursuose per antrąją pamoką, skirtą vandentvarkos metodams. Profesorius pristato temą aptardamas svarbų vandens

vaidmenį žemės ūkyje ir pasakoja apie vandens naudojimo gerinimo būdus, pavyzdžiui, biologinį vandens surinkimą, požeminio vandens lygio reguliavimą ir šlapynių įrengimą.

- **3 temos 5 komiksas: 3 PAMOKA: AUGALININKYSTĖS METODAI** (67-70 psl.)

Šiame komikse pristatomas Panheleninio biociklinio veganų tinklo narys Nikos, kuris per trečiąją universiteto kurso pamoką dalijasi savo patirtimi ir įžvalgomis apie tvarius augalininkystės metodus su Piteriu ir kitais studentais. Nikos paaiškina, kaip jo ūkininkavimo praktikoje pirmenybė teikiama aplinkai, nes jis vengia gyvulininkystės ir daugiausia dėmesio skiria žmonių maistui skirtai augalininkystei. Jis paminėjo pagrindinius augalininkystės metodus, kuriais siekiama išsaugoti dirvožemio derlingumą, didinti biologinę įvairovę ir mažinti taršą. Komikse pabrėžiama, kaip augalininkystė gali padėti smulkiesiems ūkininkams užtikrinant jų pasėlių tvarumą, gerinant dirvožemio būklę naudojant vietinius išteklius ir išlaikant ekonominę nepriklausomybę nenaudojant kenksmingų cheminių medžiagų. Nikos taip pat pabrėžia, kaip svarbu aukštos kokybės tvarius produktus parduoti tiesiogiai vartotojams.

Besimokantieji kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir susieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kaip manote, kaip tvarus pasėlių pasirinkimas ir tvarkymas bei vandentvarka yra susiję su augalininkystės tema?
- Ar kada nors svarstytumėte galimybę dalyvauti renginiuose / konferencijose / pamokose apie šiuos argumentus? Kodėl taip arba ne?
- Ar manote, kad augalininkystės ūkininkavimą galima pritaikyti savo realybėje? Kodėl taip arba ne?
- Į kokius veiksnius augalininkystės ūkininkai turėtų atsižvelgti rinkdamiesi auginamus augalus ir kaip šie pasirinkimai veikia rinkos gyvybingumą ir aplinkos tvarumą?
- Kodėl augalininkystei labai svarbus veiksmingas vandens valdymas, ypač atsižvelgiant į klimato kaitą?
- Kaip augalininkystė įkūnija holistinį požiūrį į žemės ūkį?

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią PowerPoint prezentaciją **6 SESIJA: Tvaraus Ūkininkavimo ir augalininkystės strategijos ir praktikos**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 6 sesijos PPT pristatomas pasirinkto **3 temos** mokomojo skyriaus "**Tvarus augalininkystės Ūkininkavimas**" turinys. Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 2 skyrius - Praktinis požiūris į tvarų augalininkystės ūkininkavimą (*Puslapis 82-89*)

Aukščiau pateiktas išsamus skyriaus turinys papildo turinio pateikimą, suteikdamas papildomų mokymosi išteklių mokymų vadovui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama peržiūrėti pirmiau pateikto skyriaus mokymosi turinį.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama neprivaloma 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: puoselėti sėkmę: Sėkminga veikla: Augalų SSGG tyrimas

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Min. 4, maks. 20 dalyvių
Įgytos kompetencijos	Analitiniai įgūdžiai, gebėjimas spręsti problemas, komandinis darbas ir bendradarbiavimas.
Reikalingi ištekliai	Jums reikės flipchart'o (popierinės lentos) ir rašymo priemonių. Taip pat rekomenduojama turėti interneto ryšį ir asmeninius mobiliuosius įrenginius, kad prireikus dalyviai galėtų atlikti tyrimus.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Geriausia būtų dirbti su tikrais dalyvių ūkininkavimo praktikos pavyzdžiais, tačiau jei tai neįmanoma, mokymų vadovai turėtų turėti keletą įvairių pasėlių valdymo scenarijų pavyzdžių, kad veiklą būtų galima sklandžiai įgyvendinti. Dėstytojai turėtų būti pasiekiami, kad dalyviai galėtų užduoti klausimus komandinio darbo metu.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje arba virtualiai. Jei norite šią veiklą atlikti individualiai, galite atlikti tuos pačius veiksmus, kurie paaiškinti toliau, rengdami savo pasėlių SSGG analizę arba ieškodami pavyzdžių internete.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į grupes po ne daugiau kaip 4-5 žmones.

2 Žingsnis: Pateikite dalyviams instrukcijas, kaip atlikti šią veiklą. Jie turėtų pasirinkti realų vienos iš savo praktikos, susijusios su pasėlių valdymu, pavyzdį arba (jei jo nėra) pavyzdį pateiks mokymų vadovas. Jie turėtų dirbti grupėse ir atlikti situacijos SSGG analizę: kokios yra šių pasėlių ir jų valdymo stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės? (5 minutės)

Jie gali suskirstyti flipchartą į 4 dalis ir bendrai jas apsvarstyti. Tam jie turės 15 minučių.

3 Žingsnis: Baigę darbą, vienas kalbėtojas (grupė) pristatys analizę likusioms grupėms, kurios turės galimybę užduoti klausimus ir diskutuoti šiuo klausimu. Kiekviena grupė pristatymui turės 2 minutes.

4 Žingsnis: Po to, kai visos grupės pristatys savo pranešimus, mokymų vadovas galutinai apmąstys atsakymus ir apibendrins sąvokas, gebėjimus ir įgūdžius, kuriuos dalyviai tobulino veiklos metu.

Mokymosi veikla Nr. 2: Vandens trūkumas ir ūkininkavimo veikla

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Min. 4, maks. 20 dalyvių
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, aktyvus klausymasis, refleksija.
Reikalingi ištekliai	Jums reikės kompiuterio, interneto ryšio ir projektoriaus / ekrano, kad galėtumėte parodyti šį vaizdo įrašą. Pasaulio žemės ir vandens išteklių maistui ir žemės ūkiui būklė, FAO. https://www.fao.org/land-water/land-uses/land-use-changes/en Dalyviai gali naudotis popieriumi, rašikliais ir bet kokia kita medžiaga užrašams daryti. Klausimų, į kuriuos reikia atsakyti po vaizdo įrašo peržiūros, sąrašas: 1. Kaip politikos formuotojai, ūkininkai ir kiti suinteresuotieji subjektai gali bendradarbiauti, kad būtų skatinama tvari vandentvarkos praktika žemės ūkyje? 2. Koks vaidmuo tenka technologinėms naujovėms gerinant vandens naudojimo efektyvumą ir taupymą žemės ūkyje? Ar žinote arba naudojate kurią nors iš šių inovatyvių sistemų / technologijų?

	3. Kokią naudą ūkininkams ir platesniems visuomenės ir aplinkosaugos tikslams gali duoti tvaresnės vandens valdymo praktikos taikymas Žemės ūkyje?
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Kad galėtų žiūrėti vaizdo įrašą, šio užsiėmimo dalyviai turės suprasti anglų kalbą. Jei tai neįmanoma, mokymų vadovas gali vienu metu išversti vaizdo įrašo turinį taip, kaip jis rodomas, arba pasirinkti kitą vaizdo įrašą ta pačia tema ir sudaryti naują klausimų sąrašą, visada turėdamas omenyje, kad veiklos tikslas - priversti dalyvius susimąstyti apie vandens naudojimo ir valdymo Žemės ūkyje poveikį ir galimus metodus. Jei dalyviams reikia dar kartą peržiūrėti vaizdo įrašą, galite pateikti jiems nuorodą, kad jie galėtų jį peržiūrėti savo mobiliuosiuose įrenginiuose veiklos metu. Dalyvių pasisakymų metu mokymų vadovai gali paaiškinti sąvokas, jei reikia, ir paskatinti grupės diskusijas.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje arba virtualiai. Jei norite šią veiklą atlikti individualiai, galite atlikti tuos pačius veiksmus, kurie paaiškinti toliau, ir atsakyti į klausimus patys.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Mokymų vadovas pristatys dalyviams veiklą, kurią sudaro vaizdo įrašo peržiūra ir kolektyvinis atsakymų į šiuos klausimus pateikimas grupelėse, kurias sudaro ne daugiau kaip 4-5 žmonės. Šiame etape mokymų vadovas pateikia klausimus dalyviams. Kiekviena dalyvių grupė kolektyviai atsakys tik į vieną klausimą.

2 Žingsnis: vaizdo įrašo peržiūra (jei reikia, su sinchroniniu mokymų vadovo vertimu) (2 minutės ir 36 sekundės).

3 Žingsnis: mokymų vadovas dar kartą perskaito klausimus ir skiria grupėms 10 minučių. Jei reikia, jos gali pasinaudoti popieriumi atsakymams užrašyti. Tam jos turės 15 minučių.

5 Žingsnis: visoms grupėms baigus darbą, mokymų vadovai paprašys kiekvienos iš jų pasidalyti su likusiomis grupėmis tuo, ką jos aptarė (bendra diskusijos trukmė - 10 minučių, įsitikinkite, kad ji apims visas grupes). Šio dalijimosi idėjomis metu mokymų vadovai gali paskatinti dalyvių diskusijas ir pateikti įžvalgų.

6 Žingsnis: Baigdamas mokymų vadovas galutinai apmąstys atsakymus ir apibendrins sąvokas, gebėjimus ir įgūdžius, kuriuos dalyviai tobulino veiklos metu.

Mokymosi veikla Nr. 3: augalinė holistinė savirefleksija

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Min. 4, maks. 20 dalyvių
Įgytos kompetencijos	Reflektyvioji praktika, kritinis mąstymas, problemų sprendimas.
Reikalingi ištekliai	Popierius ir rašymo priemonės, interneto ryšys ir mobilieji įrenginiai, jeigu reikia.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Šią veiklą dalyviai turėtų atlikti daugiau ar mažiau savarankiškai, tačiau mokymų vadovai turėtų būti pasirengę paaiškinti nurodymus ir vadovauti dalyviams. Jei dalyviai nevykdo ir (arba) neturi ūkininkavimo veiklos, mokymų vadovai gali parengti keletą ūkininkavimo veiklos pavyzdžių / scenarijų, kurie neatitinka augalais pagrįsto požiūrio, ir paprašyti jų atlikti veiklą pagal juos.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje arba virtualiai. Jei norite šią veiklą atlikti individualiai, galite atlikti tuos pačius veiksmus, kurie paaiškinti toliau, ir atsakyti į klausimus.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Mokymų vadovas paaiškina dalyviams veiklos tikslą.

2 Žingsnis: Dalyviai turėtų individualiai apsvarstyti savo dabartinius ūkininkavimo metodus, remdamiesi skyriaus turiniu. Jie gali užrašyti, kaip jų praktika atitinka tvarius augalininkystės ir vandentvarkos metodus. Jie gali pasinaudoti toliau pateiktais klausimais, pasirinkdami tuos, kurie, jų manymu, yra tinkamesni tikslinei grupei, taip pat atsižvelgdami į turimą laiką.

1. Dabartinės praktikos analizė.

- Kokius pagrindinius metodus šiuo metu taikote pasėliams tvarkyti?
- Kaip šiuo metu valdote vandens naudojimą savo ūkyje?
- Kokias kultūras auginate daugiausia ir kodėl pasirinkote būtent jas?

2. Suderinamumas su tvaria praktika.

- Kaip jūsų dabartiniai pasėlių valdymo metodai atitinka tvarią augalininkystės praktiką?
- Kaip jūsų vandentvarkos praktika skatina tvarumą ir efektyvumą?

- Ar yra kokių nors augalinių metodų, kuriuos jau naudojate ir kurie gerina dirvožemio sveikatą ir biologinę įvairovę?

Tam jie turės 10 minučių.

3 Žingsnis: Po to, kai dalyviai baigs darbą, mokymų vadovas suskirstys juos į nedideles grupes (ne daugiau kaip po 4-5 žmones), kad jie pasidalytų patirtimi ir aptartų, kokius galimus pakeitimus jie galėtų atlikti, kad atitiktų augaliniu holistiniu metodu pagrįstą požiūrį. Tai truks 10 minučių. Jie gali pasinaudoti kai kuriais iš toliau pateiktų klausimų kaip gairėmis:

3. Spragų ir galimybių nustatymas.

- Su kokiais iššūkiais susiduriate taikydami dabartinius ūkininkavimo metodus, kuriuos būtų galima išspręsti taikant augalinius metodus?
- Ar yra kokių nors sričių, kuriose jūsų dabartinė praktika galėtų būti tvaresnė?
- Kurie jūsų ūkininkavimo praktikos aspektai neatitinka tvarumo principų ir kodėl?

4. Pritaikymų tyrinėjimas.

- Ką galėtumėte pritaikyti savo pasėlių valdymo metodams, kad jie geriau atitiktų tvarią praktiką?
- Kaip galėtumėte pakeisti savo vandentvarkos praktiką, kad ji būtų veiksmingesnė ir tvaresnė?
- Kokius naujus tvarius augalinius metodus norėtumėte išbandyti savo ūkyje?

5. Išteklių aspektai.

- Kokių išteklių (laiko, pinigų, žinių, įrangos) reikės šiems pritaikymams įgyvendinti?
- Ar yra kokių nors kliūčių, kurias numatote taikyti šią tvarią praktiką? Kaip galėtumėte jas įveikti?

4 Žingsnis: Po diskusijos grupėje kiekvienas dalyvis turės 10 minučių, per kurias galės sukurti žingsnis po žingsnio adaptacijos planą, suskirstytą į įveikiamas užduotis. Jei dalyviai vykdo panašią ūkininkavimo veiklą, šią dalį jie gali rengti kartu.

5 Žingsnis: Kai visi dalyviai baigs darbą, mokymų vadovai paprašys kai kurių iš jų pasidalyti savo plano santrauka su likusiais dalyviais. Šio dalijimosi idėjomis metu mokymų vadovai gali paskatinti dalyvių diskusijas ir pateikti įžvalgų.

6 Žingsnis: Baigdamas mokymų vadovas galutinai apmąstys atsakymus ir apibendrins sąvokas, gebėjimus ir įgūdžius, kuriuos dalyviai tobulino veiklos metu, pabrėždamas nuolatinio apmąstymo ir pritaikymo svarbą.

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., Mentimeter, Kahoot ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokymų vadovas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos veiklos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti augalininkystės ūkininkavimą?

- Labai naudinga
- Šiek tiek naudinga
- Nenaudinga

Vertinimo veikla Nr. 2: "Greita viktorina": žinių apie tvarų ūkininkavimą patikrinimas

Trukmė	15 minučių
Didžiausia. Dalyvių skaičius	25 (gali būti pritaikyta didesnėms grupėms, kurios gali dalyvauti virtualioje aplinkoje vykstančiose sesijose).
Vertinimo metodai	Greita viktorina: Balai skiriami už teisingus atsakymus (1 balas už teisingą atsakymą į 5 klausimus). Žinių žemėlapis sudarymas: Vertinimas pagal rubriką: išsamumas, loginiai ryšiai ir kūrybiškumas.
Reikalingi ištekliai	Klasėje: (pasirinktinai). Virtualiai: Skaitmeninis darbo lapas, internetinės priemonės (pvz., "Jamboard", "Miro"), vaizdo konferencijų platforma.
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	- Pabrėžkite, kad viktorina yra nesunki. - Jei reikia, pateikite pradinį žemėlapij arba pavyzdį. - Skatinkite kūrybiškumą ir loginius ryšius žemėlapiuose.

	- Efektyviai valdykite laiką, įspėdami apie likusį laiką.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti ir klasėje, ir virtualiai. Klasėje: Išdalykite medžiagą, pristatykite veiklą, prižiūrėkite, kaip vyksta, ir pateikite grįžtamąjį ryšį. Virtualiai: dalinkitės darbo lapais arba nuorodomis, naudokite pertraukų kambarius arba individualų darbą ir suteikite galimybę dalytis ekranu diskusijoms.

Veiklos aprašymas:

1. Įžanga (2 minutės): Paaiškinkite veiklos tikslą.
2. Greita viktorina (5 minutės): Dalyviai individualiai atsako į 3 klausimus; atsakymus aptaria grupėje (neprivaloma).

Klausimų sąrašas:

1. (Atviras klausimas) Kuris veiksnys yra svarbiausias renkantis augalus augalininkystei?
 2. (Atviras klausimas) Kuris vandentvarkos metodas naudoja gamta pagrįstus sprendimus, kad išsaugotų išteklius?
 3. (Atviras klausimas) Kodėl augalininkystė laikoma holistiniu požiūriu?
3. Žinių žemėlapis sudarymas (8 minutės): Pagrindinė tema (pvz., "Augalininkystė") ir pagrindinės šakos (pvz., "Tvarus pasėlių valdymas", "Vandens valdymas", "Nauda aplinkai"). Paprašykite dalyvių, kad, remdamiesi tuo, ką sužinojo, papildytų potemes, metodus ir naudą. Paraginkite juos rodyklėmis ir užrašais nubrėžti sąsajas tarp šakų.

Apibendrinimas (pasirinktinai): Pasidalykite teisingais atsakymais ir aptarkite juos, jei liko laiko.

3 pamoka (neprivaloma)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatliktą 2 pamokos mokymosi veiklą) arba apsilankyti studijų vizito metu ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Lauko (neprivalomas) užsiėmimas Nr. 1: "Ūkio kraštovaizdžio užduotis".

Trukmė	4 valandos (įskaitant kelionės tarp objektų laiką)
Didžiausias dalyvių skaičius	20 (suskirstyti į mažesnes grupes po 4-5 dalyvius)
Kompetencijos	Tvaraus ūkininkavimo praktikos stebėjimo ir analitiniai įgūdžiai; Vandens ir dirvožemio valdymo metodų supratimas; Bendras problemų sprendimas ir kritinis mąstymas; Augalininkystės žinių taikymas realiomis sąlygomis.
Reikalingi ištekliai	Transportas (jei objektai nėra pasiekiami pėsčiomis); Užrašų knygelės arba atspausdinti stebėjimo lapai kiekvienai grupei; Fotoaparatai arba išmanieji telefonai dokumentavimui; Galimybė patekti į ūkininkavimo vietas (iš anksto suderinkite su savininkais).
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto susitarkite su ūkių savininkais ir įsitikinkite, kad jie gali ir nori paaiškinti savo metodus. Iš anksto trumpai informuokite dalyvius apie pagrindinius stebėtinus elementus, pavyzdžiui, dirvožemio sveikatą, vandens naudojimą ir tvarumo praktiką. Vadovaukite dalyviams pereinant iš vienos vietos į kitą ir, jei reikia, pateikite kontekstą ar paaiškinimus. Po apsilankymų organizuokite grupinę diskusiją, kad apibendrintumėte pastebėjimus ir idėjas.

Veiklos aprašymas:

Dalyviai aplankys 3-4 ūkininkavimo vietas toje pačioje vietovėje, kuriose taikomi skirtingi vandentvarkos ir dirvožemio tvarkymo metodai.

Mažose grupėse dalyviai stebės ir dokumentuos taikomus metodus, auginamų kultūrų rūšis ir bendrą praktikos tvarumą.

Kiekvienoje vietoje dalyviai:

- Bendradarbiaukite su ūkininkais, kad sužinotumėte apie jų konkrečius metodus ir iššūkius.
- Įvertinkite, ar naudojami augaliniai tvarūs sprendimai, o jei ne, remdamiesi tuo, ką sužinojo, sugalvokite tinkamas alternatyvas.
- Užsirašykite ir nufotografuokite ūkininkavimo praktiką, atkreipdami dėmesį į jos poveikį aplinkai, pasėlių įvairovei ir produktyvumui.

Aplankiusios visas vietas, grupės vėl susirinks ir palygins savo išvadas. Jos aptars:

- Stebėtų metodų veiksmingumą.
- Galimus patobulinimus, naudojant augalinę tvarią praktiką.
- Kaip ši praktika veikia aprūpinimą maistu, dirvožemio sveikatą ir vandens išsaugojimą.

Užsiėmimo pabaigoje kiekviena grupė pristato trumpą savo išvadų santrauką ir kiekvienam ūkiui pritaikytus pasiūlymus dėl tvarių patobulinimų.

Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta mokymų vadovams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Interaktyvus pasėlių ir klimato derinimo modeliavimas
Trukmė	1 val.
Pastabos mokymų vadovui	Mokymosi tikslai: Taikyti žinias apie pasėlių pasirinkimą ir vietos klimato veiksnius, kad būtų galima priimti pagrįstus sprendimus.
Aprašymas	Mokymų vadovas turėtų pateikti besimokantiejiems išgalvotą scenarijų, pagal kurį jiems būtų pavesta parinkti pasėlius išgalvotam ūkiui konkrečiame regione. Kiekvienai grupei pateikiami tam tikri klimato duomenys (pvz., temperatūros intervalai, kritulių kiekis, dirvožemio tipas) ir įvairių kultūrų paklausa rinkoje. Besimokantieji turi išanalizuoti duomenis ir parinkti augalų derinį, remdamiesi sėjomainos, tarpinių pasėlių ir sėklų atrankos principais. Savo pasirinkimus jie paaiškina likusiems grupės nariams, pabrėždami, kaip jų sprendimai optimizuoja derlių ir mažina poveikį aplinkai.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Vandentvarkos strategijos plakatas
Trukmė	1 val.
Pastabos mokymų vadovui	Mokymosi tikslai: Sukurti praktinius ir novatoriškus vandentvarkos sprendimus, pritaikytus konkrečiam žemės ūkio kontekstui.
Aprašymas	Mokymų vadovas paprašo mokinių sukurti vaizdinį plakatą, kuriame būtų aprašytas ūkio, pereinančio prie augalininkystės, vandentvarkos planas. Jie turėtų įtraukti tokius komponentus kaip infiltracijos būdai, vandens kaupimo metodai ir gamta pagrįsti sprendimai, kartu sprendžiant tokius iššūkius kaip vandens trūkumas ar klimato kaitos poveikis. Plakate turi būti pabrėžta siūlomų strategijų nauda aplinkai ir ekonomikai. Sukūrę plakatą, mokiniai parodys planą, kad bendraamžiai galėtų palikti atsiliepimų ar pasiūlymų.

3 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Ūkio ir vartotojo istorijų kūrimo iššūkis
Trukmė	1 val.
Pastabos mokymų vadovui	Mokymosi tikslai: Ištirti ryšį tarp tvaraus ūkininkavimo praktikos ir vartotojų pasirinkimų.
Aprašymas	Mokiniai sukurs trumpą, įtikinamą istoriją, kurioje bus pasakojama apie produkto kelionę nuo tvaraus augalininkystės ūkio iki vartotojo lėkštės. Istorijoje turi būti pabrėžta pagrindinė tvari praktika (pvz., sėjomaina, vandentvarka) ir jos nauda ūkininkui, aplinkai ir vartotojui. Savo istoriją jie gali pateikti kūrybinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, iliustruotu komiksu arba pasakojama skaitmenine skaidrių peržiūra. Istorijomis bus dalijamasi su grupe, siekiant paskatinti diskusijas apie tai, kaip vartotojų sąmoningumas ir elgsena gali paskatinti tvarią žemės ūkio praktiką.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursas

7 sesija

**Tvarios augalininkystės
sertifikavimas ir nauda
ūkininkams**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

7 sesija - Tvarios augalininkystės sertifikavimas ir nauda ūkininkams	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: sesijos įvertinimas	10
3 pamoka (neprivaloma)	16
Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)	18

7 sesija - Tvarios augalininkystės sertifikavimas ir nauda ūkininkams

Įvadas

7 sesijoje pristatomi augalinės kilmės ir ekologiniai sertifikatai, pabrėžiant jų vertę ūkininkams ir vartotojams. Sesijoje nagrinėjama, kaip ūkininkai gali gauti naudos iš šių sertifikavimų - patekti į naujas rinkas, padidinti pelningumą ir skatinti aplinkosaugą. Taip pat nagrinėjama, kaip tokie sertifikatai, kaip ekologiški ir veganiški ženklai, padeda ūkininkams išskirti savo produktus ir stiprinti vartotojų pasitikėjimą dėl etiškos praktikos. Vartotojams suteikiamos žinios, kad jie galėtų rinktis produktus, atitinkančius asmenines vertybes, sveikatą ir aplinkosaugos interesus, ir taip paremti tvarumą ir gyvūnų gerovę.

7 sesija remiasi 3 skyriaus "Tvarus augalininkystės ūkininkavimas" turiniu: Sertifikavimas ir nauda ūkininkams" 3 temos "Tvarus augalininkystės ūkininkavimas".

Remdamiesi pirmiau pateikto mokomojo skyriaus turiniu, sesijos tikslas - išsamiai supažindinti su augalininkystės ūkininkavimu, aiškiai pristatant augalininkystės sąvoką ir jos naudą gamintojams ir vartotojams, taip pat nagrinėjant kliūtis ir iššūkius, trukdančius plačiai taikyti augalininkystės ūkininkavimą.

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 (trečioji) pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir turinio pateikimas
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas
- Neprivaloma 3 pamoka: pažintinis vizitas lauke

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 7 užsiėmime, besimokantieji:

- Žinos ir nustatys tvarių ir augalinių produktų sertifikatus.
- Supras, kokią naudą ūkininkams teikia šių sertifikatų naudojimas, įskaitant patekimą į rinką, pelningumą ir aplinkosaugą.
- Apmąstys tvarių augalinių produktų gamintojų ir vartotojų santykius ir įvertins jų vaidmenį skatinant tvarumą ir etišką vartojimo praktiką.
- Analizuos sertifikatų poveikį vartotojų elgsenai ir jų vaidmenį skatinant tvarių produktų paklausą.
- Įvertins iššūkius ir galimybes, su kuriomis susiduria ūkininkai, siekdami gauti ir išlaikyti sertifikatus, atsižvelgdami į tokius veiksnius kaip išlaidos, taisyklės ir rinkos tendencijos.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Šią sesiją atitinkančiu komiksu siekiama šviesti ūkininkus ir vartotojus apie ekologiškų ir veganiškų produktų sertifikavimo svarbą augalininkystėje. Jame pabrėžiama šių sertifikatų nauda ūkininkams, pavyzdžiui, tvarios praktikos demonstravimas, skaidrumo didinimas ir tiesioginis ryšys su vartotojais. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamo komikso puslapio numeris nurodytas toliau pateiktame aprašyme:

- **3 temos 6 komiksas: PATIKRINTA DARŽOVĖ: ES LOGOTIPAI** (71-74 psl.)

Šiame komikse vyksta Siuzanos, Džono ir Piterio pokalbis, kuriame Siuzana aiškina, kaip svarbu ant jos ūkio produktų naudoti ekologiškų ir veganiškų produktų sertifikavimo logotipus. Nors Džonas iš pradžių abejoja lipdukų nauda, Siuzana pabrėžia, kad šie sertifikatai pabrėžia jos ūkininkavimo tvarią augalinę praktiką, įskaitant dirvožemio tvarkymą, vandens išsaugojimą ir pasėlių atranką. Ji aiškina, kad šie sertifikatai ne tik parodo jos produktų naudą aplinkai, bet ir tiesiogiai susieja ją su vartotojais, skatindami skaidrumą ir maisto saugumą. Petras, neseniai lankęs žemės ūkio pamokas, dalijasi savo teigiama patirtimi, susijusia su tvaraus ūkininkavimo metodais, ir įsitraukia į pokalbį apie tai, kaip svarbu remti tokią praktiką. Galiausiai komiksas parodo sertifikatų reikšmę stiprinant vartotojų pasitikėjimą ir skatinant tvarią žemės ūkio praktiką.

Besimokantieji kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir susieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Ar kada nors matėte "V" etiketės sertifikavimą? Ar žinote kokių nors kitų sertifikatų?
- Ar manote, kad šie sertifikatai skatina piliečius vartoti šiuos produktus? Kodėl?
- Ar žinote, kas yra aprūpinimas maistu? Ar galėtumėte savais žodžiais paaiškinti, kas tai yra ir kaip, jūsų nuomone, tai susiję su tvaria augalininkyste?

- Kokią naudą duoda tiesioginių ryšių tarp ūkininkų ir vartotojų užmezgimas augalininkystės sektoriuje ir kaip šie tiesioginiai ryšiai prisideda prie aplinkos tausojimo ir bendruomenės įtraukimo?
- Kokie yra tvarių (ekologiškų, organiškų ir pan.) ir augalinių produktų sertifikavimo privalumai ir trūkumai? Ar norėtumėte juos naudoti savo gaminiuose arba pirkti gaminius su šiomis emblemomis?

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią PowerPoint prezentaciją **SESIJA 7: Tvarios augalininkystės sertifikavimas ir nauda ūkininkams**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kurioje galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). 7 sesijos PPT pristatomas pasirinkto **3 temos** mokomojo skyriaus "**Tvarus augalininkystės ūkininkavimas**" turinys. Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 3 skyrius - Tvarus augalininkystės ūkininkavimas: (Puslapis 90-94)

Aukščiau pateiktas išsamus skyriaus turinys papildo turinio pateikimą, suteikdamas papildomų mokymosi išteklių instruktoriui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama peržiūrėti pirmiau pateikto skyriaus mokymosi turinį.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant besimokančiuosius pasidalinti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama neprivaloma 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: Diskutuokime: Augalinės kilmės sertifikatai

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Min. 4, maks. 20 dalyvių
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, bendravimo įgūdžiai, empatija ir atvirumas.
Reikalingi ištekliai	Popierius, rašymo priemonės ir laikrodis / mobilusis prietaisas laikui kontroliuoti.
Mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Nepamirškite išlaikyti teisingumo ir pusiausvyros, nes debatus moderuokite nešališkai, nepriklausomai nuo savo nuomonės. Galbūt norėsite nustatyti aiškias pagarbaus bendravimo gaires, pabrėždami, kad svarbu vengti asmeninių išpuolių ar įžeidžiančių žodžių. Skatinkite dalyvius analizuoti trumpalaikes ir ilgalaikes sertifikavimo pasekmes ūkininkams, vartotojams ir aplinkai.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje ir virtualiai. Jei veikla atliekama virtualiai, reikės platformos su galimybe sukurti pertraukų kambarius, skirtus komandiniam darbui palengvinti.

Veiklos aprašymas:

- 1 Žingsnis: pasveikinkite dalyvius ir pristatykite temą: "Augalinės kilmės produktų sertifikavimas ūkininkams". Paaiškinkite diskusijos tikslą: išnagrinėti augalinės kilmės produktų sertifikavimo ūkininkams privalumus ir trūkumus. (3 minutės)
- 2 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į dvi komandas: Komanda "Už" (pasisakanti už sertifikavimą) ir komanda "Prieš" (pasisakanti prieš sertifikavimą) (ne daugiau kaip 4 dalyviai komandoje, kad visi galėtų dalyvauti).
- 3 Žingsnis: skirkite kiekvienai komandai laiko ištirti ir surinkti savo poziciją pagrindžiančią informaciją. Galite paskatinti dalyvius naudotis įvairiais šaltiniais, įskaitant mokslinius straipsnius, atvejo tyrimus ir statistinius duomenis (be 3 skyriaus turinio). (10 minučių).
- 4 Žingsnis: Įžanginiame pranešime kiekviena komanda glaustai apžvelgia savo komandos poziciją dėl augalinės kilmės produktų sertifikavimo, pabrėždama aiškumą, nuoseklumą ir įtikinamumą. Per pagrindinius debatus (15 minučių) palengvinkite kalbėtojams pakaitomis pristatyti argumentus, skatindami pagarbų dialogą ir aktyvų klausymąsi, kartu užtikrindami laiko limitus, kad būtų užtikrintas vienodas dalyvavimas. Per paneigimo rundą skatinkite komandas kritiškai analizuoti ir logiškai argumentuoti atremti priešingus argumentus. Klausimų auditorijai metu paraginkite dalyvius prašyti paaiškinimų ar papildomos informacijos apie diskutuojamus dalykus. Baigiamųjų kalbų metu (po 1 minutę) leiskite komandai apibendrinti pagrindinius dalykus ir paskatinkite apmąstyti pateiktus argumentus.
- 5 Žingsnis: Po diskusijos galite surengti diskusiją arba apmąstymų sesiją, kad dalyviai galėtų pasidalyti savo įžvalgomis ir mintimis. (3 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: Tvaraus sertifikavimo rinkos simuliacija

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	15-20 dalyvių (3-4 grupės po 4-5 dalyvius vienoje grupėje)
Įgytos kompetencijos	Analitinis mąstymas, bendradarbiavimas komandoje, pristatymo ir bendravimo įgūdžiai, kritinis mąstymas ir vertinimo įgūdžiai.
Reikalingi ištekliai	Dalomoji medžiaga arba skaitmeniniai ištekliai, kuriuose apibendrinami pagrindiniai sertifikatai (pvz., V-Label, EU Organic ir kt.); spausdinti produktų etikečių šablonai arba maketai su sertifikavimo logotipais; virtualios lentos (jei virtualios) arba flipchart popierinės (jei asmeninės), skirtas grupės smegenų šturmui; atrinkti tvarių pakuočių vaizdų pavyzdžiai (arba iš

	anksto atrinkti virtualūs ištekliai). "Turgaus" sąrankai - virtuali arba fizinė erdvė, kurioje grupės pristato savo gaminius (pvz., skaitmeninė erdvė arba fizinė stotis, kurioje kiekviena grupė pristato savo gaminių etiketes).
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Laiko valdymas: Atsižvelgdami į trumpesnę trukmę, griežtai skirkite laiko. Apribokite grupinį darbą iki 10-12 minučių, kad liktų laiko apmąstymams ir grįžtamajam ryšiui. Tikslingi nurodymai: Pateikite trumpas, bet aiškias instrukcijas, sutelkdami dėmesį į pagrindines sąvokas, kurių dalyviams reikia simuliacijai. Pabrėžkite pagrindinį tikslą: pritaikyti sertifikavimo žinias praktiniame, realaus pasaulio kontekste. Skatinkite greitai priimti sprendimus: Kadangi laikas ribotas, skatinkite dalyvius priimti greitus, apgalvotus sprendimus, per daug negalvojant, sutelkiant dėmesį į svarbiausius jų produkto sertifikatus. Grupių pristatymai: Paprašykite kiekvienos grupės trumpai (1-2 min.) paaiškinti savo gaminio sertifikatus ir tvarumo pastangas. Taip išlaikysite sesijos dinamiškumą ir užtikrinsite, kad kiekvienas turės galimybę pasisakyti.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje ir virtualiai. Klasėje: Suskirstykite dalyvius į nedideles grupes, kad jie galėtų naudotis spausdintais ištekliais. Kiekviena grupė sukuria produkto etiketę ir greitai aptaria savo pasirinkimą. Virtualiai: grupės bendradarbiavimui naudokite virtualių susitikimų platformas (pvz., "Zoom") ir tokias priemones kaip bendri dokumentai ar virtualios lentos. Grupės gali pristatyti savo produktus naudodamos platformos ekrano dalijimosi funkciją.

Veiklos aprašymas:

- 1 Žingsnis. Mokymų vadovas pristato veiklą, paaiškindamas pagrindinius sertifikatus, tokius kaip "V-Label" ir "EU Organic", ir jų svarbą produktų rinkodarai ir tvarumui (apie 5 min.)
- 2 Žingsnis. Dalyviai, susibūrę į mažas grupes, sukuria tvarų produktą, pasirenka atitinkamus sertifikatus ir sukuria produkto etiketę su ekologiška pakuote (apie 10 min.)
- 3 Žingsnis. Kiekviena grupė pristato savo gaminį ir paaiškina, kodėl pasirinko tam tikrus sertifikatus ir kaip jie didina tvarumą bei vartotojų pasitikėjimą. (apie 5-7 min.)
- 4 Žingsnis. Po to, kai visos grupės prisistato, visi grupių nariai, dabar veikiantys kaip vartotojai, turėtų balsuoti už produktą, kurį jie pirktų (be galimybės balsuoti patiems).
- 5 Žingsnis. Treneris padeda trumpai apmąstyti situaciją, paprašydamas dalyvių pagrįsti savo balsavimą ir apibendrinti pagrindines išmoktas žinias (apie 5-7 min.).

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	<i>Internetinė apklausos programa (pvz., Mentimeter, Kahoot ir kt.)</i>
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos veiklos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Ar sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga geriau suprasti augalininkystės ūkininkavimą?

- Labai naudinga
- Šiek tiek naudinga
- Nenaudinga

Vertinimo veikla Nr. 2: Tvarūs augaliniai sertifikatai Kahoot viktorina

Trukmė	15 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	15-20 dalyvių
Vertinimo metodai	Klausimai su keliais atsakymų variantais per "Kahoot", realiuoju laiku gaunamas grįžtamasis ryšys viktorinos metu, kad būtų galima įvertinti sąvokų supratimą. Grupės refleksija (po viktorinos pabaigos, atsakymų peržiūra ir svarbiausių klausimų aptarimas).
Reikalingi ištekliai	"Kahoot" platforma (prieinama per mobilųjį arba nešiojamąjį kompiuterį); įrenginiai (išmanieji telefonai, planšetiniai kompiuteriai arba kompiuteriai kiekvienam dalyviui); interneto ryšys dalyviams ir instruktoriui, projektorius arba ekranas (jei tai fizinė klasė, kad dalyviams būtų rodomi viktorinos klausimai).
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto paruoškite "Kahoot" viktoriną ir įsitikinkite, kad visi klausimai atitinka skyriaus mokymosi tikslus. Iš pradžių pateikite aiškias instrukcijas, kaip prisijungti prie "Kahoot" (pvz., nurodykite žaidimo PIN kodą). Skatinkite dalyvius atsakinėti greitai, bet apgalvotai; į kai kuriuos klausimus gali būti pateikti keli galimi atsakymai, kad būtų patikrintas jų supratimas. Visą viktorinos laiką stebėkite, kaip dalyviai įsitraukia į viktoriną, ir padrąsinkite juos, kad išlaikytų dėmesį. Po viktorinos kartu peržiūrėkite atsakymus, trumpai paaiškinkite kiekvieną teisingą atsakymą ir pasinaudokite šiuo laiku, kad įtvirtintumėte pagrindines sertifikavimo, aprūpinimo maistu ir tvarios ūkininkavimo praktikos sąvokas.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje ir virtualiai. Klasėje: Naudokite projektorių, kad rodytumėte klausimus, o dalyviai į juos atsakinėtų naudodamiesi savo telefonais ar nešiojamaisiais kompiuteriais. Virtualus: dalyviai prisijungia prie "Kahoot" sesijos naudodami nuorodą arba PIN kodą iš savo įrenginių.

Veiklos aprašymas:

Treneris turėtų paruošti "Kahoot" viktoriną, į kurią dalyviai atsakinės komandomis po 3-4 narius. Pasibaigus viktorinai, vedėjas gali peržiūrėti svarbiausius atsakymus ir trumpai aptarti visus svarbius dalykus.

Kahoot viktorinos klausimai:

1. Ką reiškia ES ekologiškų produktų logotipas?

- A) Produktas užaugintas be sintetinių cheminių medžiagų;
- B) Produktas yra veganiškas;
- C) Produktas remia vietos ūkininkus ;
- D) Produktas yra be GMO;

Teisingas atsakymas: A) Produktas auginamas be sintetinių cheminių medžiagų

2. Kuris sertifikatas užtikrina, kad gaminyje nėra gyvūninės kilmės sudedamųjų dalių?

- A) V formos etiketė ;
- B) Ekologinės gamybos sertifikavimas;
- C) Sąžiningos prekybos sertifikavimas;
- D) Sertifikavimas be glitimo;

Teisingas atsakymas: A) V formos etiketė

3. Kokią didžiausią naudą vartotojams teikia tokie sertifikatai kaip "V-Label" ir ES ekologiškų produktų logotipas?

- A) Mažesnės kainos;
- B) Skaidrumas apie ūkininkavimo praktiką;
- C) Ilgesnis galiojimo laikas;
- D) Didesnis kalorijų kiekis;

Teisingas atsakymas: B) Skaidrumas apie ūkininkavimo praktiką

4. Kuris iš toliau išvardytų iššūkių yra susijęs su sertifikavimo etiketėmis?

- A) Lengvesnis pateikimas į rinką;
- B) Draudimas "žaliojo smegenų plovimo";
- C) Didelės sertifikavimo išlaidos smulkiesiems gamintojams;
- D) Didesnis vartotojų informavimas;

*Teisingas atsakymas: C) Didelės sertifikavimo išlaidos smulkiesiems gamintojams***

5. Aprūpinimas maistu užtikrina, kad visi žmonės bet kuriuo metu galėtų gauti pakankamai saugaus ir maistingo maisto. Nuo ko tai priklauso?

- A) Konkurencijos rinkoje;
- B) Vartotojų paklausos;
- C) Vietinių ūkininkavimo metodų ir atsparumo;
- D) Importuojamo maisto prieinamumo;

Teisingas atsakymas: C) Vietiniai ūkininkavimo metodai ir atsparumas

6. Kuris iš toliau išvardytų dalykų yra pagrindinis augalinės žemdirbystės privalumas siekiant užtikrinti apsirūpinimą maistu?

- A) Didinti pelną gaunant didelę grąžą;
- B) Dirvožemio sveikumo ir vandens išsaugojimo gerinimas;
- C) Trumpesnis produkto galiojimo laikas ;
- D) Didesnis dėmesys monokultūroms siekiant didesnio efektyvumo

Teisingas atsakymas: B) Dirvožemio būklės gerinimas ir vandens išsaugojimas

7. Koks yra "V-Label" sertifikavimo tikslas?

- A) Garantuoti, kad produktas yra 100 % ekologiškas;
- B) Patvirtinti, kad produkte nėra gyvūninės kilmės sudedamųjų dalių;
- C) siekiant užtikrinti, kad gaminys būtų ekologiškas;
- D) patikrinti, ar produktas nėra genetiškai modifikuotas;

Teisingas atsakymas: B) Patvirtinti, kad produkte nėra gyvūninės kilmės sudedamųjų dalių.

8. Kokie yra bendri iššūkiai, trukdantys plačiai taikyti ekologinius sertifikatus?

- A) Poveikio aplinkai įrodymas;
- B) Didėjančios didelių įmonių gamybos sąnaudos;
- C) Ribojama vartotojų galimybė įsigyti sertifikuotus produktus;
- D) Ūkininkų skatinimas taikyti naujus metodus;

Teisingas atsakymas: A) Poveikio aplinkai įrodymas

9. Kuriam sertifikavime daugiausia dėmesio skiriama biologinės įvairovės ir ekosistemų paslaugų apsaugai?

- A) Sąžiningos prekybos sertifikavimas;
- B) Lapo sertifikavimas;
- C) Naturland sertifikavimas;

- D) Geografinės nuorodos;

Teisingas atsakymas: C) Naturland sertifikavimas

10. Ką reiškia aprūpinimas maistu tvaraus žemės ūkio kontekste?

- A) Užtikrinti, kad maistas būtų prieinamas tik dideles pajamas gaunantiems gyventojams;
- B) Užtikrinti, kad visi žmonės galėtų gauti maisto už prieinamą kainą, nesvarbu, kokiomis sąlygomis;
- C) Maisto gamybos poveikio aplinkai mažinimas, siekiant išlaikyti ilgalaikį maisto prieinamumą.
- D) Dėmesio sutelkimas tik į maisto gamybos didinimą bet kokia kaina;

Teisingas atsakymas: C) Maisto gamybos poveikio aplinkai mažinimas, siekiant išlaikyti ilgalaikį prieinamumą

11. Kuri iš toliau išvardytų praktikų taikoma siekiant užtikrinti apsirūpinimą maistu per augalininkystės ūkininkavimą?

- A) Pakuočių medžiagų mažinimas;
- B) Dėmesys biologinei įvairovei ir tvariam išteklių valdymui;
- C) Pesticidų naudojimas siekiant didesnio derliaus;
- D) Gyvulininkystės didinimas;

Teisingas atsakymas: B) Dėmesys biologinei įvairovei ir tvariam išteklių valdymui

12. Kokia yra pagrindinė tvarios žemės ūkio praktikos nauda siekiant užtikrinti apsirūpinimą maistu?

- A) Labai padidėja gamybos sąnaudos;
- B) Padeda bendruomenėms prisitaikyti prie klimato kaitos;
- C) Sutelkia dėmesį tik į derliaus maksimizavimą;
- D) Nereikia taikyti sėjomainos;

Teisingas atsakymas: B) Jie padeda bendruomenėms prisitaikyti prie klimato kaitos

3 pamoka (neprivaloma)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatliktą 2 pamokos mokymosi veiklą) arba apsilankyti studijų vizito metu ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Lauko (neprivaloma) veikla Nr. 1: sertifikavimo lobio paieška

Trukmė	45-60 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	Didžiausias skaičius 10-20 dalyvių (galima koreguoti, atsižvelgiant į turimą laiką ir erdvę)
Kompetencijos	Sertifikatų išmanymas, kritinis mąstymas, tyrimo įgūdžiai, komandinis darbas, laiko valdymas.
Reikalingi ištekliai	Išmanieji telefonai arba fotoaparatai nuotraukoms daryti; spausdinti arba skaitmeniniai sertifikavimo tipų sąrašai (pvz., ekologiški, veganiški, sąžiningos prekybos) su trumpais aprašymais; Žemėlapis (skaitmeninis arba fizinis) arba netoliese esančių prekybos centrų ar parduotuvių vadovas, kuriame dalyviai galėtų apsilankyti; rašikliai ir popierius produktų pavadinimams ir sudedamosioms dalims užrašyti; prizai nugalėtojų komandai (neprivaloma).
Pastabos mokymų vadovui (kaip palengvinti darbą)	Užtikrinkite, kad dalyviai suprastų veiklos tikslą ir kaip atpažinti skirtingus sertifikatus turinčius gaminius. Prieš pradėdami aiškiai paaiškinkite taisykles, ypač dėl laiko apribojimų ir dokumentacijos (fotografavimo ir informacijos užrašymo). Skatinkite dalyvius bendradarbiauti, tačiau taip pat įsitikinkite, kad jie laikosi laiko apribojimų. Priminkite dalyviams, kad daugiausia dėmesio skiriama mokymuisi apie sertifikavimą, o ne tik žaidimo laimėjimui. Priklausomai nuo vietos, priminkite dalyviams, kad judėdami tarp parduotuvių ir bendraudami su produktais būtų saugūs. Po veiklos surenkite trumpą apibendrinimo sesiją, kurios metu dalyviai galės apmąstyti, ko išmoko.

Veiklos aprašymas:

- 1 Žingsnis. Paruošimas: Dalyviai suskirstomi į nedideles komandas (2-4 nariai kiekvienoje komandoje). Kiekvienai komandai pateikiamas sertifikatų (pvz., ekologiškų, veganiškų, sąžiningos prekybos) sąrašas su aprašymais ir pavyzdžiais, kokių produktų su šiais ženklais jie gali rasti. Joms taip pat duodamas žemėlapis arba parduotuvių (pvz., prekybos centrų ar vietinių parduotuvių), kurias reikia aplankyti, sąrašas.
- 2 Žingsnis. Pradėkite medžioklę: komandos pradeda lobio medžioklę lankydamos artimiausias parduotuves ir ieškodamos produktų, pažymėtų nurodytais sertifikatais. Jų tikslas - rasti bent po vieną kiekvienos rūšies sertifikatą turintį gaminį. Kiekvieno gaminio etiketę jos turi nufotografuoti ir užrašyti jos pavadinimą bei sudedamąsias dalis.
- 3 Žingsnis. Rinkimas ir dokumentavimas: Komandos turėtų atkreipti dėmesį į ant pakuočių esančius sertifikavimo logotipus ir įsitikinti, kad produktai atitinka kiekvieno sertifikavimo tipo aprašymus. Dalyviai užfiksuoja savo išvadas užrašydami ingredientus ir nufotografuodami produktų sertifikavimo etiketes.
- 4 Žingsnis. Laiko patikrinimas: Laimi ta komanda, kuri pirmoji grįžta į pradinį tašką su visais surastais produktais, nuotraukomis ir dokumentais. Facilitatorius patikrins komandų radinius ir patvirtins, kad jie atitinka sertifikavimo kriterijus.
- 5 Žingsnis. Apibendrinimas: Po veiklos kiekviena komanda pristato rastus produktus ir paaiškina, kokius sertifikatus jie atitinka. Dalyviai aptaria iššūkius, su kuriais susidūrė, ką sužinojo apie skirtingus sertifikatus ir kaip juos atpažinti pagal realius scenarijus.

Papildoma mokymosi veikla (neprivaloma)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta mokytojams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Sukurkite savo sertifikatą: Tvaraus žemės ūkio ženklo kūrimas
Trukmė	1 val.
Aprašymas	Dalyviai turi sukurti savo tvaraus žemės ūkio sertifikavimo ženklą, įkvėptą CSA ūkininkavimo principų. Jie sukurs logotipą ir kriterijų, kuriuos turi atitikti produktai, kad būtų sertifikuoti, rinkinį. Sertifikatas turėtų atspindėti tokias vertybes kaip aplinkos tvarumas, parama bendruomenei, sąžininga darbo praktika ir etiški ūkininkavimo metodai. Vėliau jie pristatys savo sertifikavimo dizainą grupei, paaiškindami jo principus.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Augaliniai sprendimai apsirūpinimo maistu srityje
Trukmė	1 val.
Aprašymas	Dalyviai dirbs mažose grupėse ir parengs išsamų sprendimą, kaip padidinti aprūpinimą maistu konkrečiame regione (mieste, kaime ar vietos bendruomenėje), taikant augalinės žemdirbystės praktiką. Kiekviena grupė gaus trumpą informaciją, kurioje bus aprašyta reali maisto saugumo problema, pavyzdžiui, nenuspėjami orai, galimybė gauti maistingo maisto ar vietinio ūkininkavimo žinių trūkumas, ir parengs sprendimus, pagrįstus augalinės žemdirbystės principais. Grupė: - Nustatykite pagrindinę aprūpinimo maistu problemą savo scenarijuje (pvz., dirvožemio išsekvojimas, klimato kaitos poveikis, galimybės gauti maistingo maisto trūkumas ir t. t.). - Aptarkite, kaip augalininkystės metodai (pvz., agroekologija, permakultūra) gali būti taikomi sprendžiant šias problemas. - Parengti veiksmų planą, kaip įgyvendinti augalinės žemdirbystės praktiką, kuri galėtų padėti sustiprinti apsirūpinimą maistu konkrečiomis sąlygomis. - Pristatykite savo sprendimus likusiems grupės nariams ir paaiškinkite, kaip, jų nuomone, augalinė praktika padeda užtikrinti ilgalaikį apsirūpinimą maistu.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursai 8 sesija

**Praktinės įžvalgos apie
augalininkystės
ūkininkavimą**

Co-funded by
the European Union

Turinys

8 sesija - Praktinės įžvalgos apie augalininkystės ūkininkavimą	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pateikimas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	8
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	8
2 dalis: Sesijos įvertinimas	11
3 pamoka (pasirenkama)	16

8 sesija - Praktinės įžvalgos apie augalininkystės ūkininkavimą

4 temoje nagrinėjamas augalininkystės ūkininkavimas, kaip tvarus praktinis metodas, kuris sumažina gyvulinės kilmės sąnaudas, gerina dirvožemio sveikatą ir mažina poveikį aplinkai.

Įvadas

8 sesijoje daugiausia dėmesio skiriama augalininkystei kaip tvariam žemės ūkio metodui, kuris sumažina priklausomybę nuo gyvūninės kilmės žaliavų. Sesijoje nagrinėjami pagrindiniai augalininkystės principai, praktiniai būdai, kaip pereiti prie šios praktikos, ir iššūkiai, su kuriais ūkininkai susiduria šio proceso metu. Jame aptariami aplinkos tvarumo, išteklių valdymo ir ekonominiai aspektai, padedantys diegti augalinės žemdirbystės sistemas.

8 sesija grindžiama mokymosi modulių turiniu pagal 4 temą „Augalininkystė praktikoje“:

- 1 skyrius - Augalininkystės pagrindai
- 2 skyrius - Perėjimas prie augalininkystės
- 5 skyrius - Pereinamojo laikotarpio iššūkiai ir kliūtys

Sujungus šiuos skyrius, sesijos dalyviai aiškiai supranta augalininkystės principus, efektyvaus perėjimo metodus ir strategijas, kaip įveikti iššūkius. Užsiėmimas sudarytas iš dviejų 45 minučių trukmės pamokų su pasirenkama trečiąja pamoka:

- 1 pamoka: Teorinis turinys per komiksus ir turinio pristatymą
- 2 pamoka: Interaktyvi mokymosi veikla ir vertinimas
- Neprivaloma 3 pamoka: Atvejo analizė arba pažintinis vizitas

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 8 sesijoje, besimokantieji gebės:

- Apibrėžti pagrindinius augalininkystės principus, įskaitant tai, kad joje daugiausia dėmesio skiriama gyvulinės kilmės Žaliavų mažinimui ir tvaraus ūkininkavimo praktikos taikymui.
- Nustatyti praktinius veiksmus, reikalingus pereinant nuo tradicinio prie augalininkystės ūkininkavimo, daugiausia dėmesio skiriant išteklių valdymui, pasėlių pasirinkimui ir dirvožemio būklės gerinimui.
- Išanalizuoti pagrindinius iššūkius ir kliūtis, su kuriomis susiduriama pereinant prie augalininkystės, įskaitant ekonomines kliūtis, žinių spragas ir pasipriešinimą dėl tradicinės praktikos.
- Įvertinti galimus sprendimus ir strategijas, kaip įveikti pereinamojo laikotarpio iššūkius, pavyzdžiui, naujoviškų metodų diegimą, mokymo programas ir rinkos plėtrą.
- Aptarti augalininkystės naudą aplinkai, ekonomikai ir visuomenei, susiejant ją su tvariu žemės ūkiu ir ilgalaikiu maisto sistemų atsparumu.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - komiksų aptarimas (15-25 min.): Praktinės įžvalgos apie augalininkystės ūkininkavimą, daugiausia dėmesio skiriant 1, 2 ir 5 skyriams.

2 dalis - turinio pateikimas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per "PowerPoint" prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su žemiau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Komiksai, atitinkantys šią sesiją, skirti supažindinti besimokančiuosius su pagrindiniais augalininkystės principais, perėjimo nuo tradicinių ūkininkavimo sistemų iššūkiais ir praktinėmis įžvalgomis, kaip įveikti kliūtis. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **4 temos 1 komiksas: Sėklos sodinimas** (*Puslapis 75-78*)

Komiksas supažindina su Piteriu, kuris paveldi savo šeimos pieno ūkį. Susirūpinęs gyvulininkystės tvarumu ir savo šeimos ateitimi, Piteris pradeda abejoti tradiciniais metodais. Siuzana supažindina jį su augalininkystės koncepcija, paaiškina pagrindinius principus ir ilgalaikę naudą.

- **4 temos 2 komiksas: Tradicijos šaknys** (*79-82 psl.*)

Piteris pradeda ieškoti galimybių pereiti prie augalininkystės, tačiau susiduria su šeimos ir vietos bendruomenės, kuri gyvulininkystę laiko giliai įsišaknijusia tradicija, pasipriešinimu. Siuzana padeda Piteriui, siūlydama praktinių patarimų, kaip pereiti prie augalininkystės, išlaikant dirvožemio sveikatą ir sprendžiant bendruomenės problemas.

- **4 temos 5 komiksas: Pereinamojo laikotarpio istorijos** (*Puslapis 91-94*)

Piteris su kitais ūkininkais dalijasi savo perėjimo prie augalininkystės istorija. Jis pasakoja apie iššūkius, su kuriais susidūrė, pavyzdžiui, ekonominius rūpesčius, techninių žinių spragas ir kitų skepticizmą. Nepaisant to, jis pabrėžia geresnės dirvožemio būklės, mažesnio poveikio aplinkai ir naujų rinkos galimybių naudą.

Mokiniai kviečiami dalyvauti vedamoje diskusijoje apie komiksus. Jie skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir siėti šią su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kas paskatino Piterį apsvarstyti galimybę pereiti prie augalininkystės?
- Kodėl Piteris susiduria su šeimos ir bendruomenės pasipriešinimu? Kokie argumentai ar sprendimai galėtų padėti įveikti šį pasipriešinimą?
- Su kokiais iššūkiais Piteris susiduria pereinamuoju laikotarpiu ir kaip jis juos įveikia?
- Kaip Piterio motyvai atspindi augalininkystės naudą aplinkai ir ekonomikai?
- Koks vaidmuo tenka mentorystei, pavyzdžiui, Siuzanos paramai, padedant ūkininkams pereiti prie augalininkystės?

2 dalis: Turinio pateikimas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją: **8 SESIJA: Augalininkystė grįstas ūkininkavimas - praktinės įžvalgos**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). Šioje prezentacijoje įtvirtintas pasirinktų **4 temos „Augalininkystė praktikoje“** mokymosi skyrių turinys (žr. *toliau pateiktą sąrašą*). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 1 skyrius - Augalininkystės pagrindai: Dėmesys sutelkiamas į pagrindinius augalininkystės principus, įskaitant žmonių maistui skirtų augalų atranką, dirvožemio sveikatos gerinimą taikant tvarią praktiką ir priklausomybės nuo gyvūninės kilmės išteklių mažinimą. (101-102 psl.)
- 2 skyrius - Perėjimas prie augalininkystės: Išnagrinėjami praktiniai perėjimo nuo tradicinės žemdirbystės prie augalininkystės sistemų žingsniai. Nagrinėjami ekonominiai, techniniai ir veiklos aspektai, daugiausia dėmesio skiriant planavimui ir išteklių valdymui. (103-105 psl.)
- 5 skyrius - Pereinamojo laikotarpio iššūkiai ir kliūtys: Aptariami pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria ūkininkai, pavyzdžiui, finansiniai suvaržymai, bendruomenės pasipriešinimas ir žinių trūkumas. Jame taip pat aptariamos šių kliūčių įveikimo strategijos, įskaitant švietimą, techninę paramą ir galimybes patekti į rinkas. (112-113 psl.)

Išsamus aukščiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių mokytojui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama susipažinti su aukščiau pateiktų skyrių mokymosi turiniu.

Perteikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo, būtinai paminėkite pagrindinius dalykus, išryškintus komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Šios 45 minučių trukmės pamokos tikslas - įtraukti besimokančiuosius į mokymosi veiklą, siekiant pagilinti jų supratimą, padėti atskleisti klaidingus supratimus ar abejones ir papildyti mokymąsi, skatinant mokinius pasidalyti savo patirtimi. Prie kiekvienos iš toliau siūlomų veiklų nurodyta, ar jos tinkamos įgyvendinti klasėje / akis į akį, ar virtualioje / internetinėje aplinkoje. Vertinimo veikla siūloma šios pamokos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį bei įvertinti sesiją (jei įgyvendinama pasirenkamoji 3 pamoka, vertinimo veikla gali būti atliekama šios pamokos pabaigoje).

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama pagilinti supratimą, įtraukti besimokančiuosius į dialogą ir paskatinti juos dalytis savo patirtimi. Mokymų vadovas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną iš veiklų. Likusią veiklą galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: Kliūčių įveikimas

Trukmė	30 min.
Mažiausias dalyvių skaičius	4
Įgytos kompetencijos	Problemų sprendimas, komandinis darbas, strateginis planavimas
Reikalingi ištekliai	Atvejų studijos apie perėjimą prie augalininkystės, lenta arba stovas su perverčiamais popieriaus lapais (<i>EN. flipchart</i>), žymekliai
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Skatinkite atvirą diskusiją ir priminkite dalyviams, kad visos idėjos yra vertingos. Tikslas - kurti palankią atmosferą, kurioje būtų galima dalytis problemomis ir jas spręsti, bendradarbiauti. Grupė gali išvardyti galimas kliūti, su kuriomis jie galėtų susidurti, jei pereitų prie augalininkystės. Dėl kiekvienos kliūties jie turėtų ištirti ir užrašyti galimus sprendimus ir sukurti išsamų asmeninį veiksmų planą.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Visi formatai. (Jei tai daroma virtualiai, grupės gali būti suskirstytos į atskiras klases)

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažesnes grupes (ne daugiau kaip 4-5 dalyviai grupėje) ir pateikite kiekvienai grupei užduotį, susijusią su perėjimu prie augalininkystės. (2 minutės)

2 Žingsnis: Paprašykite kiekvienos grupės surengti idėjų generavimo sesiją ir nustatyti galimas kliūtis, su kuriomis ūkininkai gali susidurti pereidami prie augalininkystės. Paraginkite juos pagalvoti apie įvairius iššūkius (5 minutės), pvz.:

a) Rinkos kliūtys (pvz., vartotojų paklausa arba pateikimas į rinkas).

b) Gamybos iššūkiai (pvz., dirvožemio derlingumas arba pasėlių pasirinkimas).

c) Politiniai apribojimai (pvz., subsidijų ar reguliavimo paramos trūkumas).

3 Žingsnis: Kiekviena grupė turėtų baltojoje lentoje (EN. *whiteboard*) arba popierinėje lentoje (EN. *flipchart*) surašyti nustatytas kliūtis ir pasiūlyti praktinius sprendimus joms pašalinti. (2 minutės)

4 Žingsnis: Grupės suskirsto savo išvadas į tris pagrindines sritis: rinka, gamyba ir politika. (3 minutės)

5 Žingsnis: Kiekviena grupė pristato savo išvadas likusiems dalyviams, pabrėždama nustatytas kliūtis ir siūlomus sprendimus. (10 minučių)

6 etapas: Baigti diskusija, kurios metu bus aptariamos bendros temos, novatoriški sprendimai ir dalijamasi patirtimi, pabrėžiant, kaip praktiškai įveikti perėjimo prie augalininkystės iššūkius. (8 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: Perėjimo prie augalinės mitybos schema

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	15
Įgytos kompetencijos	Strateginis planavimas, ekonominė analizė, atvirumas
Reikalingi ištekliai	Pereinamojo laikotarpio ūkių atvejų tyrimai, rinkos tendencijų ataskaitos, žemės ūkio įrangos katalogai
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Padėkite dalyviams kritiškai apmąstyti praktinius pereinamojo laikotarpio žingsnius ir apsvarstyti savo pasirinkimų ekonominį ir aplinkosauginį poveikį.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Pamoką galima vesti klasėje, naudojant tokias priemones kaip lentos, arba virtualiai, naudojantis virtualiais kambariais ir bendradarbiavimo priemonėmis, užtikrinant dalyvavimą abiem formatais.

1 veiksmas: Pradėkite veiklą trumpu įvadu apie perėjimo procesą, nurodydami pagrindinius perėjimo prie augalininkystės etapus ir aplinkybes. (3 minutės)

2 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažesnes grupes (ne daugiau kaip 4-5 dalyviai grupėje) arba individualiai ir pateikite kiekvienai grupei/asmeniui sėkmingo perėjimo prie augalininkystės pavyzdį (2 minutės). Pavyzdžiai: <https://en.refarmd.com/en>

3 veiksmas: Paprašykite kiekvienos grupės ir (arba) asmens išanalizuoti atvejo analizę ir nustatyti (10 minučių):

- a) Perėjimo metu gautą ekonominę naudą (pvz., sutaupytos išlaidos, rinkos galimybės),
- b) Ūkyje atliktus praktinius pakeitimus (pvz., pasėlių keitimas, nauja ūkininkavimo praktika, reikalinga nauja žemės ūkio įranga).

4 Žingsnis: Po diskusijų praveskite minčių lietaus sesiją, kurios metu dalyviai bendradarbiaudami kurtų idėjas asmeniniam pereinamojo laikotarpio planui hipotetiniam ūkiui. Paraginkite juos į savo planus įtraukti pagrindines įžvalgas iš atvejų analizės. (10 minučių)

5 Žingsnis: Užbaikite veiklą trumpu kiekvienos grupės ir (arba) asmens pristatymu, pasidalijant savo siūlomais perėjimo planais ir pagrindinėmis per patybas išmoktomis pamokomis. (5 minutės)

2 dalis: Sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: Sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., <i>Mentimeter</i> , <i>Kahoot</i> ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiejiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, *Mentimeter* (www.mentimeter.com), *Kahoot* (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Kiek sutinkate su teiginiu, kad sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla padėjo geriau suprasti augalininkystės ūkininkavimą?

- Labai padėjo
- Šiek tiek padėjo
- Nepadėjo

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie augalininkystės principus ir kliūtis

Trukmė	15 minučių
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Kelių atsakymų variantų ir tiesos / netiesos viktorina
Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksai ir 8 sesijos PPT pristatymas.
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite mokinius dar kartą pažvelgti į komiksus ir juos aptarti, apmąstyti sesijos veiklą ir savo naujas žinias bei požiūrį. Veskite diskusiją remdamiesi pradiniais išryškėjusiais 8 pamokos komiksų aptarimo klausimais.

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti 9 klausimai yra orientaciniai: instruktorius gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdamas į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

1. Kokie pagrindiniai motyvai skatina pereiti prie augalininkystės?
 - a) Aplinkos tvarumas
 - b) Geresnės ekonominės galimybės
 - c) Bendruomenių sveikata ir gerovė
 - d) Visi išvardyti veiksniai

Atsakymas: d) Visi išvardyti variantai

2. Kad perėjimas prie augalininkystės būtų sėkmingas, reikia strateginio planavimo ir išteklių paskirstymo.
 - a) Tiesa
 - b) klaidinga

Atsakymas: a) Tiesa

3. Kuris iš toliau išvardytų dalykų yra pagrindinis iššūkis, su kuriuo susiduriama pereinant prie augalininkystės?
 - a) Nepakankamos žinios apie tvarią praktiką
 - b) Bendruomenės pasipriešinimas dėl tradicinės ūkininkavimo mąstysenos
 - c) Pradinės finansinės gamybos sistemų keitimo išlaidos
 - d) Visi išvardyti veiksniai

Atsakymas: d) Visi išvardyti variantai

4. Kokia tvari praktika padeda išlaikyti dirvožemio sveikatą augalininkystės ūkiuose?
 - a) Sėjomaina ir įvairių kultūrų rotacija
 - b) Žaliųjų trąšų ir komposto naudojimas
 - c) Gyvulių mėšlo naudojimas

Atsakymas: a) Sėjomaina ir įvairių kultūrų rotacija; b) Žaliųjų trąšų ir komposto naudojimas

5. Viena iš kliūčių, trukdančių pereiti prie augalininkystės, yra suvokimas, kad tradiciniai ūkininkavimo metodai visada yra pelningesni.

- a) Tiesa
- b) Klaidinga

Atsakymas: a) Tiesa

6. Kokios strategijos gali padėti įveikti pasipriešinimą augalininkystei?
- a) Švietimo ir mokymo programų ūkininkams siūlymas
 - b) Sėkmingų perėjimo prie ūkininkavimo pavyzdžių demonstravimas bendruomenėje
 - c) Tradicinių ūkininkavimo problemų ignoravimas

Atsakymas: a) Švietimo ir mokymo programų ūkininkams siūlymas; b) Sėkmingų perėjimo prie ūkininkavimo pavyzdžių demonstravimas bendruomenėje

7. Kuri iš toliau išvardytų sričių yra išmatuojama augalininkystės nauda?
- a) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinimas
 - b) Didesnė biologinė įvairovė žemės ūkio sistemose
 - c) Geresnės augalinės kilmės produktų rinkos galimybės
 - d) Visi išvardyti dalykai

Atsakymas: d) Visi išvardyti variantai

8. Finansinė parama ir politinės paskatos gali labai palengvinti perėjimą prie augalininkystės.
- a) Tiesa
 - b) klaidinga

Atsakymas: a) Tiesa

9. Kuris iš šių teiginių geriausiai apibūdina ilgalaikę augalininkystės naudą?
- a) Tvarus išteklių naudojimas ir dirvožemio sveikatos gerinimas
 - b) Didesnė priklausomybė nuo gyvūninės kilmės išteklių
 - c) Mažesnė pasėlių įvairovė
 - d) Mažesnis vartotojų rinkos potencialas

Atsakymas: a) Tvarus išteklių naudojimas ir dirvožemio sveikatos gerinimas

10. Kuris veiksnys yra labai svarbus siekiant užtikrinti ekonominę augalininkystės sėkmę?
- a) Galimybė gauti išsilavinimą ir mokymus apie tvarią praktiką
 - b) Stiprių augalinės kilmės produktų platinimo tinklų kūrimas
 - c) Vartotojų paklausa ir augalinės kilmės maisto produktų prieinamumas rinkoje
 - d) Visi išvardyti veiksniai

Atsakymas: d) Visi išvardyti variantai

3 pamoka (pasirenkama)

Ši pasirenkama pamoka suteikia dalyviams galimybę dalyvauti pažintiniuose vizituose arba užsiėmimuose lauke, kurių metu įgyjama praktinės patirties, susijusios su augalininkyste. Taip pat šioje pamokoje gali būti vykdoma papildoma mokymosi veikla, skirta papildyti ir pagilinti ankstesnėse pamokose įgytas žinias.

Lauko (neprivaloma) veikla Nr. 1: Realaus gyvenimo pavyzdžiai

Trukmė	2 valandos (be transporto)
Didžiausias dalyvių skaičius	15
Kompetencijos	Stebėjimas, komandinis darbas, bendravimas, darbas lauke ir kritinė analizė
Reikalingi ištekliai	Mokytojas turi surasti netoliese esantį augalininkystės ūkį, sodą, ekologinį ūkį ar sodą, kuriame maistas gaminamas naudojant minimalų arba visai nenaudojant gyvūnų. Suderinus su ūkio savininku arba gidu, parengiamas trumpas pristatymas apie jų taikomą praktiką, o po to surengiama ekskursija. Dalyviai taip pat turėtų atsinešti užrašų knygeles stebėjimams.
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto susitarkite su pasirinkta vieta, kad užtikrintumėte prieigą ir surengtumėte įvadinį pristatymą apie augalininkystės ar ekologinės gamybos praktiką ūkyje. Mokymų vadovas parengs klausimus dalyviams, kuriais jie vadovausis stebėdami ir apmąstydami vizito metu, daugiausia dėmesio skirdami augalininkystės ūkininkavimo principams. Prieš kelionę įsitikinkite, kad visi dalyviai aiškiai supranta veiklos tikslą.

Veiklos aprašymas

1 žingsnis: Pradėkite veiklą trumpa įžanga ūkyje, sode ir (arba) darže. Vietos ūkininkas arba gidas paaiškina savo ūkininkavimo metodus, daugiausia dėmesio skirdamas:

- Kaip jie palaiko dirvožemio sveikatą be gyvulinės kilmės medžiagų.
- Augalininkystei naudojamų augalų atranka ir metodai.
- Jų metodo ekonominė ir aplinkosauginė nauda.

2 Žingsnis: Suskirstykite besimokančiuosius į mažas grupes (po 3-5 dalyvius kiekvienoje grupėje) ir duokite jiems konkrečias stebėjimo užduotis, pvz:

- a) Nustatyti naudojamą tvarią praktiką (pvz., kompostavimą, sėjomainą).
- b) Stebėti biologinę įvairovę ir kaip ji palaikoma ūkyje.
- c) išvardyti iššūkius, su kuriais susiduria ūkis, norėdamas išvengti gyvūninės kilmės žaliavų.

3 veiksmas: Pateikite besimokantiesiems klausimų, kuriuos jie galėtų aptarti savo grupėse ekskursijos metu, pvz:

- Kokius metodus naudoja šis ūkis dirvožemio sveikatai ir produktyvumui skatinti?
- Kuo šio ūkio požiūris skiriasi nuo tradicinės ūkininkavimo praktikos?
- Kokia nauda ir iššūkiai, kai ūkininkaujant atsisakoma gyvūninės kilmės medžiagų?

4 veiksmas: Užbaikite veiklą grupine diskusija arba apibendrinimo sesija. Kiekviena grupė pristato savo pastebėjimus ir atsako į refleksijos klausimus. Veskite diskusiją apie tai, kaip praktiškai pritaikyti tai, ko jie išmoko, ir kaip ši praktika dera su augalininkystės principais.

Dalyviai:

- Gaus praktinių įžvalgų apie augalinės žemdirbystės praktiką ir apie tai, kaip išvengti gyvūninės kilmės produktų.
- Supras, kaip tvarūs metodai įgyvendinami realiame gyvenime.
- Apmąstys augalininkystės iššūkius ir naudą, ugdydami gilesnį ryšį su teorinėmis sesijos sąvokomis.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursai 9 sesija

**Tręšimo praktika
augalininkystės ūkiuose**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

9 sesija - Tręšimo praktika augalininkystės ūkiuose	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pateikimas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: Sesijos įvertinimas	9
3 pamoka (pasirenkama)	14

9 sesija - Tręšimo praktika

augalininkystės ūkiuose

Tręšimas yra kertinis sėkmingo augalininkystės ūkininkavimo akmuo, o 9 sesijoje daugiausia dėmesio skiriama tvariai praktikai, kai atsisakoma gyvūninės kilmės medžiagų.

Įvadas

9 sesijoje dalyviai sužinos apie naujoviškus tręšimo metodus, pritaikytus augalininkystei. Užsiėmimo metu bus nagrinėjama ekologinių, mineralinių ir žaliųjų trąšų, kaip tvarių alternatyvų, naudojimo aplinkosauginė ir ekonominė reikšmė. Šioje sesijoje aptariamos pagrindinės diskusijos ir praktiniai iššūkiai, todėl besimokantieji įgyja žinių, reikalingų dirvožemį tausojančiai praktikai, kuri palaiko ilgalaikį žemės ūkio produktyvumą, įgyvendinti.

9 sesija paremta 4 temos „Augalininkystė praktikoje“ mokymosi modulių turiniu:

- 3 skyrius - Organinės, mineralinės arba žaliosios trąšos
- 4 skyrius - Tręšimas augaliniu būdu

Integruojant aukščiau minėtus mokymosi skyrius, sesijos tikslas - aiškiai suprasti tvarius tręšimo būdus, jų privalumus ir tai, kaip jie padeda siekti platesnių augalininkystės tikslų.

Sesiją sudaro dvi (arba 3) 45 minučių trukmės pamokos, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka - Komiksai ir turinio pateikimas
- 2 pamoka - Mokymosi veikla ir vertinimas
- Pasirenkamoji 3 pamoka: Atvejo analizė arba pažintinis vizitas

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 9 sesijoje, besimokantieji gebės:

- Apibrėžti tvaraus tręšimo praktikos vaidmenį augalininkystėje ir paaiškinti, kuo skiriasi organinės, mineralinės ir žaliosios trąšos.
- Aptarti augalų tręšimo metodų naudojimo naudą aplinkai, ekonomikai ir žemės ūkiui, nurodydant sąsajas su realiais ūkininkavimo scenarijais.
- Išanalizuoti su tvaraus tręšimo metodais susijusius iššūkius ir diskusijas, įskaitant jų prieinamumą, veiksmingumą ir poveikį dirvožemio sveikatai.
- Taikyti kritinį mąstymą, kad įvertintų praktinius sprendimus, kaip įgyvendinti tvaraus tręšimo praktiką, atsižvelgiant į ilgalaikį produktyvumą ir ekologinę pusiausvyrą.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis - Komiksų aptarimas (15-25 min.): Mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis - Turinio pristatymas (20-30 minučių): Sesijos mokymosi turinys pateikiamas per „PowerPoint“ prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad mokiniai prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Arba mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Šios sesijos komiksai skirti supažindinti besimokančiuosius su tręšimo praktika augalininkystės ūkiuose, daugiausia dėmesio skiriant iššūkiams, diskusijoms ir praktiniams sprendimams, susijusiems su trąšų rūšimis. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **4 temos 3 komiksas: Tręšimo dilema** (83-86 psl.)

Šis komiksas iliustruoja Piterio atliktą įvairių rūšių trąšų tyrimą. Apie skirtingas trąšų rūšis jis sužino iš Siuzanos, kuri paaiškina jų privalumus ir trūkumus. Piteriui tenka iššūkis pasirinkti geriausią metodą tvaraus ūkininkavimo praktikai, kartu užtikrinant dirvožemio sveikatą ir produktyvumą.

- **4 temos 4 komiksas: Debatai apie trąšas: organinės ar mineralinės** (87-90 psl.)

Šiame komikse rodoma Piterio ir Siuzanos diskusija apie organinių ir mineralinių trąšų veiksmingumą. Siuzana pasisako už ilgalaikę ekologišką ir be gyvūnų naudojamų metodų naudą aplinkai, o Piteris abejoja jų praktiškumu ir ekonominiu efektyvumu, taip parodydamas nuolatinius iššūkius priimant tvarius sprendimus.

Mokiniai kviečiami dalyvauti vedamoje diskusijoje apie komiksus. Besimokantieji skatinami laisvai reikšti savo nuomonę ir sieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kokie yra pagrindiniai skirtumai tarp organinių, mineralinių ir žaliųjų trąšų, pateiktų komiksuose?
- Į kokius veiksnius Piterio situacijoje jis turėtų atsižvelgti rinkdamasis tręšimo metodą?

- Ar manote, kad organinių trąšų nauda aplinkai nusveria galimus sunkumus, tokius kaip kaina ar prieinamumas? Kodėl ar ne?
- Siuzana pabrėžia ilgalaikį tvarumą, o Piteris išreiškia susirūpinimą dėl praktiškumo. Kaip ūkininkams rasti pusiausvyrą tarp šių dviejų požymių?
- Kaip komiksas atskleidžia dirvožemio sveikatos svarbą augalininkystėje? Ar pritariate jo požymiui?

Pabrėžkite pagrindines diskusijos išvadas ir susiekite jas su 2 dalyje pateiktu teoriniu turiniu. Sutelkite dėmesį į tai, kaip komiksai pristato tręšimo praktikos sudėtingumą ir parengia dirvą išsamiam tvarių metodų nagrinėjimui „PowerPoint“ prezentacijoje.

Įsitraukdami į komiksus, mokiniai įgis pagrindinį supratimą apie diskusijas ir iššūkius, kurie bus nagrinėjami teorinėje pamokos dalyje.

2 dalis: Turinio pateikimas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią „PowerPoint“ prezentaciją: **9 SESIJA: Tręšimo praktika augalininkystėje**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). Šioje prezentacijoje įtvirtintas **4 temos „Augalininkystė praktikoje“** mokymosi skyrių turinys. (žr. *toliau pateiktą sąrašą*). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų mokymo vienetų puslapių numeriai.

- 3 skyrius - Organinės, mineralinės ir žaliosios trąšos (106-108 psl.)
- 4 skyrius - Tręšimas augaliniu būdu (Puslapis 109-111)

Išsamus pirmiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių mokytojui ir besimokantiejiems. Prieš pateikiant turinį PPT prezentacijoje, labai rekomenduojama susipažinti su aukščiau pateiktų skyrių mokymosi turiniu.

Pristatyme lyginamos trąšos, išsamiai aprašomos jų apibrėžtys, nauda, apribojimai ir esminis jų vaidmuo augalininkystėje, siekiant palaikyti dirvožemio sveikatą. Jame pabrėžiama ilgalaikė tvarios tręšimo praktikos nauda aplinkai ir ekonomikai, aptariamas praktiškumas, kaina ir prieinamumas ūkininkams. Taip pat nagrinėjami pagrindiniai iššūkiai ir diskusijos, pavyzdžiui, organinių ir mineralinių trąšų veiksmingumas ir trumpalaikio produktyvumo bei ilgalaikio tvarumo derinimas. Galiausiai pateikiamos strategijos, kaip šią tvarią praktiką integruoti į augalininkystės sistemas, užtikrinant praktinį ir veiksmingą įgyvendinimą.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

Ši 45 minučių trukmės pamoka skirta pagilinti besimokančiųjų supratimą apie tvaraus tręšimo praktiką per interaktyvią veiklą, skatinant juos dalytis savo požiūriais ir patirtimi. Užsiėmimų metu siekiama įtvirtinti teorines žinias, atkreipti dėmesį į klaidingus įsitikinimus ir išnagrinėti praktinį 1 pamokoje aptartų sąvokų taikymą. Prie kiekvienos veiklos pateikiamos rekomendacijos, kaip ją įgyvendinti asmeniškai ir virtualiai / internetu. Pamokos pabaigoje pateikiama vertinimo veikla, kuria siekiama įvertinti besimokančiųjų žinias ir požiūrį, taip pat įvertinti bendrą sesijos veiksmingumą.

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo įvertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau pateikta mokymosi veikla siekiama pagilinti dalyvių supratimą apie tręšimo praktiką augalininkystės ūkiuose, skatinti dialogą ir dalijimąsi asmenine patirtimi. Mokytojas, atsižvelgdamas į laiko apribojimus, gali pasirinkti vieną veiklą. Likusias veiklas galima atlikti per papildomą pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: Tręšimo metodai praktikoje

Trukmė	20 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	12
Įgytos kompetencijos	Empatija, debatų vedimo įgūdžiai, komandinis darbas, įvairių požiūrių supratimas
Reikalingi ištekliai	9 sesija PPT pristatymas ir 3 ir 4 komiksai
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Apgalvotai paskirstykite vaidmenis, kad diskusijos būtų subalansuotos ir įdomios. Raginkite dalyvius išlikti pagarbius ir sutelkti dėmesį į įrodymais pagrįstus argumentus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Galima atlikti klasėje arba virtualiai. Virtualioje aplinkoje naudokite virtualius kambarius, kad būtų galima suburti mažesnes grupes.

Veiklos aprašymas:

1. 1 Žingsnis: Suskirstykite mokinius į dvi grupes. Vienai grupei paskirkite argumentuoti už organines ir ekologiškas trąšas, o kitai - už mineralines trąšas. (2 minutės)
2. 2 Žingsnis: Pateikite išteklių (pvz., sesijos PPT, komiksus) ir skirkite laiko kiekvienai grupei parengti savo argumentus, pabrėžiant praktinę naudą ir galimus trūkumus. (10 minučių)
3. 3 veiksmas: Surenkite struktūruotus debatus, kurių metu kiekviena grupė pristato savo argumentus, atsako į kontrargumentus ir atsako į auditorijos klausimus. (10 minučių)
4. 4 etapas: Baigti moderuojamąją diskusiją, kurioje apibendrinami pagrindiniai diskusijos metu iškelti klausimai ir susiejami su realiais ūkininkavimo iššūkiais. (8 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: Tvaraus tręšimo strategijos seminaras

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	12
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, komandinis darbas, supratimas apie tvarią tręšimo praktiką
Reikalingi ištekliai	Sesijos PPT pristatymas ir 3 ir 4 komiksai Atvejų scenarijai, apibūdinantys skirtingus ūkių kontekstus (pvz., smulkiųjų ūkininkų ūkiai, komerciniai ūkiai). Popierinė lenta (EN. flipchart) arba bendri skaitmeniniai įrankiai idėjų generavimui. Pavyzdžiai: Ar daržovės yra veganiškos? Žmogus, taikantis į gyvūninės kilmės produktus ekologinėje žemdirbystėje https://starofnature.org/four-types-of-organic-plant-based-fertilizers/
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Šios veiklos tikslas - paskatinti besimokančiuosius kurti praktines tręšimo strategijas, pritaikytas konkrečiam ūkiui, ir kritiškai vertinti organinių, mineralinių ir žaliųjų trąšų tinkamumą.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje arba virtualiai. Virtualioje aplinkoje naudokite bendradarbiavimo platformas, pavyzdžiui, <i>Google Docs</i> arba <i>Miro</i> , kad komandos galėtų kartu rengti savo strategijas.

Veiklos aprašymas:

1. 1 Žingsnis: Suskirstykite mokinius į nedideles grupes (3-4 dalyviai) ir paskirkite kiekvienai grupei unikalų ūkio scenarijų (5 minutės). Pavyzdžiai:
 - Mažas ekologinis ūkis, kurio dirvožemio kokybė prasta

- Komercinis ūkis, siekiantis sumažinti poveikį aplinkai
 - Bendruomenės sodas, kuriame atsisakoma gyvulinės kilmės produktų
2. 2 Žingsnis: Kiekviena grupė parengia tvaraus tręšimo strategiją pagal jai priskirtą scenarijų, daugiausia dėmesio skirdama (15 minučių):
- kokias trąšas jie naudotų (organines, mineralines ar žaliasias),
 - kaip pasirinktos trąšos padėtų spręsti tokias problemas, kaip dirvožemio sveikata, našumas ir sąnaudos,
 - galimos kliūtys įgyvendinant strategiją ir kaip jas įveikti
3. 3 Žingsnis: Grupės pristato savo strategijas klasei, paaiškindamos jų pagrindimą ir laukiamus rezultatus. Kiti dalyviai ir instruktorius gali pateikti atsiliepimus ir iškelti papildomų klausimų. (8 minutės)
4. 4 veiksmas: Baigdami trumpai aptarkite šią veiklą, susiedami ją su realia ūkininkavimo praktika ir pabrėždami, kaip svarbu pritaikyti tręšimo strategijas prie konkrečių poreikių ir apribojimų. (2 minutės)

2 dalis: Sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., <i>Mentimeter</i> , <i>Kahoot</i> ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Kiek sutinkate su teiginiu, kad sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla padėjo geriau suprasti augalininkystės ūkininkavimą?

- Labai padėjo
- Šiek tiek padėjo
- Nepadėjo

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie tręšimo praktiką augalininkystės ūkiuose

Trukmė	15 minučių
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Daugybinių atsakymų viktorina
Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksai („Tręšų dilema“ ir „Debatai apie tręšas: organinės ar mineralinės“) ir 9 sesijos PPT pristatymas.
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite besimokančiuosius dar kartą peržiūrėti komiksus ir apmąstyti pagrindinius per užsiėmimą aptartus dalykus. Padėkite dalyviams susieti savo atsakymus į viktorinos klausimus su sąvokomis, pristatytomis per 1 pamokos komiksų aptarimą, ir teoriniu turiniu, pateiktu per 2 pamoką.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą galima atlikti klasėje arba virtualiai. Viktorinai parengti ir atlikti naudokite nemokamas internetines priemones, pavyzdžiui, Mentimeter arba Kahoot.

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti 10 klausimų yra orientaciniai; instruktorius gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdamas į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

Treneris gali pateikti trumpą grįžtamąjį ryšį apie atsakymus.

1. Kuri iš toliau išvardytų priežasčių yra pagrindinė žaliųjų tręšų nauda augalininkystėje?

- a) Dirvožemis praturtinamas gyvūninės kilmės maistinėmis medžiagomis.
- b) Jos natūraliai fiksuoja azotą, todėl gerina dirvožemio būklę be gyvulių medžiagų.
- c) Jos yra mažiausiai tvarus augalinių sistemų variantas.
- d) Didina priklausomybę nuo sintetinių cheminių medžiagų.

Atsakymas: b) Jos natūraliai fiksuoja azotą, todėl gerina dirvožemio būklę be gyvulinės kilmės medžiagų.

2. Ekologiškos tręšos visada yra ekonomiškiausias sprendimas augalininkystei.

- a) Tiesa
- b) Melas

Atsakymas: b) Melas

3. Kokie galimi iššūkiai, susiję su mineralinėmis trąšomis augalininkystėje?

- a) Laikui bėgant jos blogina dirvožemio būklę.
- b) Jos yra visiškai gyvūninės kilmės.
- c) Jos brangesnės, bet nekenksmingos aplinkai.
- d) Jų gamyboje daugiausia naudojami atsinaujinantys ištekliai.

Atsakymas: a) Laikui bėgant jos blogina dirvožemio būklę.

4. Kuri tręšimo strategija geriausiai atitinka augalininkystės principus?

- a) Monokultūrinis auginimas naudojant sintetines trąšas
- b) Žaliosios trąšos naudojimas dirvožemio derlingumui ir biologinei įvairovei didinti, naudojant įvairias augalų sistemas.
- c) Priklausomybė nuo gyvūninės kilmės azoto fiksacijos sąnaudų
- d) Išskirtinis pasiklojimas mineralinėmis trąšomis siekiant didesnio derliaus

Atsakymas: b) Žaliosios trąšos naudojimas dirvožemio derlingumui ir biologinei įvairovei didinti, naudojant įvairias augalų sistemas.

5. Ilgalaikis organinių trąšų naudojimas gerina dirvožemio derlingumą ir palaiko tvaraus ūkininkavimo praktiką.

- a) Tiesa
- b) Melas

Atsakymas: a) Tiesa

6. Ūkininkai negauna tiesioginės naudos iš mažesnio šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo, tad kas jiems naudinga pereinant prie augalininkystės?

- a) Patekimas į naujas augalinės kilmės produktų rinkas
- b) Sveikesnis dirvožemis, kuriame gaunamas didesnis derlius
- c) Galimybė auginti įvairesnes kultūras ir kurti atsparesnį ūkį
- d) Visi išvardyti dalykai

Atsakymas: d) Visi išvardyti variantai

7. Į kokį veiksnį turėtų atsižvelgti ūkininkai, rinkdamiesi organines ir mineralines trąšas?

- a) Momentinis pasėlių produktyvumas ir ilgalaikė dirvožemio sveikata
- b) Gyvulinio mėšlo prieinamumas
- c) Sintetinių pesticidų kaina
- d) Nė vienas iš aukščiau išvardytų.

Atsakymas: a) Momentinis pasėlių produktyvumas ir ilgalaikė dirvožemio sveikata

8. Kuris iš sesijoje aptartų tręšimo būdų veiksmingiausiai mažina dirvožemio eroziją?

- a) Įvairių kultūrų sodinimas ir žemės dangos priežiūra.
- b) Didelio kiekio mineralinės trąšos
- c) Priklausomybė nuo sintetinių azoto trąšų
- d) Monokultūrinių pasėlių auginimo praktika

Atsakymas: a) Įvairių kultūrų sodinimas ir žemės dangos priežiūra.

9. Mineralinės trąšos yra draugiškesnės aplinkai nei žaliosios trąšos.

- a) Tiesa
- b) Melas

Atsakymas: b) Melas

10. Kokią pagrindinę išvadą galima daryti iš „Debatai apie trąšas: organinės ar mineralinės“ komikso?

- a) Ekologiškos trąšos yra vienintelė tvari augalininkystės galimybė
- b) Mineralinės trąšos nėra naudingos augalininkystės sistemose
- c) Reikia taikyti subalansuotą požiūrį, atsižvelgiant į aplinkosauginius ir praktinius veiksnius
- d) Žaliosios trąšos turėtų pakeisti visas esamas galimybes

Atsakymas: c) Reikia taikyti subalansuotą požiūrį, atsižvelgiant į aplinkosauginius ir praktinius veiksnius.

3 pamoka (pasirenkama)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę atlikti papildomą mokymosi veiklą (pvz., dėl laiko stokos neatliktą 2 pamokos mokymosi veiklą) arba suorganizuoti pažintinį vizitą ir taip dar labiau papildyti dalyvių mokymosi patirtį.

Lauko (pasirinktinai) veikla Nr. 1: Tvaraus tręšimo praktika praktikoje

Trukmė	2 valandos (be transporto)
Didžiausias dalyvių skaičius	15
Kompetencijos	Stebėjimas, komandinis darbas, bendravimas, darbas lauke, kritinė analizė
Reikalingi ištekliai	Mokytojas turi surasti netoliese esantį ūkį ar bendruomenės sodą, kuriame taikomi tvarūs tręšimo metodai (pvz., organinės, žaliosios ar mineralinės trąšos, į kurias įterpiama minimaliai arba visai neįterpiama gyvūninių mėšlungių). Būtina suderinti veiksmus su ūkio savininku arba vadovu, kad būtų galima parengti trumpą pristatymą apie jų taikomą tręšimo praktiką. Dalyviai turėtų pasiimti užrašų knygeles arba skaitmeninius prietaisus stebėjimams.
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto susitarkite su pasirinkta vieta, kad užtikrintumėte prieigą ir surengtumėte įvadinį pristatymą apie ūkio tręšimo metodus ir praktiką. Dėstytojas turėtų parengti diskusinius klausimus, kuriais vadovaudamasis galėtų nukreipti besimokančiųjų stebėjimus, užtikrindamas, kad dalyviai suprastų vizito tikslą.

Veiklos aprašymas

1 Žingsnis: Pradėkite nuo trumpo prisistatymo ūkyje ir (arba) sode. Vietos ūkininkas arba gidas paaiškina apie tręšimo praktiką, daugiausia dėmesio skirdamas:

- Organinių, mineralinių ir žaliųjų trąšų vaidmeniui palaikant dirvožemio sveikatą.
- Metodams, naudojamiems siekiant sumažinti priklausomybę nuo gyvūninės kilmės žaliavų.
- Jų tręšimo metodų ekonominiam poveikiui ir poveikiui aplinkai.

2 žingsnis: Suskirstykite mokinius į mažas grupes (po 3-5 dalyvius kiekvienoje grupėje) ir paskirkite konkrečias stebėjimo užduotis, pvz.:

- a) Nustatyti naudojamus tręšimo metodus ir jų poveikį dirvožemio kokybei.
- b) Stebėti, kaip ūkyje tręšimas derinamas su kita tvaria praktika (pvz., sėjomaina ar dengiamaisiais augalais).
- c) Pažymėti visus sunkumus, su kuriais susiduria ūkis, taikydamas tvaraus tręšimo praktiką.

3 veiksmas: Pateikite diskusinius klausimus, kuriuos būtų galima aptarti vizito metu, pvz:

- Kaip šie tręšimo būdai skatina ilgalaikę dirvožemio sveikatą?
- Su kokiais iššūkiais susiduria ūkininkai, vengdami gyvūninės kilmės žaliavų?
- Kaip ši praktika lyginama su įprastiniais tręšimo metodais?

4 veiksmas: Baikite grupinę diskusiją arba apibendrinimo sesiją. Kiekviena grupė pristato savo pastebėjimus ir apmąsto, kaip praktiškai pritaikyti tai, ko išmoko. Palaikykite diskusiją, susiejančią jų įžvalgas su 9 sesijos teorinėmis sąvokomis.

Dalyviai:

- Giliau supras tvaraus tręšimo praktiką ir jos įgyvendinimą.
- Stebės realius iššūkius ir naudą, susijusią su gyvūninės kilmės žaliavų mažinimu.
- Apmąstys, kaip ši praktika dera su augalininkystės principais, taip skatindami praktinį ryšį su teorinėmis sąvokomis, aptartomis 1 ir 2 pamokoje.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursai 10 sesija

**Biologinės įvairovės
panaudojimas tvariam
ūkininkavimui**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

10 sesija - Biologinės įvairovės panaudojimas tvariam ūkininkavimui	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	7
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	7
2 dalis: Sesijos įvertinimas	9
3 pamoka (pasirenkama)	13

10 sesija - Biologinės įvairovės panaudojimas tvariam ūkininkavimui

Biologinė įvairovė yra tvaraus ūkininkavimo pagrindas, leidžiantis išspręsti daugelį iššūkių, su kuriais susiduria augalininkystė.

Įvadas

10 sesijoje aptariamas biologinės įvairovės vaidmuo skatinant atsparias ir tvarias augalininkystės sistemas. Joje nagrinėjama, kaip įvairios augalų sodinimo strategijos, ekosistemų valdymas ir natūrali rūšių sąveika padeda užtikrinti ilgalaikę žemės ūkio sėkmę. Dalyviai sužinos apie biologinės įvairovės teikiamą naudą aplinkai ir ekonomikai, taip pat apie iššūkius, su kuriais ūkininkai gali susidurti įgyvendindami į biologinę įvairovę orientuotą praktiką. Sesijoje pabrėžiama biologinės įvairovės svarba gerinant dirvožemio būklę, natūraliai kontroliuojant kenkėjus ir kuriant ekosistemas, kurios mažiau priklausomos nuo išorinių veiksnių.

10 sesija paremtas mokymosi skyriaus „4 tema - Augalininkystė praktiškai“ turiniu:

- 6 skyrius - Biologinė įvairovė augalininkystėje

Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirenkama trečioji pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: komiksai ir teorinis turinys
- 2 pamoka: mokymosi veikla ir vertinimas
- Pasirenkama 3 pamoka: pažintinis vizitas

Mokymosi tikslai

Dalyvavę 10 sesijoje, besimokantieji gebės:

- Suprasti biologinės įvairovės sąvoką ir jos svarbą vaidmenį tvariose ūkininkavimo sistemose.
- Nustatyti, kokią naudą aplinkai ir Žemės ūkiui duoda biologinės įvairovės skatinimas augalininkystėje.
- Atpažinti iššūkius, susijusius su biologinei įvairovei palankios praktikos įgyvendinimu, ir siūlyti įgyvendinamus sprendimus.
- Suvokti, kaip biologinė įvairovė didina ekosistemų atsparumą, gerina produktyvumą ir mažina priklausomybę nuo sintetinių medžiagų.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

Šią 45 min. trukmės pamoką, kurią sudaro dvi dalys, galima vesti fiziškai dalyvaujant arba mokantis internetu:

1 dalis – Komiksų aptarimas (15-25 min.): mokiniai skatinami aptarti atitinkamus komiksus.

2 dalis – Turinio pristatymas (20-30 min.): sesijos mokymosi turinys pateikiamas per „PowerPoint“ prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą turėtų galimybę susipažinti su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų savo pastabas, komentarus ar klausimus, kurie bus aptarti per pamoką. Kita galimybė – mokiniams suteikiama keletas minučių komiksams perskaityti.

Komiksas, atitinkantis šią sesiją, supažindina besimokančiuosius su biologinės įvairovės svarba augalininkystėje, parodo jos poveikį ekosistemoms ir žemės ūkio produktyvumui. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **4 temos 6 komiksas: ĮVAIROVĖ KLESTI: EKOSISTEMOS SIMFONIJA** (*Puslapiai 95-98*)

Šiame komikse Piteris iš Siuzanos sužino apie biologinės įvairovės transformuojančią galią augalininkystėje. Jų pokalbyje pabrėžiama, kaip auginant įvairias kultūras, pritraukiant naudingus vabzdžius ir palaikant subalansuotą ekosistemą galima sumažinti priklausomybę nuo sintetinių medžiagų ir padidinti atsparumą kenkėjams, ligoms ir orų pokyčiams. Siuzana aiškina praktinius pavyzdžius, pavyzdžiui, kukurūzų, pupelių ir moliūgų papildomus ryšius, kad parodytų, kaip biologinė įvairovė palaiko dirvožemio būklę, kenkėjų kontrolę ir gamtos apsaugą. Komikas taip pat kalba apie platesnę biologinės įvairovės naudą, įskaitant agroturizmą ir gamtos paveldo išsaugojimą, ir įkvepia Piterį pažvelgti į savo ūkį ne tik kaip į verslą, bet ir kaip į prisidėjimą prie aplinkos tausojimo.

Mokiniai kviečiami dalyvauti vadovaujamoje diskusijoje apie komiksą. Jie skatinami pasidalyti savo nuomone ir susieti ją su savo patirtimi. Toliau pateikti klausimai gali padėti nukreipti diskusiją:

- Kokias konkrečias strategijas Siuzana pasiūlė Petru, kad jo ūkyje būtų puoselėjama biologinė įvairovė?
- Kaip biologinė įvairovė, aprašyta komikse, natūraliai kontroliuoja kenkėjus ir didina pasėlių atsparumą?
- Kokią naudą, be ūkininkavimo, pavyzdžiui, agroturizmo ar išsaugojimo, duoda biologinė įvairovė?

- Kodėl Siuzana pabrėžia augalų, vabzdžių ir mikroorganizmų tarpusavio ryšį kuriant subalansuotą ekosistemą?
- Kaip Piterio supratimas apie biologinę įvairovę gali paskatinti platesnius pokyčius jo bendruomenės ūkininkavimo praktikoje?

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Teorinis 10 sesijos turinys pateikiamas „PowerPoint“ prezentacijoje **10 SESIJA: Biologinė įvairovė tvariame ūkininkavime**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kurioje galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). Šioje prezentacijoje pateikiamas pasirinkto **4 temos „Augalininkystė“** mokojo skyriaus turinys. Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau aprašyme nurodyti atitinkamo skyriaus puslapių numeriai.

- 6 skyrius - Biologinė įvairovė augalininkystėje (*Puslapis 114-117*)

Išsamus šio skyriaus turinys papildo pateikiamą turinį, nes jame pateikiami papildomi mokymosi ištekliai tiek mokytojams, tiek mokiniams. Labai rekomenduojama iš anksto peržiūrėti šį skyrių, kad prieš pateikiant medžiagą būtų užtikrintas išsamus medžiagos supratimas.

Pristatydami teorinį turinį per PPT pristatymą arba iš karto po jo, grįžkite prie svarbiausių klausimų, kurie buvo pabrėžti per komiksų diskusiją. Pabrėžkite, kaip teorinės sąvokos, pavyzdžiui, biologinės įvairovės vaidmuo kenkėjų kontrolei, dirvožemio būklei ir atsparumui, siejasi su komiksuose pateiktais pavyzdžiais ir pamokomis. Skatinkite dalyvius susieti šias idėjas su realia ūkininkavimo praktika ir iššūkiais, su kuriais jie gali susidurti.

2 pamoka: mokymosi veikla ir įtraukimas

Ši 45 minučių trukmės pamoka skirta pagilinti besimokančiųjų supratimą apie biologinę įvairovę ir jos vaidmenį tvaraus ūkininkavimo sistemose, įtraukiant interaktyvią veiklą. Užsiėmimų metu siekiama įtvirtinti teorines žinias, atkreipti dėmesį į klaidingus įsitikinimus ir paskatinti dalyvius pasidalyti savo patirtimi ir požiūriais. Kiekvienoje veikloje nurodyta, ar ji gali būti atliekama klasėje, virtualiai, ar abiem būdais.

Pamokos pabaigoje atliekama vertinimo veikla, kuria siekiama įvertinti dalyvių žinias, požiūrį ir bendrą įsitraukimą į pamoką. Jei vykdoma papildoma 3-ioji pamoka, vertinimo veiklą galima atlikti šios pamokos pabaigoje.

Pamoką sudaro dvi dalys:

1 dalis - Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi) - 30 minučių

2 dalis - Užsiėmimo vertinimas - 15 minučių

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau pateikta mokymosi veikla skirta gilinti supratimą, puoselėti dialogą ir skatinti dalyvius dalytis savo požiūriu ir patirtimi apie biologinę įvairovę augalininkystės ūkiuose. Dėl laiko stokos mokymų vadovas gali pasirinkti vieną veiklą, o likusią veiklą įtraukti į pasirenkamą 3 pamoką.

Mokymosi veikla Nr. 1: vaidmenų žaidimas: Biologinės įvairovės kūrimas ūkyje

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	4-12 (pageidautina, kad dalyvių skaičius būtų lyginis)
Įgytos kompetencijos	Viešas kalbėjimas ir pasirodymai Kūrybiškumas ir kritinis mąstymas Problemų sprendimas ir praktinis biologinės įvairovės sąvokų taikymas
Reikalingi ištekliai	10 sesijos turinys Rašiklis ir popierius kiekvienam dalyviui Mokytojo ir (arba) fasilitatoriaus laikmatis
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Šio užsiėmimo tikslas - pasitelkus vaidmenų žaidimus išnagrinėti praktinius būdus, kaip įgyvendinti biologinės įvairovės praktiką ūkyje. Dalyviai įsikūnija į ūkininkus, susiduriančius su konkrečiais iššūkiais, ir konsultantus, siūlančius į biologinę įvairovę

	orientuotus sprendimus. Tai skatina besimokančiuosius kritiškai mąstyti apie realias kliūtis ir kūrybiškus būdus joms įveikti.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Pageidautina klasėje, bet galima ir virtualiai. Jei tai daroma virtualiai, grupėms galima sukurti atskirus kambarius, o tada taikyti diskusiją su visais partneriais pagrindiniame kambaryje.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: sudarykite dalyvių poras ir vienam iš jų skirkite ūkininko, susiduriančio su biologinės įvairovės problema, vaidmenį (A), o kitam - konsultanto, siūlančio į biologinę įvairovę orientuotus sprendimus, vaidmenį (B). Kiekvienas dalyvis parengia savo personažo scenarijų (5 minutės).

Iššūkių pavyzdžiai: ūkininkas, susiduriantis su kenkėjais, prasta dirvožemio būkle arba ekonominiu kelių kultūrų sodinimo pagrįstumu.

Konsultantų sprendimų pavyzdžiai: Kenkėjų grobuonys, įvairių kultūrų, pavyzdžiui, kukurūzų, pupelių ir moliūgų, auginimas arba apdulkintojų pritraukimas tam tikrais augalais.

2 Žingsnis: Ūkininkas (A) išsamiai pristato savo iššūkį, įskaitant jo poveikį ūkiui. Patarėjas (B) parengia individualų sprendimą, pagrįstą sesijos metu aptartais biologinės įvairovės principais (10 minučių).

3 Žingsnis: pradedamas vaidmenų žaidimas. Kiekviena pora suvaidina savo scenarijų, pradedant nuo ūkininko, kuris apibūdina savo iššūkį, ir patarėjo, kuris pateikia savo sprendimą. Po to gali vykti papildomas dialogas sprendimams patikslinti (10 minučių).

4 Žingsnis: Grupės diskusija. Kiti dalyviai siūlo alternatyvius sprendimus, aptaria pateiktų idėjų praktiškumą ir dalijasi asmenine patirtimi, susijusia su biologinės įvairovės praktika (5 minutės).

Mokymosi veikla Nr. 2: Grupės idėjų generavimas: Ekosistemų sąveika ūkininkaujant

Trukmė	30 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	15-30
Įgytos kompetencijos	Komandinis darbas ir komunikacija Sisteminis mąstymas ir ekologinis sąmoningumas Praktinis biologinės įvairovės koncepcijų taikymas
Reikalingi ištekliai	Popierinė lenta (EN. flipchart) arba baltoji lenta (EN. whiteboard) naudojimui klasėje

	Bendradarbiavimo įrankiai, pavyzdžiui, „Miro“ arba „Google Jamboard“, skirti virtualioms aplinkoms.
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Skatinkite dalyvius holistiškai mąstyti apie augalų, vabzdžių, mikroorganizmų ir ūkininkavimo praktikos sąsajas. Naudokite realius pavyzdžius, kad diskusija būtų pagrįsta praktiškai.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Galima mokytis ir klasėje, ir virtualiai. Jei tai daroma virtualiai, grupėms galima sukurti atskirus kambarius, o tada diskutuoti su visais partneriais pagrindiniame kambaryje.

Veiklos aprašymas

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į nedideles grupes po 3-5 žmones ir paskirkite jiems konkrečias ūkininkavimo problemas (pvz., kenkėjų kontrolė, dirvožemio būklės gerinimas arba prisitaikymas prie klimato kaitos). Kiekviena grupė sugalvoja, kaip į biologinę įvairovę orientuota praktika gali padėti spręsti šį iššūkį (10 min.).

2 veiksmas: Grupės nubraižo su jų scenarijumi susijusias ekosistemų sąveikas, pavyzdžiui, kaip įvairus sodinimas pritraukia naudingus vabzdžius arba kaip dengiamieji augalai gali pagerinti dirvožemio būklę. Šias sąveikas užrašykite arba nupieškite lentoje arba virtualioje platformoje (10 minučių).

3 Žingsnis: Kiekviena grupė pristato savo išvadas klasei. Paraginkite juos paaiškinti, kaip jų siūlomi sprendimai atitinka biologinės įvairovės principus ir sprendžia paskirtą uždavinį (10 minučių).

2 dalis: sesijos vertinimas

Užsiėmimo pabaigoje besimokantieji kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir naudą besimokantiems, susijusią su žiniomis ir nuostatomis.

Vertinimo veikla Nr. 1: sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., <i>Mentimeter</i> , <i>Kahoot</i> ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieiga: www.mentimeter.com www.kahoot.com

Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiesiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Turėkite omenyje, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte apsiriboti 5 klausimais.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos veiklos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti augalininkystės iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip

- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla buvo naudinga padedant geriau suprasti augalininkystės ūkininkavimą?

- Labai naudinga
- Šiek tiek naudinga
- Nenaudinga

Vertinimo veikla Nr. 2: viktorina apie biologinę įvairovę augalininkystės ūkiuose

Trukmė	15 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	<i>Kelių atsakymų viktorina</i>
Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksas („Įvairovė klesti: ekosistemos simfonija“) ir 10 sesijos PPT pristatymas
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite besimokančiuosius dar kartą prisiminti komiksą ir pagrindinius sesijos punktus. Padėkite jiems susieti viktorinos atsakymus su aptartomis teorinėmis ir praktinėmis sąvokomis.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Gali vykti klasėje arba virtualiai. Naudokite tokias priemones kaip „Mentimeter“ arba „Kahoot“, kad sukurtumėte ir pateiktumėte viktoriną.

Veiklos aprašymas

Mokytojas parengia testą naudodamasis internetinėmis priemonėmis. Pateikite besimokantiejiems nuorodą arba QR kodą ir paprašykite jų atsakyti. Toliau pateikiami orientaciniai klausimai:

- Kas yra biologinė įvairovė augalininkystės kontekste?**
 - Intensyvus vieno augalo auginimas komerciniais tikslais
 - Įvairių augalų, vabzdžių ir mikroorganizmų sąveika, kuri sukuria subalansuotą ekosistemą
 - Sintetinių cheminių medžiagų naudojimas pasėliams apsaugoti
 - Išskirtinė priklausomybė nuo gyvūninės kilmės žaliavų

Atsakymas: b) įvairūs augalai, vabzdžiai ir mikroorganizmai, sąveikaujantys tarpusavyje, kad sukurtų subalansuotą ekosistemą.

2. Kuri praktika didina biologinę įvairovę ūkyje?

- a) Vienarūšiai augalai, kai naudojama daug trąšų
- b) Įvairių kultūrų ir gėlių, kurios pritraukia naudingus vabzdžius, sodinimas
- c) Rūšių skaičiaus mažinimas ūkyje
- d) Pasiklojimas tik chemine kenkėjų kontrole

Atsakymas: b) Įvairių kultūrų ir gėlių, kurios pritraukia naudingus vabzdžius, sodinimas

3. Tiesa ar melas: Biologinė įvairovė padeda ūkiams tapti atsparesniems kenkėjams, ligoms ir ekstremalioms oro sąlygoms.

- a) Tiesa
- b) Melas

Atsakymas: a) Tiesa

4. Koks yra vienas pavyzdys, kaip augalai bendradarbiauja ūkininkaujant pagal biologinę įvairovę?

- a) Kukurūzai, pupelės ir moliūgai palaiko vieni kitų augimą dėl struktūros, dirvožemio azoto ir piktžolių kontrolės
- b) Sintetinių pesticidų naudojimas siekiant sumažinti piktžolių augimą ir padidinti derlių
- c) Vienodas visų augalų tręšimas gyvulių mėšlu
- d) Dėmesio sutelkimas tik į didelio derlingumo augalus

Atsakymas: a) Kukurūzai, pupelės ir moliūgai palaiko vieni kitų augimą dėl struktūros, azoto dirvožemyje ir piktžolių kontrolės

5. Kokią papildomą naudą, be žemės ūkio produktyvumo, teikia biologiškai įvairus ūkis?

- a) Mažesnę priklausomybę nuo sintetinių trąšų
- b) Agroturizmo galimybes ir bendruomenės įtraukimą
- c) Mažesnę augalų įvairovę, siekiant sutelkti dėmesį į pagrindines kultūras
- d) Tik didesnis trumpalaikis derlius

Atsakymas: b) Agroturizmo galimybes ir bendruomenės įtraukimą

3 pamoka (pasirenkama)

Ši papildoma pamoka suteikia dalyviams galimybę dalyvauti lauko veiklose arba pažintiniuose vizituose, kurie pagilins jų supratimą apie biologinės įvairovės vaidmenį tvariame ūkininkavime. Alternatyva - į šią pamoką gali būti įtraukta papildoma mokymosi veikla, kuri nebuvo atlikta per 2 pamoką, kad dalyviai galėtų toliau nagrinėti praktinį sesijos koncepcijų taikymą.

Lauko (neprivaloma) veikla Nr. 1: Kelionė į ūkį

Trukmė	2 valandos (be transporto)
Didžiausias dalyvių skaičius	15
Kompetencijos	Stebėjimas, komandinis darbas, bendravimas, darbas lauke, kritinė analizė
Reikalingi ištekliai	Mokytojas suranda netoliese esantį ūkį, bendruomenės sodą ar sodą, kuriame taikoma į biologinę įvairovę orientuota praktika. Būtina suderinti veiksmus su ūkininku ar vietovės vadovu, kad būtų galima parengti trumpą pristatymą apie tai, kaip biologinės įvairovės principai taikomi jų ūkininkavimo metoduose. Dalyviai turėtų atsinešti užrašų knygeles, rašiklius arba skaitmeninius prietaisus stebėjimams fiksuoti.
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto suderinkite savo veiksmus su pasirinkta vieta, kad užtikrintumėte prieigą ir suplanuotumėte įvadinį pristatymą apie biologinės įvairovės praktiką. Paruoškite refleksinius klausimus, kuriais būtų galima vadovautis atliekant stebėjimus, ir užtikrinkite, kad dalyviai suprastų vizito tikslą.

Veiklos aprašymas:

1 žingsnis: Pradėkite nuo susipažinimo. Ūkininkas arba gidas paaiškina apie ūkyje taikomą į biologinę įvairovę orientuotą praktiką, pabrėždamas biologinės įvairovės skatinimo būdus, pavyzdžiui, tarpinių kultūrų auginimą, vietinių rūšių sodinimą ir naudingų vabzdžių pritraukimą.

Taip pat ekologinę ir ekonominę naudą išlaikant įvairias ekosistemas ūkyje, kaip ši praktika padeda didinti atsparumą kenkėjams, ligoms ir ekstremalioms oro sąlygoms.

2 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažas grupes (po 3-5 mokinius kiekvienoje grupėje) ir paskirkite stebėjimo užduotis, pvz:

a) Įvairių kultūrų atpažinimas ir jų tarpusavio sąveika (pvz., kukurūzai, pupelės ir moliūgai papildo vieni kitus).

b) Natūralių kenkėjų kontrolės metodų ir naudingų vabzdžių ar apdulkintojų buvimo stebėjimas.

c) Dėmesio atkreipimas į biologinės įvairovės praktikos įgyvendinimo iššūkius ar kompromisus.

3 veiksmas: Pateikite refleksijos klausimus, kurie bus naudojami grupinėse diskusijose vizito metu, pvz:

- Kokią naudą ūkio produktyvumui ir aplinkosauginiam tvarumui duoda taikoma biologinės įvairovės praktika?
- Su kokiais iššūkiais susiduria ūkininkai, įgyvendindami į biologinę įvairovę orientuotus metodus?
- Kaip pastebėti metodai skiriasi nuo įprastinių ūkininkavimo metodų?

4 veiksmas: Vizito pabaigoje surenkite apibendrinamąją sesiją. Kiekviena grupė pristato savo pastebėjimus ir pamąstymus. Palaikykite diskusiją, susiejančią jų išvadas su 1 ir 2 pamokos teoriniu turiniu.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursai 11 sesija

Įvadas į tvarią rinkodarą
ir pakuotę

Co-funded by
the European Union

Turinys

11 sesija - Įvadas į tvarią rinkodarą ir pakuotę	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	8
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	8
2 dalis: Sesijos įvertinimas	11
3 pamoka (pasirenkama)	15
Papildoma mokymosi veikla (pasirenkama)	17

11 sesija - Įvadas į tvarią rinkodarą ir pakuotę

Įvadas

11 sesijoje pristatoma tvari pakuotė, kuri yra esminis ekologiškai jautraus gaminio dizaino elementas. Jame aptariama aplinkosauginė, ekonominė ir socialinė nauda, kurią galima gauti sumažinus plastikinių pakuočių kiekį, pristatant naujas medžiagas ir projektavimo metodikas. Šioje sesijoje nurodomi įvairūs alternatyvūs pakuočių sprendimai, kuriais galima skatinti tvarumą, mažinti atliekas ir pasiūlyti būdą, kaip sumažinti tradicinių pakavimo metodų daromą poveikį aplinkai. Taip pat aptariami praktiniai veiksmai, kurių įmonės gali imtis, kad šiuos sprendimus įtrauktų į savo veiklą.

11 užsiėmimas parengtas pagal 5 temos „Augalinių produktų rinkodara“ mokymosi modulių turinį:

- 1 skyrius: Plastikinių pakuočių alternatyvos
- 2 skyrius (1 dalis): Patarimai apie pakuotę ir pristatymą

Sesijoje pateikiama plati tvarių pakuočių apžvalga, įskaitant ekologiškas medžiagas, naujovišką dizainą ir praktinius patarimus, kaip sumažinti pakuočių atliekų kiekį. Užsiėmimą sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirenkama 3 pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas
- Pasirenkama 3 pamoka: Pažintinis vizitas

Mokymosi tikslai

Baigęs šį užsiėmimą besimokantysis:

- Supras plastikinių pakuočių poveikį aplinkai ir neigiamas pasekmes.
- Sužinos apie populiariausias tradicinių plastikinių pakuočių alternatyvas.
- Išnagrinės naujoviškus pakuočių dizainus, kuriuose pirmenybė teikiama tvarumui ir vartotojų patogumui.
- Pritaikys tvarias pakuočių alternatyvas realioje praktikoje kuriant ir taikant.
- Pripažins pakuotės vaidmenį kuriant prekės ženklą ir įtraukiant vartotojus.
- Sužinos, ką daryti ir ko nedaryti renkantis ir diegiant tvarias pakuotes.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

1 pamokoje dalyviai supažindinami su pagrindinėmis tvaraus pakavimo sąvokomis, aptariant komiksus, kuriuose pabrėžiama plastiko naudojimo mažinimo ir ekologiškų alternatyvų diegimo svarba. Pamokoje pabrėžiamas pakuočių vaidmuo aplinkos tvarumui ir jų įtaka prekės ženklo kūrimui ir vartotojų suvokimui. Vėliau dalyviai gilinsis į teorinius aspektus naudodamiesi „PowerPoint“ pristatymu.

Laiko paskirstymas (45 minutės)

- 15-25 minutės: Komiksų aptarimas
- 20-30 minučių: Teorinio turinio pristatymas per PowerPoint prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą susipažintų su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų visas pastabas, komentarus ar klausimus, kuriuos galėtų aptarti per pamoką. Arba galima suteikti mokiniams keletą minučių perskaityti komiksus pamokos pradžioje.

Komiksai, atitinkantys šią sesiją, supažindina su pagrindinėmis sąvokomis, susijusiomis su tvaria rinkodara, įskaitant ekologišką pakuotę, prekės ženklą ir vartotojų informuotumą. Juose nagrinėjami augalinės kilmės produktų reklamos iššūkiai ir galimybės, kartu pabrėžiant paprastų ir veiksmingų rinkodaros strategijų svarbą. Šie komiksai suteikia pagrindą aptarti, kaip įmonės gali suderinti savo prekės ženklo ir pakuotės pasirinkimą su tvarumo vertybėmis. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **5 temos 1 komiksas: Jokių plastikinių maišelių?** (99-102 psl.)

Šiame komikse atkreipiamas dėmesys į aplinkosaugos problemas, susijusias su plastikiniais maišeliais, ir pateikiamos tvarios alternatyvos. Komikso veikėjų pokalbyje nagrinėjama, kaip perėjimas prie daugkartinio naudojimo ar biologiškai skaidžių medžiagų gali būti naudingas ir įmonėms, ir vartotojams. Diskusija skatina mokinius apmąstyti vartotojų elgseną, tvarių pakuočių vaidmenį kuriant prekės ženklą ir tai, kaip įmonės gali veiksmingai informuoti klientus apie savo ekologiškas iniciatyvas.

Pagrindinė tema: Tvaraus pakavimo galimybės ir ilgalaikė plastiko atliekų mažinimo nauda aplinkai.

- **5 temos 2 komiksas: Laikykites paprastumo!** (103-106 psl.)

Šiame komikse daugiausia dėmesio skiriama pakuotės ir prekės ženklo vaidmeniui parduodant augalinės kilmės produktus. Jame pasakojama apie veikėją, kuris stengiasi rasti tvarią pakuotę savo mėlynėms ir supažindinama su pagrindiniais prekės ženklo elementais, tokiais kaip

pavadinimas, spalva ir dizainas. Istorijoje pabrėžiama minimalizmo ir atpažįstamumo svarba rinkodaroje. Mokiniai aptars, kaip pakuočių pasirinkimai daro įtaką vartotojų suvokimui, kodėl prekės ženkle kūrimas svarbus ekologiškų produktų pramonėje ir kaip įmonės gali kurti veiksmingas, tačiau tvarias rinkodaros strategijas.

Pagrindinė tema: Tvarių medžiagų ir veiksmingų prekės ženklo kūrimo strategijų sankirta.

Vedama diskusija

Pakvieskite mokinius dalyvauti vadovaujamoje komiksų aptarimo diskusijoje, skatindami juos laisvai reikšti savo nuomonę ir susieti ją su savo patirtimi, apmąstant šiuos klausimus:

- Kodėl plastikiniai maišeliai laikomi netvariais?
- Kokie yra paprastos ir natūraliai atrodančios pakuotės privalumai?
- Kaip prekės ženklas (pavadinimas, spalva ir dizainas) gali papildyti tvarią pakuotę?
- Kodėl pristatant ekologiškas priemones, pavyzdžiui, daugkartinio naudojimo maišelius, svarbus vartotojų švietimas?
- Su kokiais iššūkiais gali susidurti įmonės, norėdamos pritaikyti šią praktiką?

Pagrindinės išvados

Diskusijos tikslas - padėti mokiniams įsisavinti temą, susipažinti su ja ir pradėti svarstyti šios temos reikšmę bei jos taikymą realiame gyvenime.

- Plastikinių pakuočių poveikis aplinkai ir tai, kaip tvarios alternatyvos prisideda prie ekologiško vartojimo.
- Darnaus prekės ženklo vaidmuo prekiaujant tvariais produktais.
- Platesni tvaraus pakavimo principai.

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią "PowerPoint" prezentaciją: **11 SESIJA: Įvadas į tvarią rinkodarą ir pakavimą**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). PPT apjungia pasirinktų **5 temų „Augalinės kilmės produktų rinkodara“** mokymosi skyrių turinį (žr. *toliau pateiktą sąrašą*). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 1 skyrius - Plastikinių pakuočių alternatyvos (122-125 psl.)
- 2 skyrius (1 dalis) - Patarimai apie pakuotę ir pristatymą (126-129 psl.)

„PowerPoint“ pristatyme „Įvadas į tvarią rinkodarą ir pakuotę“ nagrinėjamos pagrindinės sąvokos, susijusios su tvaria pakuote ir jos svarba mažinant poveikį aplinkai. Jame tvarioji pakuotė

apibrėžiama kaip sprendimas, kuris, naudojant ekologiškas medžiagas ir atsakingus gamybos metodus, leidžia sumažinti atliekų kiekį, mažina anglies dioksido išmetimą ir remia žiedinę ekonomiką. Pristatyme pabrėžiamas neigiamas plastikinių pakuočių poveikis, įskaitant sąvartynų perpildymą, aplinkos taršą, jūrų užterštumą ir mikroplastiko patekimą. Taip pat pristatomos įvairios plastikinių pakuočių alternatyvos, pavyzdžiui, biologiškai skaidžios medžiagos, daugkartinio naudojimo ir perdirbimo galimybės ir naujoviški pakuočių dizainai, pavyzdžiui, valgomos ir minimalios pakuotės. Be to, aprašomas pakuočių naujovių diegimo procesas, kuriame išsamiai aprašomi tokie etapai, kaip iššūkių apibrėžimas, rinkos tendencijų supratimas, idėjų paieška, prototipų kūrimas ir bandymai. Leidinio pabaigoje pateikiami refleksiniai klausimai diskusijoms apie ilgalaikį plastiko atliekų poveikį, alternatyvų įgyvendinimo iššūkius ir pagrindinius minimalios pakuotės principus.

Išsamus pirmiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių mokytojų ir besimokantiejiems. Pateikdami teorinį turinį per PPT pristatymą aukščiau arba po pristatymo būtinai atkreipkite dėmesį į pagrindinius dalykus, išryškintus Komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su mokiniais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

2 pamoka - tai interaktyvus užsiėmimas, kurio tikslas - pagerinti dalyvių temos supratimą dirbant komandoje ir vedant atvirą dialogą. Siekiame sudaryti galimybes pasidalyti asmeninėmis įžvalgomis ir požiūriu į tvarųjį pakavimą. Šią 45 minučių trukmės pamoką sudaro 30 minučių interaktyvi veikla, kurią galite pasirinkti iš 2 galimų variantų, ir 15 minučių laikotarpis, skirtas kursui ir dalyvių žinioms bei požiūriui įvertinti.

Nors užsiėmimą geriausia rengti asmeniškai, kad būtų skatinamas kuo aktyvesnis dalyvavimas, jis gali būti pritaikytas ir virtualioje klasėje.

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Siūlomos mokymosi veiklos tikslas - pagerinti dalyvių supratimą apie tvarų pakavimą ir prekės ženklo kūrimą, įtraukiant juos į interaktyvias ir apgalvotas užduotis. Ši veikla skatina komandinį darbą, naujoves ir diskusijas.

Pirmoji veikla, pavadinta „Pakuotės istorija“, skatina dalyvius pažvelgti į pakuotę kaip į „nebylų pasakotoją“. Jame reikia išnagrinėti pakuotės dizaino elementus ir suprasti, kaip jie atspindi prekės ženklo vertybes ir yra patrauklūs tikslinėms auditorijoms. Antrasis užsiėmimas „Tvarių pakuočių idėjų dirbtuvės“ yra labiau praktinė patirtis, kurios metu dalyviai bendradarbiauja ieškodami novatoriškų, ekologiškų pakuočių sprendimų konkreitiems produktams.

Atsižvelgdami į ribotą laiką, sesijos metu galite pasirinkti tik vieną iš šių veiklų. Antrąją veiklą galima suplanuoti kaip papildomą 3 pamoką tiems, kurie nori toliau nagrinėti šias svarbias temas.

Mokymosi veikla Nr. 1: Pakuotės istorija

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	2-6 grupės po 2-4 žmones
Įgytos kompetencijos	Kūrybinis mąstymas, bendradarbiavimas, analitiniai įgūdžiai, pasakojimas
Reikalingi išteklių	Prieiga prie interneto bet kuriuo įrenginiu (gali tikt ir telefonai) Galite pasirūpinti popieriumi ir žymekliais.
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Skatinkite grupes sutelkti dėmesį į funkcinius ir emocinius pakuotės aspektus. Būkite aplink analizės ir idėjų generavimo etapų metu ir teikite rekomendacijas.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Idealiai tinka praktiniam bendradarbiavimui. Grupės gali fiziškai burti mintis naudodamos popierių ir žymeklius, taip skatindamos sąveiką ir kūrybiškumą.

	Galima praveisti ir internetu. Todėl viską atlikite internetinėse platformose, pavyzdžiui, <i>Zoom</i> arba <i>Teams</i> , naudokite virtualius kambarius darbui grupėse.
--	---

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažas grupes ir pristatykite veiklą, paaiškindami, kad jie analizuos realias tvarias pakuotes ir sukurs istoriją, kuri atspindėtų, kaip jos perteikia produkto vertybes ir palaiko ryšį su tiksline auditorija. (5 min.)

2 Žingsnis: Paprašykite kiekvienos grupės pasirinkti po vieną jiems žinomą realų tvarų produktą (pvz., *ekologiškus makaronus, rankų darbo muilą ar daugkartinio naudojimo vandens buteliuką*) ir apsikeisti savo pasirinktu produktu su kita grupe, kad galėtų jį išanalizuoti. Dabar kiekviena grupė analizuos kitos grupės pasirinktą produktą. (5 min.)

3 veiksmas: Nurodykite grupėms įvertinti gaminio pakuotę pagal šiuos pagrindinius elementus:

- Naudojamos medžiagos (pvz., *plastikas, stiklas, biologiškai skaidžios medžiagos*).
- Dizaino pasirinkimai (pvz., *spalvos, tipografija, vaizdai*).
- Emocinis patrauklumas (pvz., *ar tai įdomu, prabangu, ekologiška?*).

Remdamosi atlikta analize, grupės turėtų sukurti trumpą pasakojimą ar aprašymą apie tai, kaip pakuotė perteikia gaminio vertybes, sukelia atgarsį tarp vartotojų ir sustiprina prekės ženklo patirtį. (15 min.)

4 veiksmas: Grupės pristato savo pakuotės istoriją didesnei grupei, paaiškindamos, kaip dizaino elementai atitinka gaminio tapatybę. Paskatinkite dalyvius pateikti konstruktyvius atsiliepimus, pabrėždami kūrybiškus ar įžvalgius pastebėjimus. (10-15 min.)

5 veiksmas (*tik jei turite daugiau laiko*) Palengvinkite baigiamąją refleksijos diskusiją, paragindami dalyvius apsvarstyti:

- Kas yra ideali šios pakuotės auditorija?
- Kaip pakuotė daro įtaką pirkimo sprendimams?
- Kokia yra geroji praktika kuriant tvarias pakuotes, kurios taip pat yra veiksmingos kuriant prekės ženklą? (5 min.)

Mokymosi veikla Nr. 2: Tvarių pakuočių idėjų kūrimo dirbtuvės

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	2-6 grupės po 2-4 žmones
Įgytos kompetencijos	Bendradarbiavimas, viešasis kalbėjimas, novatoriškas mąstymas, argumentavimas, projektinis mąstymas
Reikalingi ištekliai	Popieriaus lapai ir žymekliai kiekvienai grupei
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Prašome padėti nedrąsesniems mokiniams dalyvauti; priklausomai nuo amžiaus grupės, su kuria dirbate, gali tekti padėti komandoms paskirstyti darbo užduotis. Idėjų kūrimo metu vaikščiokite po kambarį ir kontroliuokite laiką. Taip pat gali padėti vizualinė laiko apskaitos priemonė.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Šią veiklą geriausia atlikti klasėje, tačiau ją galima atlikti ir internetu. Jei atliekama internetu, idėjų daliai naudokite virtualius kambarius ir leiskite mokiniams naudotis bet kokiais norimomis / reikalingomis internetinėmis priemonėmis (pvz., <i>internetiniais reikiamų temų paveikslėliais ir pan.</i>).

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažas grupes po 2-5 žmones ir kiekvienai grupei duokite po popieriaus lapą ir žymeklių. Paaiškinkite, kad šios veiklos tikslas - sukurti naujovišką tvarios pakuotės koncepciją pasirinktam produktui, pavyzdžiui, obuolių krūvai ar kitam vietinės reikšmės produktui. (5 min.)

2 veiksmas: Nurodykite grupėms surengti idėjų generavimo sesiją ir sukurti tvarios pakuotės idėją, atsakant į šiuos tris pagrindinius klausimus (5 min.):

- Kokia jūsų grupės idėja?
- Kodėl ji yra tvari?
- Ką vartotojai turi žinoti apie šią idėją?

3 veiksmas: Skirkite laiko idėjai ir dizainui. Grupės bendradarbiauja kurdamos eskizus ir tobulindamos pakuočių koncepcijas, užtikrindamos, kad jos atitiktų tvarumo principus. Mokytojas turėtų vaikščioti aplink, teikti patarimus, skatinti visus narius aktyviai dalyvauti ir prižiūrėti, kad grupės neatsilikytų. Efektyviai valdyti laiką gali padėti matomas laikmatis arba laikrodis. (15 min.)

4 Žingsnis: Surinkite visus dalyvius ir paprašykite, kad kiekviena grupė pristatytų savo pakuotės koncepciją per 3 minutes, paaiškindama savo idėją ir jos naudą tvarumui. Mokytojas turėtų sekti laiką ir užtikrinti, kad visos grupės turėtų galimybę pristatyti. (15 min.)

5 veiksmas: Užbaikite veiklą bendrais plovimais ir trumpai aptarkite pagrindines išvadas, įskaitant bendras temas, geriausią praktiką ir galimą siūlomų pakuočių koncepcijų pritaikymą realiame pasaulyje. (5 min.)

2 dalis: Sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas – įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis. Abi vertinimo veiklas siūlome įgyvendinti po sesijos.

Vertinimo veikla Nr. 1: Sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Maksimalus dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., <i>Mentimeter</i> , <i>Kahoot</i> ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiesiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Turėkite omenyje, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, *Mentimeter* (www.mentimeter.com), *Kahoot* (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape mokytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos
- Nė vienas iš pirmiau nurodytų variantų

2. Kiek sutinkate su teiginiu, kad sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo jums geriau suprasti tvarios rinkodaros ir pakuočių iššūkius ir naudą?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla padėjo geriau suprasti tvarią rinkodarą ir pakuotę?

- Labai padėjo
- Šiek tiek padėjo
- Nepadėjo

Vertinimo veikla Nr.2 Nuo viktorinos iki refleksijos

Trukmė	15
Didžiausias dalyvių skaičius	-
Vertinimo metodai	Klausimai su keliais atsakymų variantais ir trumpais atsakymais
Reikalingi ištekliai	Klasėje: atspausdinti viktorinos lapai arba lenta klausimams rodyti. Virtualiai: skaitmeninės platformos, pavyzdžiui, <i>Google Forms</i> , <i>Kahoot</i> arba <i>Mentimeter</i> .

Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Skatinkite dalyvius sąžiningai atsakinėti ir laikyti viktoriną mokymosi priemone, o ne testu. Jei apklausa vyksta asmeniškai, greitai surinkite ir peržiūrėkite atsakymus arba aptarkite juos žodžiu su grupe. Po viktorinos išsiaiškinkite bet kokius klaidingus supratimus arba paaiškinkite klausimus, kurie dalyviams pasirodė sudėtingi.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje: išdalykite medžiagą ir anonimiškai surinkite atsakymus. Virtualiai: bendrinkite skaitmeninės formos nuorodą

Veiklos aprašymas:

Norėdami greitai ir patraukliai įvertinti, kaip dalyviai supranta pagrindines sesijos metu aptartas sąvokas, galite pasinaudoti siūlomais klausimais ir surengti trumpą viktoriną, kuri sustiprintų apmąstymus.

1. Koks yra pagrindinis pakuotės vaidmuo kuriant prekės ženklą?
 - a) Apsaugoti produktą transportavimo metu
 - b) Perteikti prekės ženklo tapatybę ir vertybes
 - c) Atitikti reguliavimo standartus
 - d) Padidinti gaminio kainą

Teisingas atsakymas: b) perteikti prekės ženklo tapatybę ir vertybes

2. Kuri medžiaga laikoma tvaresne pakuotei?
 - a) Vienkartinis plastikas
 - b) Biologiškai skaidžios medžiagos
 - c) Polistireninis putplastis
 - d) Aliuminis

Teisingas atsakymas: b) Biologiškai skaidžios medžiagos

3. Koks yra svarbiausias pirmas žingsnis kuriant veiksmingą pakuotę?
 - a) Pakuočių prototipų bandymas
 - b) Tikslinės auditorijos supratimas
 - c) Ryškių spalvų pasirinkimas
 - d) Tvarumo sertifikatų taikymas

Teisingas atsakymas: a) Pakuočių prototipų bandymas

4. Kaip istorijų pasakojimas apie pakuotes veikia vartotojų elgseną?
(atviras atsakymas)

[ką atkreipti dėmesį atsakymuose: 1) pakuotė pasakoja prekės ženklo istoriją ir vertybes, 2) ji daro įtaką klientų emocijoms ir suvokimui, 3) istorijų pasakojimas padeda atskirti tvarius produktus.]

5. Kokie yra du pagrindiniai veiksniai, dėl kurių pakuotė yra ekologiška?
(Atviras atsakymas)

[ką atkreipti dėmesį atsakymuose: 1) perdirbamų, biologiškai skaidžių ar kompostuojamų medžiagų naudojimas, 2) minimalistinis dizainas, siekiant sumažinti atliekų ir išteklių naudojimą.]

3 pamoka (pasirenkama)

Šioje pamokoje dalyviai atlieka lauko užduotį, kurios metu praktiškai sprendžia ekologiškos pakuotės dizaino uždavinį, naudodami natūralias ir biologiškai skaidžias medžiagas. Užsiėmimo tikslas - ištirti naujoviškus tvarios pakuotės kūrimo būdus ir suprasti jos vaidmenį mažinant atliekų kiekį, stiprinant prekės ženklą ir gerinant vartotojų suvokimą.

Lauko (pasirenkama) veikla Nr. 1: Ekologiškų pakuočių dizaino iššūkis gamtoje

Trukmė	90 minučių (<i>apima medžiagos rinkimą, projektavimo etapą, pristatymus ir diskusiją grupėje</i>)
Didžiausias dalyvių skaičius	-
Kompetencijos	Kūrybiškumas ir inovacijos tvariame dizaine. Problemų sprendimas ir išradingumas pakuočių sprendimų srityje
Reikalingi ištekliai	Natūralios medžiagos (<i>lapai, virvės, biologiškai skaidūs popierius, žievė, daugkartinio naudojimo audiniai</i>). Žirklės, biologiškai suyrantys klijai, virvelė ir žymekliai. Produktų pavyzdžiai, kuriuos reikia supakuoti (<i>pvz., vaisiai, rankų darbo muilas, vaistažolės ar smulkios namų apyvokos prekės</i>). Pakuočių vertinimo kontrolinis sąrašas. Fotoaparatas arba išmanusis telefonas dokumentavimui.
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto išsiaiškinkite vietą, kad užtikrintumėte, jog ten yra natūralių medžiagų ir tai saugi erdvė grupiniam darbui. Pateikite tvarių pakuočių pavyzdžių, kad įkvėptumėte dalyvius. Skatinkite dalyvius galvoti apie funkcionalumą ir prekės ženklo kūrimą, atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip ilgaamžiškumas, estetika ir ekologinės rinkodaros patrauklumas. Padėkite dalyviams įveikti praktinius iššūkius, susijusius su tvarių pakuočių pritaikymu rinkai.

Veiklos aprašymas:

Šios veiklos tikslas - paraginti dalyvius sukurti ekologiškų pakuočių prototipus naudojant natūralias ir biologiškai skaidžias medžiagas lauke. Dirbdami su gamtiniais išteklių dalyviai nagrinės tvaraus dizaino, funkcionalumo ir prekės ženklo kūrimo principus.

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažas grupes po 3-5 žmones. Paaiškinkite tikslą: kiekviena grupė suprojektuos ir sukurs funkcionalų, ekologišką pasirinkto produkto pakuotės prototipą, naudodama tik natūralias ir biologiškai skaidžias medžiagas (15 min.). Apžvelkite tvaros pakuotės principus:

- Plastiko atliekų poveikis aplinkai.
- Biologiškai skaidžių ir kompostuojamų pakuočių privalumai.
- Kaip tvari pakuotė prisideda prie prekės ženklo kūrimo ir rinkodaros.

2 Žingsnis: Dalyviai tyrinėja aplinką lauke ir renka gamtines medžiagas, pavyzdžiui, lapus, virves, biologiškai skaidų popierių, sausą žolę ir žievę. Kiekviena grupė pasirenka produktą, pavyzdžiui, šviežią produktą, rankų darbo muilą ar žolelių arbatą, kuriam sukurs pakuotę (20 min.). Grupės apgalvoja pakuočių koncepcijas, atsakydamos į pagrindinius klausimus:

- Apsauga ir ilgaamžiškumas - ar jis gali apsaugoti gaminį?
- Estetika ir prekės ženklas - ar jis vizualiai patrauklus ekologiškai sąmoningiems vartotojams?
- Poveikis tvarumui - ar galima kompostuoti arba pakartotinai naudoti?

3 etapas: Grupės iš surinktų medžiagų konstruoja pakuočių prototipus. Grupės tobulina savo dizainą, užtikrindamos, kad pakuotė būtų patvari, apsaugotų gaminį ir estetiškai atrodytų prekės ženklo kūrimo ir rinkodaros tikslais. Fasilitatorius juda aplinkui, teikdamas patarimus ir atsiliepimus dėl dizaino tobulinimo. (30 min.)

4 Žingsnis: Kiekviena grupė pristato savo pakuotės prototipą ir paaiškina, kokias medžiagas ir kodėl naudojo, kaip jų pakuotės sprendimas yra tvarus ir kaip jų dizainas gali būti veiksmingai parduodamas ekologiškai sąmoningiems vartotojams. Grupės gauna kolegų atsiliepimus, daugiausia dėmesio skiriant kūrybiškumui, funkcionalumui ir pritaikomumui. (15 minučių)

5 Žingsnis: Mokytojas vadovas padeda aptarti mokymosi patirtį (15 min.)

Klausimai refleksijos diskusijai:

- Koks buvo didžiausias iššūkis kuriant pakuotę?
- Kaip per šią veiklą pasikeitė jūsų supratimas apie tvarias medžiagas?
- Kokie pakuočių dizaino aspektai, jūsų nuomone, dabar yra svarbiausi tvarumo požiūriu?

- Kaip įmonės, kurdamos ekologiškas pakuotes, gali suderinti tvarumą, sąnaudas ir prekės ženklą?
- Kokias realias šiandien sukurtų pakuočių idėjų pritaikymo galimybes matote?

Papildoma mokymosi veikla (pasirenkama)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra pasirenkama ir skirta mokytojams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Pakuotės dizaino sprintas
Trukmė	maždaug 3 valandos
Dalyvių skaičius	5-10 (galima koreguoti atsižvelgiant į komandos dydį)
Įgytos kompetencijos	Bendradarbiavimas, problemų sprendimas, greitas prototipų kūrimas
Reikalingi ištekliai	Baltoji lenta (<i>EN. whiteboard</i>) arba popierinė lenta (<i>EN. flipchart</i>), žymekliai, lipnūs lapeliai, prototipų kūrimo medžiagos (kartonas, popierius, lipni juosta ir kt.), nešiojamasis ir (arba) kompiuteris su interneto prieiga.
Pastabos instruktoriui	Pabrėžkite, kad reikia valdyti laiką, ir paraginkite dalyvius susitelkti, kad per nustatytą laiką pasiektų įgyvendinamų rezultatų.
Aprašymas	1. Iššūkio apibrėžimas (30 min.) • Supažindinkite dalyvius su iššūkiu: sukurti konkretaus produkto ar prekės ženklo pakuotę. • Išsiaiškinkite sprinto tikslus ir uždavinius, sutelkdami dėmesį į pagrindinius rezultatus, kuriuos reikia pasiekti per tris valandas. • Skatinkite dalyvius užduoti klausimus ir prašyti paaiškinimų, kad užtikrintumėte bendrą iššūkio supratimą. 2. Supratimas (60 min.) • Atlikite pratimus, kad įsijaustumėte į tikslinę auditoriją, pavyzdžiui, kurkite naudotojų asmenybes arba kelionių žemėlapius. • Išstirkite konkurencinę aplinką ir išanalizuokite rinkos tendencijas, susijusias su pakuočių dizainu. • Nustatykite įžvalgas ir galimybes, kuriomis bus remiamasi tolesniuose sprinto etapuose. • Pateikite pavyzdžių ir atvejo tyrimų, iliustruojančių tikslinės auditorijos ir rinkos tendencijų supratimo svarbą pakuočių dizaine. 3. Idėjos (30 min.) • Individualiai sugalvokite pakuotės dizaino sprendimų idėjas. • Pasidalykite ir aptarkite sugeneruotas idėjas grupėje, išryškindami pagrindines įžvalgas ir galimas tolesnio tyrinėjimo kryptis. • Norėdami greitai užfiksuoti ir vizualizuoti idėjas, naudokite tokius metodus kaip idėjų lietus ar eskizavimas. • Skatinkite diskusijas apie tai, kaip svarbu kurti įvairias idėjas ir atsižvelgti į įvairias perspektyvas projektavimo procese. 4. Sprendimas (30 min.) • Palengvinkite sprendimų priėmimo procesą, kad būtų atrinktos perspektyviausios idėjos. • Atrinktoms idėjoms suteikite prioritetą, atsižvelgdami į jų atitiktį sprinto tikslams ir galimybę kurti prototipus.

- Teikite rekomendacijas, kaip vertinti idėjas pagal tokius kriterijus, kaip įgyvendinamumas, aktualumas tikslinei auditorijai ir atitikimas prekės ženklo vertybėms.
5. Prototipas (30 min.)
- Naudodami turimas medžiagas ir išteklius, sukurkite greitus pasirinktų pakuočių dizainų prototipus.
 - Skatinkite dalyvius eksperimentuoti su įvairiomis medžiagomis ir dizaino elementais, kad įgyvendintų savo idėjas.
 - Pabrėžkite prototipų kūrimo svarbą - tai būdas greitai išbandyti ir pakartoti dizaino koncepcijas prieš baigiant kurti pakuotę.
6. Testavimas (30 min.)
- Išbandykite prototipus su tikslinės auditorijos nariais arba suinteresuotosiomis šalimis, prašydami pateikti atsiliepimus apie pakuočių dizaino patogumą, veiksmingumą ir patrauklumą.
 - Užfiksukite testavimo proceso įžvalgas ir pastebėjimus, kad galėtumėte informuoti apie būsimas iteracijas ir patobulinimus.
 - Skatinkite diskusijas apie naudotojų atsiliepimų vertę tobulinant ir gerinant pakuočių dizainą.
7. Refleksija (15 min.)
- Padėkite surengti diskusiją apie sprinto rezultatus, įskaitant pagrindines pamokas, sėkmę ir tobulintinas sritis.
 - Skatinkite dalyvius pasidalyti savo mintimis ir įžvalgomis, įgytomis iš patirties.
 - Apibendrinkite pagrindinius sprinto metu gautus rezultatus ir nurodykite tolesnius pakuočių dizaino kūrimo ar tobulinimo veiksmus.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Mano tvarios pakuotės idėja
Trukmė	45 minutės
Dalyvių skaičius	15
Įgytos kompetencijos	Dizaino mąstymas, tvarumo mąstymas
Reikalingi ištekliai	Rašiklis ir popierius
Pastabos instruktoriui	Dalyvių grupė gauna užduotį sukurti vieno produkto, pavyzdžiui, obuolių krūvos, pakuotės koncepciją. Dalyviai turi 40 minučių pakuotės idėjai aptarti ir užrašyti bei 5 minutes pristatyti. Grupė turi atsakyti į tris klausimus: 1. Kokia yra jūsų grupės idėja? 2. Kodėl ji yra tvari? 3. Ką vartotojai turi žinoti apie šią idėją?
Aprašymas	Žingsnis po žingsnio aprašymas: 1 Žingsnis: Visi dalyviai suskirstomi į grupes po 5 žmones. 2 Žingsnis: Visi dalyviai gauna po rašiklį ir po vieną popieriaus lapą kiekvienai grupei. 3 Žingsnis: Instruktorius apibrėžia užduotį 4 Žingsnis: Grupės pristato savo idėjas 5 Žingsnis: Diskusija

Co-funded by
the European Union

Mokymo kursai 12 sesija

**Tvarumo komunikacija
naudojant etiketes**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

12 sesija - Tvarumo komunikacija naudojant etiketes	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	8
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	8
2 dalis: Sesijos įvertinimas	12
3 pamoka (pasirenkama)	16
Papildoma mokymosi veikla (pasirenkama)	20

12 sesija - Tvarumo komunikacija naudojant etiketes

Įvadas

12 sesijoje nagrinėjami sertifikavimas ir ženklėjimas kaip pagrindinės priemonės vartotojų pasitikėjimui didinti ir atitikčiai tvarumo standartams užtikrinti. Jame pabrėžiama, kaip svarbu atskirti skirtingus augalinės kilmės ženklėjimo terminus, ir nagrinėjamas sertifikavimo, pavyzdžiui, ES ekologinio ženklo, vaidmuo skatinant skaidrumą ir pasitikėjimą rinkoje. Be to, sesijoje gilinamasi į sertifikavimo reguliavimo sistemas ir kriterijus, parodant jų svarbą plėtojant žiedinę ekonomiką ir skatinant tvarią gamybos ir vartojimo praktiką.

12 užsiėmimas paremtas 5 temos „Augalinių produktų rinkodara“ mokymosi modulių turiniu:

- 3 skyrius: Kaip atskirti skirtingus augalinės kilmės produktų ženklėjimus
- 4 skyrius: ES ekologinis ženklas ir pakuočių reglamentavimas

Sujungus šių mokymosi skyrių įžvalgas, šioje sesijoje išsamiai nagrinėjamas augalinės kilmės produktų ženklėjimas ir sertifikavimas. Dalyviai įgis žinių, kaip orientuotis sudėtingose ženklėjimo sistemose ir efektyviai integruoti jas į savo praktiką. Užsiėmimą sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3 pamoka, kaip pateikta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas
- Pasirenkama 3 pamoka: Pažintinis vizitas

Mokymosi tikslai

Baigęs šį užsiėmimą besimokantysis:

- Supras, kodėl naudojamos augalinės kilmės produktų etiketės, ir atskirs skirtingas augalinės kilmės produktų etiketes.
- Supras pagrindinius ES pakuočių reikalavimus, įstatymus, pagrindinius ES ekologinio Ženklo sertifikavimo sistemos principus ir tikslus.
- Įvertins kriterijus ir vertinimo procesą, taikomą siekiant gauti ES ekologinį Ženklą įvairioms produktų kategorijoms.
- Supras, kaip praktiškai naudoti augalinės kilmės etiketes.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

1 pamokoje dalyviai supažindinami su pagrindinėmis augalinės kilmės produktų ženklinimo ir ekologinio sertifikavimo sąvokomis, aptariant komiksus, kuriuose išryškėja ženklinimo skaidrumo iššūkiai ir tokių sertifikatų, kaip ES ekologinis ženklas, reikšmė. Pamokoje pabrėžiama aiškaus ženklinimo svarba kuriant vartotojų pasitikėjimą ir skatinant tvarią prekių ženklų kūrimo praktiką. Vėliau dalyviai gilinsis į teorinius aspektus naudodamiesi „PowerPoint“ pristatymu.

Laiko pasiskirstymas (45 minutės):

- 15-25 minutės: Komiksų aptarimas
- 20-30 minučių: Teorinio turinio pristatymas per „PowerPoint“ prezentaciją

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą susipažintų su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų visas pastabas, komentarus ar klausimus, kuriuos galėtų aptarti per pamoką. Arba galima suteikti mokiniams keletą minučių perskaityti komiksus pamokos pradžioje.

Komiksai, atitinkantys šią sesiją, pristato pagrindines sąvokas, susijusias su tvaria rinkodara, ženklinimu ir vartotojų suvokimu. Juose nagrinėjamas ekologinių ženklų, produktų sertifikavimo ir rinkodaros strategijų poveikis vartotojų sprendimų priėmimui. Šie komiksai suteikia pagrindą aptarti, kaip įmonės gali veiksmingai informuoti apie savo tvarumo pastangas ir naudoti ženklus, kad įgytų vartotojų pasitikėjimą. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **5 temos 4 komiksas: VEGANIŠKA AR NE VEGANIŠKA?** (Puslapis 111-114)

Šiame komikse nagrinėjamas ženklinimo vaidmuo prekiaujant augalinės kilmės produktais. Jame pasakojama apie pirkėją, kuris nežino, ar pirkti datules, paženklintas kaip „veganiškas“, nes visos datulės yra natūraliai augalinės kilmės. Pokalbyje išryškėja, kaip etiketės gali būti naudojamos ir kaip informavimo priemonės, ir kaip rinkodaros strategija. Diskusija skatina besimokančiuosius susimąstyti apie tam tikrų produktų etikečių būtinybę, rinkodaros poveikį vartotojų elgsenai ir apie tai, kaip įmonės gali suderinti skaidrumą ir veiksmingą prekės ženklo kūrimą.

Pagrindinė jos tema - patikimo ženklinimo svarba ir jo poveikis vartotojų pasitikėjimui bei sprendimų priėmimui.

- **5 temos 5 komiksas: ES ekologinis ženklas** (Puslapis 115-118)

Šiame komikse pristatoma ES ekologinio ženklo ir kitų tvarumo sertifikatų sąvoka. Pokalbio apie ekologinį ženklinimą metu veikėjai aptaria, kaip šie sertifikatai nurodo aplinką tausojančią gamybos praktiką ir pakuotes. Komiksas taip pat pabrėžia ekologiškų pakuočių pasirinkimo svarbą ir tai, kaip įmonės gali naudoti sertifikatus, kad pritrauktų ekologiškai sąmoningus vartotojus.

Diskusija skatina besimokančiuosius nagrinėti etikečių vaidmenį užtikrinant produkto patikimumą, mažųjų tiekėjų iššūkius siekiant gauti sertifikatus ir vartotojų švietimo apie ekologiškas pakuotes ir produktų apykaitą svarbą.

Pagrindinė tema: Ekologinių sertifikatų ir tvarios praktikos vaidmuo kuriant prekės ženklą ir vartotojams renkantis.

Pakvieskite mokinius dalyvauti vedamoje diskusijoje apie komiksus, skatindami juos pasidalyti mintimis ir susieti jas su savo patirtimi. Diskusijai inicijuoti ir nukreipti naudokite žemiau pateiktus.

Vedama diskusija

- Kaip manote, kodėl kai kurie gamintojai naudoja tokias etiketes, kaip „veganiškas“, net jei tai nereikalinga?
- Kaip ši praktika veikia vartotojų pasitikėjimą ir prekės ženklo suvokimą?
- Kokių veiksmų gali imtis vartotojai, kad rinktųsi ženklinamus produktus remdamiesi informacija?
- Kokią vertę vartotojams ir įmonėms turi tokie ekologiniai sertifikatai kaip ES ekologinis ženklas?
- Kaip tvari pakuotė prisideda prie prekės ženklo tapatybės ir aplinkosaugos tikslų?
- Su kokiais iššūkiais susiduria įmonės, diegdamos ekologinius sertifikatus ar tvarią praktiką?

Reikėtų pabrėžti tokias pagrindines temas kaip ženklinimo skaidrumas, sertifikavimo vaidmuo kuriant pasitikėjimą ir tvaraus prekės ženklo poveikis įmonėms ir aplinkai. Pagrindinės išvados - pripažinti, kad tokios etiketės kaip „veganiškas“ kelia pasitikėjimą, tačiau jomis gali būti piktnaudžiaujama, pabrėžti skaidrumo ir informuotų vartotojų poreikį. Ekologiniai sertifikatai, pavyzdžiui, ES ekologinis ženklas, rodo atsakomybę už aplinką ir skatina tvarų pasirinkimą. Aiškus ženklinimas ir ekologiškos pakuotės stiprina vartotojų pasitikėjimą ir lojalumą, todėl yra vertingos ilgalaikėms verslo strategijoms. Remdamiesi šiomis įžvalgomis pereikite prie PPT prezentacijos dalies.

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią „PowerPoint“ prezentaciją: **12 SESIJA: Informavimas apie tvarumą naudojant augalinės kilmės ir veganiškų produktų etiketes**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). PPT apjungia pasirinktų **5 temų „Augalinės kilmės produktų rinkodara“** mokymosi skyrių turinį (žr. toliau pateiktą sąrašą). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 3 skyrius - Kaip atskirti skirtingus augalinės kilmės produktų ženklus (130-133 psl.)
- 4 skyrius - ES ekologinis ženklas ir pakuočių reglamentavimas (134-137 psl.)

„PowerPoint“ pristatyme „*Informavimas apie tvarumą naudojant augalinės kilmės ir veganiškų produktų etiketes*“ pabrėžiamas augalinės kilmės etikečių vaidmuo skatinant skaidrumą, etiškus šaltinius ir sąmoningą pasirinkimą. Jame apibūdinamos pagrindinės etiketės, tokios kaip *veganiška, sertifikuota veganiška, augalinė, ekologiška, sąžiningos prekybos ir Atogrąžų miškų sertifikatas* (EN. „*Rainforest Alliance Certified*“). Jame taip pat pristatomas *ES ekologinis ženklas, kaip* reiklus sertifikavimas, užtikrinantis tvarumą dėl produkto ilgaamžiškumo, perdirbamumo ir mažesnio poveikio aplinkai. Pristatymo pabaigoje pateikiami klausimai, skirti apmąstymams.

Išsamus aukščiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių mokytojai ir besimokantiejiems. Pateikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo būtinai atkreipkite dėmesį į pagrindinius dalykus, išryškintus Komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

2 pamokoje remiamasi 1 pamokoje pateiktomis pagrindinėmis sąvokomis, įtraukiant dalyvius į interaktyvią veiklą, kurios metu nagrinėjamas praktinis sudėtingų sertifikatų ir etikečių, pavyzdžiui, ES ekologinio ženklo ir augalinės kilmės produktų etikečių, taikymas. Šiame užsiėmime pabrėžiama, kaip svarbu susieti teorines žinias su realaus pasaulio pavyzdžiais, siekiant pagilinti supratimą, skatinti kritinį mąstymą ir veiksmingą bendravimą apie tvarumo sertifikavimą.

Laiko pasiskirstymas (45 minutės):

- 30 minučių: Interaktyvi veikla (*pasirinkite vieną*):
 - 1 veikla: *ES ekologinių ženklų katalogo tyrinėjimas*
 - 2 veikla: *Augalinės ir veganiškos kilmės teiginiai*
- 15 minučių: Mini viktorina supratimui įvertinti, reflektvyi diskusija ir grįžtamasis ryšys apie sesiją.

Pamokas galima organizuoti internetu arba asmeniškai.

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Norint suprasti sudėtingus sertifikatus ir ženklus, nesvarbu, ar tai būtų ES ekologinis ženklas, ar augalinės kilmės produktų ženklai, reikia praktiškai susieti abstrakčias sąvokas su praktiniu pritaikymu. Toliau pateikta veikla skirta pagilinti dalyvių žinias per interaktyvią mokymosi patirtį. Jos pritaikytos įvairiems mokymosi stiliams ir užtikrina, kad dalyviai galėtų analizuoti, vertinti ir perteikti šių etikečių reikšmę.

Toliau pateikiami du užsiėmimai, kurių abu trunka apie 30 min., galite pasirinkti, kurį iš jų įgyvendinti:

- 1 veikla: „ES ekologinio ženklo katalogo tyrinėjimas“ - Dalyviai tyrinėja tikrus ES ekologinio ženklo kataloge esančius produktus, tiria jų sertifikavimo kriterijus ir pateikia išvadas, kaip produktai atitinka tvarumo standartus. Ši veikla ugdo aplinkosauginį sąmoningumą ir gerina pristatymo įgūdžius bendradarbiaujant grupėje.
- 2 veikla: „Augalinės ir veganiškos kilmės teiginiai“ - tai judesiu paremta veikla, kurios metu dalyviai vertina teisingus ir klaidingus teiginius apie augalinės kilmės etiketes, pasirinkdami „Taip“ arba „Ne“ atsakymus ir aptardami savo argumentus. Tai skatina kritinį mąstymą ir bendravimo įgūdžius, kartu sprendžiant dažniausiai pasitaikančius klaidingus įsitikinimus apie veganiškus ir augalinius sertifikatus.

Abiejose pamokose akcentuojamas aktyvus dalyvavimas ir jas galima pritaikyti asmeniniam arba virtualiam formatui.

Mokymosi veikla Nr. 1: ES ekologinio ženklo katalogo tyrinėjimas

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	5 grupės (2-4 žmonės vienoje grupėje)
Įgytos kompetencijos	Aplinkosauginis sąmoningumas, bendravimo įgūdžiai, pristatymo įgūdžiai
Reikalingi ištekliai	Galimybė naudotis internetu kiekvienai grupei. ES sertifikavimo katalogas prieinamas čia ATKREIPKITE DĖMESĮ , kad ES sertifikavimo katalogas prieinamas tik anglų kalba, todėl norint dalyvauti ir palengvinti šią veiklą, būtina <i>mokėti anglų kalbą</i> .
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Prieš pradėdami veiklą įsitikinkite, kad dalyviai yra susipažinę su ES ekologinio ženklo paskirtimi ir svarba. Trumpai pademonstruokite, kaip naršyti produktų katalogą ir susipažinti su kriterijais ES ekologinio ženklo svetainėje. Būkite pasiekiamas dalyviams veiklos metu. Turėkite vaizdinę informaciją apie kriterijus, į kuriuos jie turėtų sutelkti dėmesį tyrinėjimo metu.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Geriausia tai daryti klasėje, bet gali būti ir virtuali veikla. Jei tai daroma internetu, idėjų daliai naudokite virtualius kambarius ir leiskite mokiniams naudotis bet kokiais norimomis / reikalingomis internetinėmis priemonėmis (pvz., internetiniais reikiamų temų paveikslėliais ir pan.).

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Mokytojas pristato veiklą ir apžvelgia ES ekologinį ženklą. Trumpai parodoma, kaip naršyti ES ekologinio ženklo kataloge ir rasti sertifikuotus produktus bei jų kriterijus. (5 minutės)

2 Žingsnis: Kiekviena grupė pasirenka skirtingą produktų kategoriją iš ES ekologinio ženklo katalogo, pavyzdžiui, valymo priemonių, tekstilės ar kosmetikos. Pasirinktoje kategorijoje jie pasirenka vieną ar du konkrečius produktus (pvz., ekologišką ploviklį, perdirbtą popierių). Naudodamiesi ES ekologinio ženklo interneto svetaine, jie išnagrinėja savo kategorijai taikomus sertifikavimo kriterijus, daugiausia dėmesio skirdami (15 minučių):

- Poveikiui aplinkai (pvz., mažesnis išmetamų teršalų kiekis, mažesnis vandens naudojimas).
- Gyvavimo ciklo aspektams (pvz., perdirbamos medžiagos, gaminio ilgaamžiškumas).
- Veiklos standartams, užtikrinantiems produkto kokybę.

3 Žingsnis: Kiekviena grupė pristato savo išvadas likusiems dalyviams. Pristatymai gali būti žodiniai arba paremti vaizdine medžiaga (plakatu, skaidrėmis ar diagramomis) ir juose turėtų būti (10 minučių):

- Pasirinktas (-i) produktas (-ai).
- Pagrindiniai jų kategorijos sertifikavimo kriterijai.
- Kaip gaminys atitinka šiuos kriterijus.
- Sertifikavimo nauda aplinkai (pvz., mažesnis anglies pėdsakas, mažiau pavojingų cheminių medžiagų).

4 Žingsnis: Mokytojas veda diskusiją apie ekologinių ženklų vaidmenį skatinant tvarų vartotojų pasirinkimą. Dalyviai apmąsto savo išvadas ir diskutuoja:

- Kas nustebino ar buvo nauja sertifikavimo procese?
- Kaip ekologinis ženklinimas veikia jų suvokimą apie tvarumą?
- Ar jie atsižvelgtų į ekologinius ženklus priimdami asmeninius sprendimus dėl pirkimo? (5 minutės)

Mokymosi veikla Nr. 2: Augalinės kilmės ir veganiški teiginiai

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	iki ±25
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, bendravimo įgūdžiai, supratimas apie augalinės kilmės produktų ženklinimą
Reikalingi ištekliai	Klasės patalpa, į kurią gali įeiti žmonės. Parengtas teiginių apie veganiškas etiketes sąrašas.
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto paruoškite teisingų ir klaidingų teiginių rinkinį. Skatinkite dalyvius dalytis savo argumentais, nevertinant jų, skatindami atvirą ir pagarbią diskusiją. Būkite pasirengę paaiškinti klaidingus įsitikinimus ir pateikti tikslią informaciją po kiekvieno teiginio, tačiau pirmiausia paprašykite kelių mokinių atsakyti vieni kitiems.

Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)

Klasėje, bet galėtų būti pritaikyta ir virtualioje klasėje, naudojant virtualią erdvę, pvz., „Miro“, kad būtų galima pasirinkti vietą, kurioje jie stovi.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Patalpos įrengimas ir taisyklių paaiškinimas (5 minutės)

- Patalpoje aiškiai pažymėkite kampus „Taip“ ir „Ne“.
- Paaiškinkite dalyviams taisykles:
 - Vedėjas perskaitys teiginį, susijusį su veganų ir augalinės kilmės produktų etiketėmis.
 - Dalyviai pereis į kampą „Taip“ arba „Ne“ arba atsidurs kažkur tarp jų, atsižvelgdami į tai, kiek jie su šiuo teiginiu sutinka.
 - Visiems pasirinkus poziciją, keli dalyviai bus pakviesti pasidalyti savo argumentais.
 - Mokytojas pateiks papildomų įžvalgų ir paaiškins, ar yra teisingas atsakymas.

2 Žingsnis: Teiginių tyrimas (15 minučių)

- Mokytojas skaito po vieną teiginį, leisdamas dalyviams pereiti į pasirinktą poziciją.
- Dalyviams pasirinkus, paprašykite po kelis dalyvius iš kiekvienos perspektyvos paaiškinti savo pasirinkimą.
- Paaiškinkite klaidingus įsitikinimus, jei tokių yra, ir pateikite faktinę informaciją, kad užtikrintumėte supratimą.

Siūlomi teiginiai ir trenerio pastabos:

1. Veganišku ženklu paženklintas produktas visada yra ekologiškas.
Mokytojo pastaba: ne, veganiškuose produktuose nėra gyvūninės kilmės ingredientų, tačiau jie vis tiek gali būti gaminami naudojant sintetinius pesticidus ar trąšas. „Veganiški“ ir „ekologiški“ yra atskiri sertifikatai.
2. Veganiškuose produktuose negali būti medaus.
Mokytojo pastaba: paprastai taip, bet ne visada. Nors dauguma veganų vengia medaus, kai kurie priima etiškos kilmės medų.
3. Veganišku ženklu pažymėtas produktas reiškia, kad jis yra 100 % augalinės kilmės.
Mokytojo pastaba: nebūtinai. Veganiškas ženklavimas užtikrina, kad nėra gyvūninės kilmės sudedamųjų dalių, tačiau kai kurios sudedamosios dalys gali būti sintetinės, o ne augalinės kilmės.
4. Veganiškų produktų etiketėje nurodoma, kad produkto sudėtyje nėra pieno ir kiaušinių.
Mokytojo pastaba: taip, veganiškuose produktuose nėra visų gyvūninės kilmės sudedamųjų dalių, įskaitant pieną ir kiaušinius.

5. Veganiškos etiketės garantuoja, kad produktas pagamintas be bandymų su gyvūnais.
Trenerio pastaba: ne visada. Veganiškas sertifikatas reiškia tik tai, kad nėra gyvūninės kilmės ingredientų; jis automatiškai neužtikrina, kad produktai nebus žiauriai žalojami, nebent būtų aiškiai pažymėta.
6. Visi augalinės kilmės produktai yra veganiški.
Trenerio pastaba: nebūtinai. Kai kuriuose augalinės kilmės produktuose gali būti nedideli kiekiai gyvūninės kilmės ingredientų, pavyzdžiui, pieno ar želatinos.
7. Veganiška etiketė reiškia, kad gaminyje daro mažesnį poveikį aplinkai.
Trenerio pastaba: dažnai tai tiesa, bet ne visada. Nors veganiški produktai paprastai daro mažesnį poveikį aplinkai, tokie veiksniai kaip gamybos metodai ir transportavimas taip pat turi įtakos.
8. Visuose veganiškuose produktuose nėra laktozės.
Trenerio pastaba: taip, kadangi veganiškuose produktuose nėra pieno, jie savaime neturi laktozės.
9. Veganiškos etiketės reiškia, kad produktas yra pagamintas etišku būdu.
Trenerio pastaba: nebūtinai. Veganiškas ženklavimas užtikrina tik tai, kad nėra gyvūninės kilmės sudedamųjų dalių, bet ne tai, kad produktai gaunami iš etiškų šaltinių. Kiti sertifikatai skirti sąžiningai prekybai ir etiškam apsirūpinimui.

3 Žingsnis: Baigiamoji refleksija ir diskusija (5 minutės)

- Mokytojas pakviečia dalyvius apmąstyti teiginius.
- Aptarkite:
 - Ar kokie nors teiginiai jus nustebino?
 - Ar ši veikla pakeitė jūsų supratimą apie veganų ir augalinės kilmės produktų ženklavimą?
 - Kaip vartotojai, pirkdami veganiškus produktus, gali priimti informaciją pagrįstus sprendimus?

2 dalis: Sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje mokiniai kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas – įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis. Abi vertinimo veiklas siūlome įgyvendinti po sesijos.

Vertinimo veikla Nr. 1: Sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., <i>Mentimeter</i> , <i>Kahoot</i> ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com

	www.kahoot.com
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiesiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdamas sesiją, mokytojas parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasis nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape dėstytojas suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla
- Man patiko visos
- Nė vienas iš aukščiau nurodytų variantų

2. Kiek sutinkate su teiginiu, kad sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo jums geriau suprasti augalinės kilmės ir veganiškų produktų sertifikavimo iššūkius ir privalumus?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla padėjo suprasti augalinės ir veganiškos mitybos sertifikatus?

- Labai padėjo
- Šiek tiek padėjo
- Nepadėjo

Vertinimo veikla Nr. 2: Trumpa viktorina

Trukmė	10 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Viktorina ir diskusija grupėse
Reikalingi ištekliai	Skaitmeninė viktorinos platforma (pvz., „Kahoot“, „Mentimeter“ arba „Google Forms“) arba spausdinti viktorinos lapai. Interneto prieiga internetiniams testams (jei virtualūs arba mišrūs)
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Iš anksto paruoškite viktoriną ir pasirūpinkite, kad joje būtų ir žiniomis pagrįstų, ir apmąstymų klausimų, kuriais būtų galima įvertinti supratimą. Pateikite aiškias instrukcijas, kaip pasiekti viktoriną (pvz., bendrinti nuorodas arba QR kodus). Po viktorinos surenkite trumpą grupės diskusiją, kad išsiaiškintumėte atsakymus ir paskatintumėte apmąstyti, kaip sąvokos pritaikomos realiame gyvenime.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje ir virtualiai

Veiklos aprašymas:

1 . *Tiesa / netiesa*: Produktas, pažymėtas etikete „veganiškas“, garantuoja, kad jis buvo pagamintas be bandymų su gyvūnais.

Teisingas atsakymas: Netiesa

2. Kuris sertifikavimas užtikrina, kad ES sukurti gaminiai atitinka aukštus aplinkosaugos ir veiksmingumo kriterijus?

- A. Veganiškas
- B. ES ekologinis ženklas
- C. Sąžininga prekyba
- D. Ekologiškas

Teisingas atsakymas: b) ES ekologinis ženklas

3. *Atviras klausimas:* Išvardykite du augalinės kilmės etikečių naudojimo privalumus vartotojams.

Į ką atkreipti dėmesį atsakymuose: 1) Informuotas sprendimų priėmimas dėl etiškų ir tvarių pasirinkimų. 2) Skaidrumo dėl sudedamųjų dalių ir poveikio aplinkai.

4. *Atviras klausimas:* Nurodykite vieną ES ekologiniu ženklu pažymėtų produktų aplinkosauginį privalumą.

Į ką atkreipti dėmesį atsakymuose: 1) Mažesnis anglies dioksido pėdsakas. 2) Mažesnės vandens ir energijos sąnaudos gamyboje. 3) Aplinkai nekenksmingų žaliavų naudojimas.

5. Kurioje etiketėje daugiausia dėmesio skiriama anglies pėdsakui mažinti?

- A. Sertifikuota „Rainforest Alliance“
- B. Sąžininga prekyba
- C. Sertifikuotas veganiškas
- D. Nulis konservantų

Teisingas atsakymas: a) Sertifikuota „Rainforest Alliance“

6. *Atviras klausimas:* Kaip augalinės kilmės produktų etikečių supratimas gali paveikti jūsų pirkimo sprendimus?

Į ką atkreipti dėmesį atsakymuose: 1) padeda priimti tvaresnius ir etiškesnius sprendimus. 2) Skatina remti prekių ženklus, kurie atitinka asmenines vertybes. 3) Skatina informuotumą apie poveikį aplinkai ir sveikatai.

3 pamoka (pasirenkama)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę imtis papildomos mokymosi veiklos, pavyzdžiui, apsilankyti lauko pažintiniame vizite, kad dalyviai dar geriau suprastų tvaraus pakavimo ir ženklavimo principus ir suprastų, kiek jų įgyvendinama gyvoje, „artimoje“ aplinkoje.

Lauko (neprivalomas) užsiėmimas Nr. 1: Tvarumo ženklų medžioklė

Trukmė	2-3 valandos (įskaitant rinkos tyrimą, grupinę diskusiją ir apibendrinimą)
Didžiausias dalyvių skaičius	-
Kompetencijos	Stebėjimo įgūdžiai Kritinis mąstymas Vartotojų suvokimo analizė
Reikalingi ištekliai	Mokytojas turėtų nurodyti vietinį prekybos centrą, ūkininkų turgų, ekologiškų produktų parduotuvę ar ekologišką parduotuvę, kurioje mokiniai galėtų atlikti savo stebėjimus. Užrašų knygelės ir rašikliai, skirti dalyviams užrašyti savo išvadas. Etiketės vertinimo kontrolinis sąrašas, kuriuo naudodamiesi dalyviai gali vadovautis (mokytojas turėtų jį parengti iš anksto). Pasirinktinai: Mobilieji telefonai produktų nuotraukoms daryti (jei leidžiama)
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Apsilankymą vietoje reikėtų suplanuoti iš anksto, prireikus gauti parduotuvių vadovų ar turgaus organizatorių leidimą. Prieš apsilankymą apžvelkite tvarumo ženklus (pvz., ES ekologinis ženklas, ekologiškas produktas, sąžininga prekyba, veganiškas produktas, atogrąžų miškų sertifikatas), jų reikšmę ir vaidmenį darant įtaką vartotojų sprendimams. Susirstykite dalyvius į grupes po 3-5 mokinius, užtikrindami, kad kiekviena grupė būtų atsakinga už konkrečių produktų kategorijų (pvz., pieno produktų alternatyvų, užkandžių, gėrimų, šviežių produktų, asmens higienos produktų) tyrimą. Skatinkite besimokančiuosius bendrauti su pardavėjais ar parduotuvių darbuotojais,

Veiklos aprašymas:

Vizito tikslas - išanalizuoti realią tvarumo ženklavimo praktiką ir geriau suprasti, kokią įtaką ji daro vartotojų pasitikėjimui ir pirkimo elgsenai.

1 Žingsnis: Įžanga ir grupės užduotis (15 minučių)

Dalyviai renkasi nurodytoje turgaus ar parduotuvės vietoje. Mokytojas padaro užsiėmimo apžvalgą ir paaiškina jo tikslą: nustatyti, užfiksuoti ir įvertinti augalinės kilmės produktų tvarumo ženklus. Kiekvienai grupei pateikiamas etikečių vertinimo kontrolinis sąrašas (žr. *žemiau*) Dalyvių grupės priskiriamos konkrečioms produktų kategorijoms (pvz., gėrimai, fasuoti maisto produktai, švieži produktai, kosmetika).

2 etapas: Rinkos ir parduotuvės tyrimas (45-60 minučių)

Dalyviai nedidelėmis grupelėmis apsilanko turguje arba parduotuvėje. Kiekviena komanda:

- atpažįsta skirtingus tvarumo ženklus ant augalinės kilmės ir ekologiškų produktų,
- dokumentuoja **bent penkis** paženklintų produktų pavyzdžius ir pasižymi prekės ženklo žinutes, etiketės aiškumą ir patrauklumą vartotojui,
- dalyvauja trumpose diskusijose su pardavėjais ar parduotuvių vadovais apie tvarumo ženklus ir užduoda svarbiausius klausimus (jei leidžiama),
- fotografuoja produktus ir etiketes (tik jei tai leidžia parduotuvė arba pardavėjas).

Rekomendaciniai klausimai, kuriuos dalyviai gali užduoti pardavėjams:

1. Ar prieš pirkdami klientai teiraujasi apie tvarumo sertifikatus?
2. Ar pastebėjote, ar tam tikros etiketės didina klientų pasitikėjimą arba pardavimus?
3. Su kokiais iššūkiais susiduriate naudodami ekologinius ženklus ar sertifikatus?
4. Ar manote, kad tvarumo etiketės aiškiai informuoja apie gaminio naudą aplinkai?

3 Žingsnis: Grupės diskusija ir etikečių analizė (30 minučių)

Dalyviai susirenka pasidalyti savo išvadomis. Kiekviena grupė pristato savo pagrindinius pastebėjimus, įskaitant:

- Trys veiksmingiausi jų nustatyti tvarumo ženklai ir kodėl jie išsiskiria
- Trys neaiškaus ar klaidinančio ženklavimo pavyzdžiai ir galimi patobulinimai

- Pagrindinės išvados apie tai, kaip tvarumo ženklai daro įtaką vartotojų pasitikėjimui ir sprendimų priėmimui

Klausimai diskusijoms apie pristatymą:

1. Kokios etiketės atrodė skaidriausios ir patikimiausios? Kodėl?
2. Ar susidūrėte su klaidinančiomis ar neaiškiomis etiketėmis? Dėl ko jos buvo klaidinančios?
3. Kaip tvarumo etiketės veikia jūsų asmeninius pirkimo sprendimus?
4. Kokie veiksniai turi įtakos tam, ar vartotojas pasitiki tvarumo etiketėmis, ar jų nepaiso?
5. Kaip įmonės gali patobulinti tvarumo ženklinimą, kad jis būtų aiškesnis ir veiksmingesnis?

4 Žingsnis: Mokytojo vedama refleksija (30 minučių)

Mokytojas veda baigiamąją diskusiją, skatindamas dalyvius apmąstyti savo patirtį.

- Kas labiausiai nustebino ar atvėrė akis šios veiklos metu?
- Ar pastebėjote kokių nors vartotojų suvokimo skirtumų tarp žinomų ir mažiau žinomų etikečių?
- Kaip manote, kokią įtaką tvarumo ženklinimui ir vartotojų pasitikėjimui daro vyriausybės politika?
- Kaip, remdamiesi tuo, ką pastebėjote, patobulintumėte tvarumo ženklus?

Kitame puslapyje rasite spausdintą šios veiklos kontrolinį sąrašą.

Tvarių etikečių vertinimo kontrolinis sąrašas.

Produkto pavadinimas	Ženklo tipas (pvz., ES ekologinis ženklas, ekologiškas, sąžiningos prekybos, veganiškas ir t. t.)	Aiški reikšmė? (Taip/Ne)	Teiginiai apie tvarumą (perdirbamas, neutralus anglies dioksido kiekis ir pan.)	Pastabos (klaidinančios, veiksmingos, reikia tobulinti?)

Papildoma mokymosi veikla (pasirenkama)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta mokytojams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Prekės ženklo siužetinės lentos iššūkis
Trukmė	apie 60 minučių
Dalyvių skaičius	10-20 (galima koreguoti atsižvelgiant į komandos dydį)
Įgytos kompetencijos	Kūrybiškumas, pasakojimas, komandinis darbas
Reikalingi ištekliai	Porpierinė lenta (<i>EN. flipchart</i>), žymekliai, lipnūs užrašai, prekės ženklo scenarijus
Pastabos instruktoriui	Skatinkite dalyvius mąstyti kūrybiškai ir bendradarbiauti. Pabrėžkite pasakojimo svarbą veiksmingai perteikiant prekės ženklo žinutę.
Aprašymas	- Dalyvių pasiskirstymas (5 minutės) - Suskirstykite dalyvius į nedideles grupes, užtikrindami, kad kiekvienoje grupėje būtų įvairių patirčių ir įgūdžių. - Kiekvienai grupei paskirkite koordinatorių, kuris ves diskusiją ir padės palaikyti grupės kryptį. - Pateikite prekės ženklo scenarijus (10 minučių) - Kiekvienai grupei pateikite išgalvotą prekės ženklo scenarijų arba produktą. Tai gali būti tikslinė auditorija, produkto kategorija, prekės ženklo vertybės ir pozicionavimas rinkoje. - Skatinkite dalyvius pasinerti į scenarijų ir apsvarstyti unikalius iššūkius bei galimybes. - Siužetinės lentos kūrimas (30 minučių) - Paprašykite kiekvienos grupės sukurti siužetinę lentą, kurioje būtų išsamiai aprašyta prekės ženklo pakuotės dizaino kelionė. - Veskite dalyvius per procesą užtikrinant, kad jie įtrauktų pagrindinius elementus, tokius kaip įsijautimas į tikslinę auditoriją, rinkos tendencijų analizė, tikslų apibrėžimas, idėjų generavimas ir vertinimas. - Pateikite užuominų ir klausimų, skatinančių diskusijas ir kūrybinį mąstymą, pavyzdžiui, „Kokias emocijas norite, kad pakuotė sukeltų?“ arba „Kaip galite išskirti savo prekės ženklą perpildytoje rinkoje?“ - Pristatymas (10 minučių kiekvienai grupei) - Praėjus nustatytam laikui, kiekviena grupė pristato savo siužetinį planą likusiems dalyviams. - Skatinkite grupes naudoti vaizdines priemones, pavyzdžiui, eskizus, diagramas ar lipnius lapelius, kad veiksmingai iliustruotų savo idėjas. - Po kiekvieno pristatymo skirkite laiko klausytojų klausimams ir atsiliepimams. - Padėti diskutuoti (15 minučių) - Padėkite aptarti skirtingus kiekvienos grupės požiūrius ir įžvalgas. - Paraginkite dalyvius apmąstyti kiekvienos siužetinės lentelės stipriąsias ir silpnąsias puses ir apsvarstyti, kaip jie galėtų taikyti panašias strategijas savo pakuočių dizaino projektuose.

- Apibendrinkite pagrindines šios veiklos išvadas ir išryškinkite svarbiausias išmoktas pamokas apie istorijų pasakojimo ir bendradarbiavimo svarbą pakuočių projektavimo procese.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Ekologinio vertinimo paroda: ES ekologinio Ženklo pristatymas
Trukmė	Apie 80 minučių
Dalyvių skaičius	Mažiausiai 4 dalyviai
Įgytos kompetencijos	Kritinis mąstymas, bendravimo įgūdžiai ir aplinkosauginis sąmoningumas
Reikalingi ištekliai	Įvairūs ES ekologiniu ženklu pažymėti įvairių kategorijų produktai (pvz., valymo priemonės, kosmetika, drabužiai, popieriaus gaminiai: https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel/product-groups-and-criteria_en). Kiekvienos produktų kategorijos stendai arba stotelės. Informaciniai plakatai arba dalomoji medžiaga, kurioje išsamiai aprašoma kiekvieno gaminių nauda aplinkai ir kriterijai. Popierinė lenta (EN. flipchart) ir žymekliai. Laikmatis
Pastabos instruktoriui	Atminkite, kad šios veiklos tikslas - gilinti supratimą apie ES ekologinio Ženklo sertifikavimo sistemą ir jos reikšmę praktiškai tyrinėjant ir kritiškai aptariant sertifikuotus produktus, todėl šioje veikloje daugiau dėmesio reikėtų skirti dalyvių asmeninei patirčiai ir nuomonei.
Aprašymas	Įžanga (10 minučių): 1 Žingsnis: Trumpai apžvelkite ES ekologinį ženklą ir jo reikšmę skatinant tvarų vartojimą ir gamybą. 2 Žingsnis: Paaiškinkite veiklos tikslą: ištirti ir įvertinti ES ekologiniu ženklu pažymėtus gaminius iš pirmų rankų ir dalyvauti grupės diskusijoje apie jų aplinkosauginius privalumus. Produkto pristatymas (30 minučių): 3 Žingsnis: Susikirstykite dalyvius į mažas grupes ir kiekvienai grupei priskirkite produktų kategorijos stotelę. 4 veiksmas: Paraginkite dalyvius apžiūrėti eksponuojamus sertifikuotus gaminius, perskaityti informacinę medžiagą ir aptarti savo pastebėjimus grupėje. 5 veiksmas: Padėkite aptarti kiekvieno gaminių naudą aplinkai, kokybę ir tinkamumą naudoti, taip pat visus iškilusius klausimus ar problemas. Grupės diskusijos (30 minučių): 6 Žingsnis: Vėl susirinkite visa grupę ir veskite diskusiją šiomis temomis: 6.1 Žingsnis: ES ekologinio Ženklo veiksmingumas skatinant vartotojus priimti tvaresnius pirkimo sprendimus. 6.2 Žingsnis: Įmonių vaidmuo skatinant ir įgyvendinant ekologišką praktiką pagal sertifikavimo sistemas, pavyzdžiui, ES ekologinį ženklą. 6.3 Žingsnis: Galimi ES ekologinio Ženklo iššūkiai ir apribojimai sprendžiant platesnius aplinkos ir socialinius klausimus. 7 Žingsnis: Skatinkite dalyvius pateikti argumentus, pasidalyti įžvalgomis, gautomis tyrinėjant produktus, ir pradėti pagarbų dialogą. Apmąstymai ir išvados (10 minučių):

	8 veiksmas: Skirkite laiko dalyviams individualiai arba mažose grupelėse apmąstyti pagrindines veiklos išvadas. 9 veiksmas: Surenkite trumpą diskusiją apie tai, kaip įžvalgos, gautos tyrinėjant ES ekologiniu ženklu pažymėtus produktus, gali padėti dalyviams rinktis asmeninį vartojimą ir profesinę praktiką. 10 veiksmas: Padėkokite dalyviams už aktyvų dalyvavimą ir paskatinkite juos nuolat dalyvauti tvarumo iniciatyvose.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Ši veikla suteikia dalyviams praktinę galimybę susipažinti su ES ekologiniu ženklu pažymėtais produktais, taip skatinant geresnį jų poveikio aplinkai supratimą ir kritinę analizę grupės aplinkoje. Todėl šiai veiklai vykdyti reikia daugiau nei vieno dalyvio, o individualiai šios veiklos vykdyti neįmanoma.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Mokymo kursai 13 sesija

**Rinkodaros ir tvarumo
komunikacija**

**Co-funded by
the European Union**

Turinys

13 sesija - Rinkodara ir tvarumo komunikacija	3
Įvadas	3
Mokymosi tikslai	4
1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys	5
1 dalis: Komiksų aptarimas	5
2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)	6
2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas	8
1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)	8
2 dalis: sesijos įvertinimas	11
3 pamoka (pasirenkama)	16
Papildoma mokymosi veikla (pasirenkama)	21

13 sesija - Rinkodara ir tvarumo komunikacija

Įvadas

13 sesijoje pristatomos pažangios rinkodaros strategijos, pritaikytos ekologiškiems produktams, daugiausia dėmesio skiriant istorijų pasakojimo, skaitmeninių priemonių ir prekės ženklo kūrimo metodų integravimui. Jame pabrėžiamas nuoseklaus produktų pristatymo, patrauklaus pasakojimo ir šiuolaikinių rinkodaros priemonių vaidmuo užmezgant ryšį su ekologiškai sąmoningais vartotojais. Sesijoje taip pat nagrinėjamos socialinės medijos, partnerystės su nuomonės formuotojais ir mokomojo turinio panaudojimo strategijos, siekiant sustiprinti prekės ženklo žinutę ir paskatinti vartotojų įsitraukimą.

13 sesija paremta 5 temos „Augalinių produktų rinkodara“ mokymosi skyrių turiniu:

- 2 skyrius (2 dalis): Patarimai apie pakuotę ir pristatymą
- 5 skyrius: Šiuolaikinės rinkodaros priemonės

Sujungus šių mokymosi skyrių turinį, sesijos dalyviai įgyja praktinių įgūdžių, kaip pagerinti savo rinkodaros pastangas, kurti poveikį turinį ir užmegzti ilgalaikius ryšius su tikslinėmis auditorijomis. Sesiją sudaro dvi 45 minučių trukmės pamokos ir pasirinktinai 3-oji pamoka, kaip nurodyta toliau:

- 1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys
- 2 pamoka: Mokymosi veikla ir vertinimas
- Pasirenkama 3 pamoka: Pažintinis vizitas

Mokymosi tikslai

Po šios sesijos mokiniai gebės:

- Suprasti šiuolaikinės rinkodaros svarbą populiarinant ekologiškus žemės ūkio produktus.
- Nagrinėti įvairias šiuolaikines rinkodaros priemones ir jų taikymą ekologiškų produktų pardavimo kontekste.
- Kurti įtikinamą turinį ir bendrauti su vartotojais skaitmeninėse platformose.

1 pamoka: Komiksai ir teorinis turinys

1 pamokoje dalyviai supažindinami su pagrindinėmis pasakojimo, dalyvavimo socialinėje medijoje ir ekologiškai sąmoningo prekės ženklo kūrimo sąvokomis, aptariant komiksus, kuriuose nagrinėjami praktiniai ekologiškų žemės ūkio produktų rinkodaros iššūkiai ir galimybės. Pamokoje pabrėžiama, kaip pasakojimas ir socialinė medija gali paversti tradicinę rinkodarą priemone ryšiams su ekologiškai sąmoningais vartotojais puoselėti. Vėliau dalyviai pereina prie teorinio turinio, pateikto „PowerPoint“ prezentacijoje, kad įgytų gilesnių įžvalgų apie šias strategijas.

Pamoka turėtų trukti apie 45 minutes. Laiko pasiskirstymas:

- 15-25 minutės: Komiksų aptarimas
- 20-30 minučių: Teorinio turinio pristatymas per „PowerPoint“ prezentaciją.

1 dalis: Komiksų aptarimas

Rekomenduojama, kad besimokantieji prieš užsiėmimą susipažintų su toliau pateiktais komiksais, juos perskaitytų ir užsirašytų visas pastabas, komentarus ar klausimus, kuriuos galėtų aptarti per pamoką. Arba galima suteikti mokiniams keletą minučių perskaityti komiksus pamokos pradžioje.

Šios sesijos komiksai pristato pagrindines rinkodaros koncepcijas, susijusias su augalinės kilmės produktais, įskaitant socialinės medijos vaidmenį, skaitmenines priemones ir naujoviškus pakavimo sprendimus. Juose išryškinamos ekologiškų produktų reklamos galimybės ir iššūkiai bei suteikiamas pagrindas diskusijoms apie tai, kaip šiuolaikinės rinkodaros strategijos gali sustiprinti vartotojų įsitraukimą ir tvarumo pranešimus. Komiksus galima rasti [komiksų rinkinyje](#). Atitinkamų komiksų puslapių numeriai nurodyti toliau pateiktame aprašyme:

- **5 temos 3 komiksas: Augalinės kilmės pakuotės (107-110 psl.)**

Šiame komikse nagrinėjamas natūralių medžiagų, pavyzdžiui, bananų lapų, naudojimas kaip alternatyva įprastinėms pakuotėms. Komikso veikėjų tarpusavio sąveika atskleidžia augalinių pakuočių naudą mažinant atliekų kiekį ir prisidedant prie ekologiškai sąmoningo prekės ženklo tapatybės kūrimo. Diskusija skatina besimokančiuosius apsvarstyti, kokią įtaką pakuotė daro vartotojų suvokimui ir kaip įmonės gali suderinti savo prekės ženklą su tvarumo vertybėmis.

Pagrindinė tema: Tvarių pakuočių vaidmuo kuriant prekės ženklą ir jų įtaka vartotojų suvokimui.

- **5 temos 6 komiksas: Išėiti iš akmens amžiaus (119-122 psl.)**

Šiame komikse pristatomas socialinės medijos vaidmuo šiuolaikinėse augalinės kilmės produktų rinkodaros strategijose. Istorija pasakoja apie veikėją, kuriam sunkiai sekasi parduoti savo bulves tradiciniais metodais ir kuris sužino apie skaitmeninės rinkodaros galimybes. Komiksas paprastais ir praktiškais patarimais iliustruoja, kaip interneto platformos, reklama ir dalyvavimas socialinėje medijoje gali padėti smulkiesiems gamintojams išplėsti savo pasiekiamumą ir užmegzti ryšius su

ekologiškai sąmoningais vartotojais. Diskusijoje daugiausia dėmesio skiriama skaitmeninių priemonių prieinamumui, galimiems iššūkiams ūkininkams ir autentiškumo svarbai internetinėje rinkodaroje.

Pagrindinė tema: Socialinės medijos panaudojimas siekiant sustiprinti ekologiškų produktų prekės ženklą ir užmegzti ryšį su vartotojais.

Vedama diskusija

- Kokie augalinės kilmės pakuočių privalumai įmonėms ir aplinkai?
- Kaip tokia pakuotė gali paveikti vartotojų sprendimus pirkti ekologiškus produktus?
- Ar galite pateikti kitų tvarių pakuočių pavyzdžių, atspindinčių ekologiškai sąmoningą prekės ženklo kūrimą?
- Kaip prekių ženklai naudoja pakuotes, kad perteiktų savo produktų tvarumą ir juos reklamuotų?
- Kaip socialinė medija gali padėti smulkiesiems gamintojams veiksmingiau pasiekti tikslinę auditoriją?
- Kodėl reklamuojant ekologiškus gaminius internete svarbus autentiškumas?
- Su kokiomis kliūtimis gali susidurti ūkininkai, rinkodaros tikslais taikydami socialinę žiniasklaidą?
- Kaip istorijų pasakojimas gali pagerinti ekologiškų žemės ūkio produktų rinkodarą?
- Kokį vaidmenį skaidrumas atlieka didinant vartotojų pasitikėjimą ekologiškais produktais?
- Kaip inovacinė rinkodaros praktika gali prisidėti prie žemės ūkio sektoriaus tvarumo didinimo?

2 dalis: Turinio pristatymas (PPT pristatymas)

Sesijos teorinis turinys pateikiamas per šią „PowerPoint“ prezentaciją: **13 SESIJA: Tvarumo komunikacija ir rinkodara**. Redaguojamo formato PPT galima atsisiųsti iš [Prezentacijų kolekcijos](#) (kur galite susipažinti su visomis 13 parengtų PPT). PPT apjungia pasirinktų **5 temų „Augalinės kilmės produktų rinkodara“** mokymosi vienetų turinį (žr. *toliau pateiktą sąrašą*). Temas / skyrius galima rasti [Com4AgriPlant priemonių rinkinyje](#). Toliau pateiktame aprašyme nurodyti atitinkamų skyrių puslapių numeriai.

- 2 skyrius (2 dalis) - Patarimai dėl pakuotės ir pateikimo (126-129 psl.)
- 5 skyrius - Šiuolaikinės rinkodaros priemonės (138-140 psl.)

„PowerPoint“ pristatyme „Tvarumo komunikacija ir rinkodara“ nagrinėjami pagrindiniai tvaros rinkodaros principai ir veiksmingos komunikacijos strategijos. Jame pabrėžiama autentiškumo svarba rinkodaros pastangose, skaidriai atspindint vertybes, etiškus šaltinius ir tvarumo iniciatyvas. Pristatyme pabrėžiamas pasakojimo vaidmuo pristatant ekologiškus projektus, naudojant istorijų pasakojimus, kurie iliustruoja teigiamą tvarių produktų poveikį. Jame taip pat aptariamas

socialinės medijos platformų panaudojimas siekiant kurti bendruomenę, didinti informuotumą ir skatinti prekės ženklo identitetą pasitelkiant įdomų turinį ir partnerystę su nuomonės formuotojais. Be to, pristatyme pateikiamos praktinės strategijos, įskaitant švietėjiško turinio kūrimą, SEO optimizavimą ir tvarių pakuočių sprendimų įgyvendinimą. Pranešimo pabaigoje pateikiami apmąstymai su diskusiniais klausimais apie istorijų pasakojimo vaidmenį, rinkodaros sėkmės vertinimą, etinius aspektus ir veiksmingą įsitraukimą į socialinę mediją.

Išsamus aukščiau minėtų skyrių turinys papildo turinio pateikimą ir suteikia papildomų mokymosi išteklių dėstytojui ir besimokantiejiems. Pateikdami teorinį turinį per PPT pristatymą arba po pristatymo būtinai atkreipkite dėmesį į pagrindinius dalykus, išryškintus Komiksų diskusijoje, ir aptarkite juos su besimokančiais.

2 pamoka: Mokymosi veikla ir dalyvavimas

2 pamokoje dalyviai, remdamiesi 1 pamokoje pateiktais teoriniais pagrindais, dalyvauja interaktyvioje veikloje, kurioje istorijų pasakojimo ir socialinės medijos rinkodaros strategijos taikomos realaus pasaulio ekologiškų produktų reklamai. Šiame užsiėmime pabrėžiama, kaip svarbu kurti įtikinamus pasakojimus, efektyviai naudoti skaitmenines platformas ir suderinti tvarumo pranešimus su tikslinėmis auditorijomis. Atlikdami praktines užduotis dalyviai kurs kūrybišką turinį, nagrinės auditorijos įtraukimo būdus ir tobulins savo gebėjimus rinkodaros priemonėmis perteikti tvarumo vertybes.

Laiko pasiskirstymas (45 minutės):

- 30 minučių: Interaktyvi veikla (pasirinkite vieną):
 - 1 veikla: Socialinės medijos istorijų kūrimo dirbtuvės - dalyviai sukuria trumpą pasakojimą arba vaizdinę istoriją, kurioje atskleidžiamas ekologiško gaminio tvarumo kelias.
 - 2 veikla: Tvarumo rinkodaros kampanijos simuliacija - dalyviai sukuria socialinės medijos įrašą (paveikslėlį, antraštę, grotąžymes), skirtą ekologiškam produktui reklamuoti, atsižvelgiant į tam tikrą tikslinę auditoriją.
- 15 minučių: Mini viktorina ir refleksijos diskusija

Užsiėmimai gali vykti internetu arba asmeniškai, o medžiaga gali būti pritaikoma abiem mokymosi aplinkoms.

1 dalis: Mokymosi veikla (supratimui ir dalijimuisi)

Toliau siūloma mokymosi veikla siekiama stiprinti kūrybinio pasakojimo įgūdžius, skatinti dialogą ir įtraukti besimokančiuosius į įtikinamų pasakojimų apie tvarumą kūrimą. Ši veikla padeda dalyviams tyrinėti aplinkai palankios praktikos poveikį ir kartu tobulinti bendravimo ir komandinio darbo įgūdžius. Mokymų vadovas gali pasirinkti vieną iš veiklų, kurią reikia atlikti per nurodytą laiką. Likusi veikla gali būti vykdoma per papildomą pasirenkamą užsiėmimą kaip 3 pamoka.

Mokymosi veikla Nr.1 Socialinės medijos istorijų pasakojimo seminaras

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	iki 6 grupių po 2-4 asmenis
Įgytos kompetencijos	Kūrybinis mąstymas Bendravimo įgūdžiai Pasakojimo būdai Komandinis darbas
Reikalingi ištekliai	Užduotis pasakojimo tema (popieriuje arba skaidrėje)

	Popierius ir žymekliai ARBA skaitmeniniai prietaisai skaitmeniniam turiniui kurti
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Skatinkite dalyvius kūrybiškai ir bendradarbiaujant mąstyti kuriant savo istorijas. Pabrėžkite, kaip svarbu į savo pasakojimus įtraukti tvarumo ir aplinkai palankios ūkininkavimo praktikos elementus. Nustatykite laiko patikros taškus, kad užtikrintumėte, jog veikla būtų vykdoma laiku.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje arba virtualiai. Jei įgyvendinama virtualiai, naudokite platformą, kuri palaiko grupinį darbą pertraukų kambariuose (pvz., „Zoom“ arba „Teams“).

Veiklos aprašymas:

1 veiksmas: Suskirstykite dalyvius į grupes po 2-4 žmones. Pristatykite pasakojimo sąvoką ekologiškų produktų rinkodaroje ir pateikite kiekvienai grupei po pasakojimo užuominą (*žr. galimas užuominas toliau*) (5 minutės).

2 veiksmas: Grupės parengia siužetą ir sukuria pagrindinę žinutę. Kiekviena grupė pasirenka pasakojimo formatą. Jos gali:

- rašyti trumpą pasakojimą (ne daugiau kaip penkių sakinių) su aiškia problema, veiksmu ir sprendimu.
- sukurti komiksą (trys skydeliai), kuriame būtų vizualiai pavaizduota transformacija.

Grupės raginamos įtraukti:

- personažus
- problemą
- išeitį
- nutarimą

(10 minučių)

3 etapas: Grupės patobulina ir užbaigia savo istoriją, užtikrindamos, kad ji būtų aiški ir įtraukianti. Mokytoja(s) skatina jas sustiprinti pasakojimo elementus, pavyzdžiui, emocinį patrauklumą ir transformaciją. (5 minutės)

4 žingsnis: Kiekviena grupė per minutę pristato savo istoriją. Mokytoja(s) ir kolegos pateikia greitą grįžtamąjį ryšį, naudodamiesi „3C“ sistema: Kūrybiškumas? Aiškumas? Įtikinamumas (EN).

Creativity, clarity, convincing)? Mokymų vadovas išryškina dvi ar tris paveikiausias istorijas (10 minučių).

Galimos užduoties užuominos:

- Papasakokite istoriją apie tai, kaip tvarus ūkininkavimas pakeitė produktą ir padėjo aplinkai.
- Klientas sužino tiesą apie tai, kaip gaminamas jo mėgstamas produktas. Kaip tai pakeičia jo pasirinkimą?
- Dvi įmonės parduoda tą patį produktą - viena tvarų, kita - ne. Kas nutinka, kai klientas sužino skirtumą?

Mokymosi veikla Nr. 2: Tvarumo rinkodaros kampanijos simuliacija

Trukmė	30 min.
Didžiausias dalyvių skaičius	2-4 asmenų grupės
Įgytos kompetencijos	Skaitmeninės rinkodaros įgūdžiai Turinio kūrimas Strateginis mąstymas Bendradarbiavimas
Reikalingi ištekliai	Markeriai ir popierius Skaitmeniniai įrenginiai su interneto prieiga Ekologiškų produktų vaizdų arba aprašymų pavyzdžiai
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Skatinkite dalyvius sutelkti dėmesį į tikslinę auditoriją ir žinutę, kurią jie nori perduoti. Akcentuokite vizualinį patrauklumą ir įsitraukimo taktiką, kad paskatintumėte tarpusavio sąveiką
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Klasėje, virtualiai arba abiem būdais. Virtualiam įgyvendinimui naudokite internetinę platformą, kuri leidžia dirbti mokinių grupėms skirtose patalpose.

Veiklos aprašymas:

1 Žingsnis: Mokytoja(s) pristato iššūkį: Sukurkite vieną socialinės medijos įrašą (paveikslėlį, antraštę ir grotažymę), kuriuo reklamuosite ekologišką gaminį. Visoms grupėms pasirenkama viena platforma (pvz., „Instagram“, „Facebook“, „X“, „TikTok“) ir kiekvienai grupei priskiriama konkreti tikslinė auditorija (žr. *toliau pateiktus pasiūlymus*). (5 minutės)

2 Žingsnis: Dalyviai individualiai arba poromis parengia imitacinį socialinės medijos įrašą, daugiausia dėmesio skirdami vizualiniam patrauklumui, patraukliam prierašui ir atitinkamoms grotažymėms. (15 minučių)

3 Žingsnis: Kiekvienas dalyvis ar grupė per 1-2 minutes pristato savo įrašą. Mokytoja(s) ir kolegos pateikia atsiliepimus, daugiausia dėmesio skirdami pranešimo aiškumui, kūrybiškumui ir atitikimui tikslinei auditorijai. (10 minučių)

Siūlomi patarimai:

- Jūsų ūkyje yra auginami ekologiški pomidorai sezono metu. Sukurkite vizualiai patrauklų įrašą, kuriame pristatysite jų šviežumą ir ekologišką gamybą.
- Sukurkite konkurso įrašą, kuriame klientai, pažymėję draugus ir pasidaliję įrašu, gali laimėti ekologiškų produktų krepšelį.
- Jūsų ūkyje įdiegta kompostavimo programa klientams. Sukurkite pranešimą, kuriame paaiškinsite jos naudą ir paskatinsite dalyvauti.
- Jūsų prekės ženklas perėjo prie daugkartinių pakuočių. Sukurkite įrašą, kuriame praneštumėte apie šį pokytį ir informuotumėte savo auditoriją, kaip tai mažina poveikį aplinkai. Visgi, būkite atidūs, jog jūsų pranešimas netaptų žaliojo smegenų plovimo atveju.
- Parodykite, kaip gaminamas jūsų ekologiškas gaminys - nuo žaliavų įsigijimo iki galutinės pakuotės, pabrėžiant etinę praktiką ir tvarumo pastangas.
- Pasidalykite laimingo kliento, kuris pasinaudojo jūsų ekologišku produktu, istorija. Sukurkite įrašą su jų patirtimi, įtraukdami citatą ir patrauklų vaizdinį.
- Sukurkite įrašą, kuriame pateiktumėte paprastą, praktiškai pritaikomą patarimą, susijusį su jūsų produktu (pvz., „Kaip sumažinti maisto švaistymą namuose“ arba „5 būdai, kaip pakartotinai panaudoti mūsų pakuotes“). Paraginkite sekėjus komentaruose pasidalyti savo patarimais.
- Sukurkite pranešimą, kuriame reklamuosite savo produktą artėjančiam renginiui, pavyzdžiui, Žemės dienai, Liepos mėnesiui be plastiko arba tvarių atostogų dovanų gidui.
- Išskirkite vietinį ūkininką, tiekėją ar partnerį, kuris padeda jūsų gaminių padaryti tvaresnį. Pasidalykite jų istorija ir paaiškinkite, kodėl jų ekologiškas požiūris yra svarbus.

Siūlomos tikslinės grupės:

- Ekologiškai sąmoningi tūkstantmečio gyventojai - jauni suaugusieji (25-40 m.), kurie, priimdami sprendimus dėl pirkinių, pirmenybę teikia tvarumui ir etiškam vartojimui.
- Tvarių produktų ieškantys tėvai - šeimos, besidominčios ekologiškais, netoksiškais ir ekologiškais produktais vaikams ir namų ūkiui.
- Sveikatos ir sveikatingumo entuziastai - vartotojai, besidomintys ekologiškais maisto produktais, švarių grožiu ir tvarių gyvenimo būdu.
- Maisto mėgėjai ir namų virėjai - asmenys, besidomintys šviežiais, ekologiškais ir vietinės kilmės ingredientais, skirtais maisto gaminimui ir ruošimui.
- Lauko ir gamtos entuziastai - žygeiviai, stovyklautojai ir nuotykių ieškotojai, vertinantys ekologišką įrangą ir gaminius, kurie kuo mažiau kenkia aplinkai.
- Prabangūs tvarūs pirkėjai - pasiturintys vartotojai, kurie ieško aukštos kokybės, aukščiausios kokybės ekologiškų prekių ženklų.

- Miesto gyventojai ir keliautojai - miesto gyventojai, ieškantys tvarių alternatyvų, pavyzdžiui, daugkartinių kavos puodelių, ekologiškų sprendimų ir ekologiškos mados.

2 dalis: sesijos įvertinimas

Užsiėmimo pabaigoje besimokantieji kviečiami dalyvauti toliau siūlomoje vertinimo veikloje. Tikslas - įvertinti sesijos patirtį ir įvertinti besimokančiųjų naudą, susijusią su žiniomis ir nuostatomis. Abi vertinimo veiklas siūlome įgyvendinti po sesijos.

Vertinimo veikla Nr. 1: Sesijos patirties vertinimas

Trukmė	5 minutės
Didžiausias dalyvių skaičius	30
Vertinimo metodai	Internetinė apklausos programa (pvz., <i>Mentimeter</i> , <i>Kahoot</i> ir kt.)
Reikalingi ištekliai	Prieiga prie nemokamų internetinių apklausų programų ir interneto prieigos: www.mentimeter.com www.kahoot.com
Pastabos mokytojai (kaip palengvinti darbą)	Įsitikinkite, kad apklausa / viktorina yra parengta prieš pradedant įgyvendinti užsiėmimą, ir šiame vertinimo etape pasiūlykite besimokantiems prieigą prie nuorodos / QR kodo. Toliau siūlomi apklausos klausimai yra orientaciniai; galite pateikti bet kokius klausimus, atsižvelgdami į besimokančiųjų profilį ir konkrečius su sesijos įgyvendinimu susijusius klausimus. Atminkite, kad tai trumpas vertinimas, todėl apklausoje turėtumėte pateikti ne daugiau kaip 5 klausimus.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdama(s) sesiją, mokytoja(s) parengia trumpą internetinę apklausą / viktoriną naudodamasi(s) nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, *Mentimeter* (www.mentimeter.com), *Kahoot* (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape mokytoja(s) suteikia prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti.

Orientaciniai klausimai:

1. Kuri veikla jums buvo įdomiausia?

- Komiksų aptarimas
- PPT pristatymas (turinio pateikimas)
- Mokymosi veikla

- Man patiko visos
- Nė vienas iš aukščiau nurodytų variantų

2. Kiek sutinkate su teiginiu, kad sesijoje buvo tinkamai subalansuota informacija ir interaktyvi veikla?

- Visiškai sutinku
- Sutinku
- Nesutinku
- Visiškai nesutinku

3. Ar komiksai padėjo geriau suprasti rinkodaros iššūkius ir naudą?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

4. Ar PPT pateikta informacija buvo aiški ir lengvai suprantama?

- Taip
- Šiek tiek
- Ne

5. Kaip mokymosi veikla padėjo suprasti tvarumo komunikaciją?

- Labai padėjo
- Šiek tiek padėjo
- Nepadėjo

Vertinimo veikla Nr. 2: Viktorina apie tvarumo rinkodaros ir komunikacijos pagrindus

Trukmė	15 minučių
Didžiausias dalyvių skaičius	-
Vertinimo metodai	Viktorina
Reikalingi ištekliai	Sesijos komiksai ir sesijos 13 PPT pristatymas
Pastabos mokytoji (kaip palengvinti darbą)	Paskatinkite mokinius dar kartą pažvelgti į komiksus ir juos aptarti, apmąstyti sesijos veiklą ir savo naujas žinias bei požiūrį. Veskite diskusiją, taip pat atkreipkite dėmesį į pradinis išryškėjusius klausimus, iškeltus 1 pamokos komiksų aptarimo metu.
Įgyvendinimas (klasėje, virtualus, abu)	Abu

Veiklos aprašymas:

Prieš pradėdama(s) sesiją, mokytoja(s) parengia viktoriną naudodamasi(s) nemokamomis internetinėmis programomis, pavyzdžiui, Mentimeter (www.mentimeter.com), Kahoot (www.kahoot.com) ir kt. Vertinimo etape mokytoja(s) siūlo prieigą prie nuorodos / QR kodo ir kviečia besimokančiuosius atsakyti. Toliau pateikti klausimai yra orientaciniai; mokytoja(s) gali siūlyti savo klausimus, atsižvelgdama(s) į besimokančiųjų profilį ir sesijos metu iškeltus klausimus.

1. Kokia yra pagrindinė socialinės medijos naudojimo nauda prekiaujant augalinės kilmės produktais?
 - a) Ji pakeičia tradicinius ūkininkavimo metodus
 - b) Padeda veiksmingai pasiekti didesnę auditoriją
 - c) Dėl jos nebereikia produktų pakuočių
 - d) Ji užtikrina valstybinį sertifikavimą

Teisingas atsakymas: b) Padeda efektyviai pasiekti didesnę auditoriją

2. Kuris iš šių pavyzdžių yra augalinės kilmės pakuotės pavyzdys?
 - a) Plastikinė pakuotė
 - b) Putų polistirolo tara
 - c) Bananų lapai
 - d) Aliuminio folija

Teisingas atsakymas: c) Bananų lapai

3. Kodėl istorijų pasakojimas yra svarbus ekologiškų produktų rinkodaroje?
 - a) Jis sukuria emocinį ryšį su vartotojais
 - b) Dėl jo produktai tampa brangesni
 - c) Jis sumažina socialinės medijos rinkodaros poreikį
 - d) Jis garantuoja didesnį pelną

Teisingas atsakymas: a) Sukuria emocinį ryšį su vartotojais

4. Su koku pagrindiniu iššūkiu gali susidurti ūkininkai, taikydami socialinę mediją rinkodarai?
 - a) Vartotojų susidomėjimo stoka
 - b) Ribotos žinios ir patirtis naudojant skaitmenines priemones
 - c) Socialinė žiniasklaida netinka ekologiškiems produktams
 - d) Didelės ūkio interneto svetainės kūrimo išlaidos

Teisingas atsakymas: b) Ribotos žinios ir patirtis naudojant skaitmenines priemones

5. Kuris iš toliau pateiktų teiginių geriausiai apibūdina pakuotės vaidmenį ekologiškų produktų rinkodaroje?
- a) Padidinti produkto svorį
 - b) Saugoti ir pranešti apie tvarumo vertybes
 - c) Padaryti gaminį brangesnį
 - d) Mažinti vartotojų pasitikėjimą

Teisingas atsakymas: b) Apsaugoti ir pranešti apie tvarumo vertybes

6. Kaip ūkininkai gali padaryti savo socialinės medijos turinį patrauklesnį?
- a) Skelbia ilgus techninius savo produktų aprašymus
 - b) Dalintis asmeninėmis istorijomis ir užkulisine ūkio veikla
 - c) Naudoti tik tekstinius pranešimus be paveikslėlių
 - d) Vengti bendrauti su sekėjais

Teisingas atsakymas: b) Dalintis asmeninėmis istorijomis ir užkulisine ūkio veikla

7. *Tiesa ar melas:* Naudoti „Facebook“ puslapį žemės ūkio produktų rinkodarai yra pasenę ir neveiksminga.

Teisingas atsakymas: Melas

8. *Tiesa ar melas:* Vartotojai yra labiau linkę pirkti produktą, jei jaučia ryšį su prekės ženklo vertybėmis.

Teisingas atsakymas: Tiesa

9. Kokie du augalinės kilmės pakuočių naudojimo privalumai įmonėms ir aplinkai?

Į ką atkreipti dėmesį atsakymuose: 1) mažina plastiko atliekų kiekį, 2) kreipiasi į ekologiškai sąmoningus vartotojus

10. Kokią naudą smulkieji ūkininkai gali gauti naudodami skaitmenines priemones savo produktams reklamuoti?

Į ką atkreipti dėmesį atsakymuose: Padeda tiesiogiai bendrauti su klientais per socialinę mediją ir internetinius skelbimus.

3 pamoka (pasirenkama)

Šia pasirenkamąja pamoka siekiama suteikti galimybę užsiimti papildoma mokymosi veikla, pavyzdžiui, suorganizuoti ekskursiją, kad dalyviai geriau suprastų tvarią rinkodarą ir pakuotę. Ši veikla leidžia besimokantiejiems analizuoti realius pakuočių sprendimus, įvertinti jų tvarumą ir siūlyti patobulinimus.

Lauko (neprivaloma) veikla Nr. 1: Tvaraus pakavimo išvyka į lauką

Trukmė	2-3 valandos (išskyrus ekskursiją)
Didžiausias dalyvių skaičius	-
Kompetencijos	Stebėjimo įgūdžiai Kritinis mąstymas Praktinis tvarių pakuočių koncepcijų taikymas Vartotojų suvokimo analizė
Reikalingi ištekliai	Mokytojas turės rasti vietinį prekybos centrą, ekologišką parduotuvę, ūkininkų turgų ar parduotuvę be pakuočių, kur mokiniai galėtų stebėti ir vertinti įvairias pakuočių rūšis. Užrašų knygelės ir rašikliai, kad dalyviai galėtų užsirašyti. Pakuotės vertinimo kontrolinis sąrašas, kuriuo galima vadovautis atliekant stebėjimą (<i>mokytojas turėtų jį parengti iš anksto</i>).
Pastabos mokytojui (kaip palengvinti darbą)	Apsilankymą vietoje reikėtų suplanuoti <i>iš anksto</i> , gavus parduotuvių vadovų arba turgaus organizatorių leidimą. Prieš kelionę supažindinkite besimokančiuosius su tvaria pakuote, nurodydami pagrindinius tvarumo rodiklius, pavyzdžiui, medžiagų pasirinkimą, galimybę perdirbti, prekės ženklą ir poveikį aplinkai. Paskirkite 3-5 mokinių komandas, kurių kiekviena bus atsakinga už konkrečių produktų kategorijų (<i>p.vz., šviežių produktų, gėrimų, kosmetikos, namų apyvokos prekių</i>) analizę. Skatinkite besimokančiuosius užsirašyti ir, jei įmanoma, fotografuoti pakuočių pavyzdžius.

Veiklos aprašymas:

Tyrimų vizito tikslas - išanalizuoti ir įvertinti realius pakuočių sprendimus lauko komercinėje aplinkoje ir nustatyti geriausią praktiką bei tobulintinas tvarios pakuotės sritis.

1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į mažas grupes po 3-5 žmones. Paaiškinkite išvykos tikslą: išanalizuoti realias pakuotes ir įvertinti jų tvarumą. Kiekvienai grupei pateikite stebėjimo kontrolinį sąrašą (*siūlomas kontrolinis sąrašas pateiktas žemiau*), kuriame nurodyti tokie kriterijai kaip medžiagos tipas, galimybė perdirbti, prekės ženklas ir ekologinis ženklavimas. (15 minučių)

2 Žingsnis: Dalyviai apsilanko vietiniame prekybos centre, ūkininkų turguje ar ekologiškoje parduotuvėje, kur stebi įvairių rūšių pakuotes. Kiekviena grupė pasirenka tris tvarios pakuotės pavyzdžius ir tris netvarios pakuotės pavyzdžius, pasižymi jų savybes ir veiksmingumą. Jei leidžiama, jie fotografuoja ir trumpai diskutuoja su parduotuvės darbuotojais ar pardavėjais apie pasirinktas pakuotes. (45-60 minučių)

Orientaciniai klausimai, kuriuos besimokantieji gali užduoti pardavėjams:

- Kodėl pasirinkote šią pakavimo medžiagą, o ne kitas galimybes?
- Ar svarstėte galimybę pereiti prie tvaresnių pakuočių alternatyvų? Kodėl ar ne?
- Ar klientai teiraujasi apie tvarias pakuotes, ar jiems rūpi pakuočių atliekos? Kaip manote, kodėl taip yra?
- Kaip manote, ar prekės ženklo ir pakuotės dizainas daro įtaką klientų pasirinkimui? Kodėl?
- Ar jūsų pakuočių pasirinkimui turi įtakos kokia nors vyriausybės politika ar taisyklės? Kaip su jomis susiduriate?
- Ar naudojate kokius nors ekologinius ženklus ar sertifikatus, kad parodytumėte, jog stengiatės būti tvarūs? Koks buvo jų gavimo procesas?

3 Žingsnis: Grupės grįžta į paskirtą diskusijų vietą (klasę arba lauko erdvę) ir susistemina savo išvadas. Aptarkite pasirinktus pakuočių pavyzdžius, nurodydami pagrindines tvarumo savybes ir siūlydami netvარიų variantų patobulinimus. Kiekviena grupė turėtų pasidalyti savo pastebėjimais. (15 minučių)

Klausimai pristatymui aptarti:

- Kokius tris geriausius pakuočių pavyzdžius rado jūsų grupė? Kodėl jie tokie?
- Kokius tris blogiausių pakuočių pavyzdžius rado jūsų grupė? Kodėl jie tokie?
- Kokią svarbiausią informaciją apie tvarų pakavimą sužinojote iš šio stebėjimo?

4 Žingsnis: Mokytoja(s) padeda diskutuoti apie pakuotės vaidmenį kuriant prekės ženklą, vartotojų suvokimą ir poveikį aplinkai. Dalyviai apmąsto savo pastebėjimus ir siūlo būdus, kaip įmonės galėtų padidinti pakuočių tvarumą. (30 minučių)

Klausimai refleksijos diskusijai:

- Kas jus labiausiai nustebino ar atvėrė akis apsilankymo vietoje metu?

- Kaip realių pakuočių stebėjimas padėjo suprasti tvarių ir netvarių pakuočių poveikį?
 - Ar matėte kokių nors pakuočių sprendimų, apie kuriuos anksčiau nebuvote pagalvoję? Kuo jie išsiskyrė?
 - Ką sužinojote apie pakuotės ir vartotojų suvokimo ryšį?
 - Kuri veiklos dalis buvo naudingiausia jūsų mokymuisi ir kodėl?
 - Jei dar kartą dalyvautumėte šiame vizite, ką darytumėte kitaip, kad pagerintumėte savo mokymosi patirtį?
-

Siūlomas kontrolinis stebėjimo sąrašas kitame puslapyje.

1. Pakavimo medžiaga

Kokia pagrindinė naudojama medžiaga?

- ☐ Plastikas (vienkartinis, perdirbamas arba biologiškai skaidomas)
- ☐ Stiklas
- ☐ Popierius arba kartonas
- ☐ Metalas (aliuminis, alavas ir kt.)
- ☐ Kompostuojamos ir (arba) biologiškai skaidžios medžiagos (pvz., augalinės kilmės plastikas, bananų lapai)
- ☐ Kita (nurodykite): _____

Ar pakuotė pagaminta iš perdirbtų medžiagų?

- ☐ Taip (visiškai arba iš dalies)
- ☐ Ne
- ☐ Neaišku

Ar pakuotę galima perdirbti arba kompostuoti?

- ☐ Aiškiai paženklinta, kad galima perdirbti
- ☐ Kompostuojamas arba biologiškai skaidomas
- ☐ Sunkiai perdirbami arba neperdirbami

2. Ekologinis ženklinimas ir sertifikatai

Ar ant pakuotės nurodyti kokie nors tvarumo sertifikatai?

- ☐ ES ekologinis ženklas
- ☐ FSC (Miškų valdymo taryba)
- ☐ Sąžininga prekyba
- ☐ Sertifikuota ekologiška
- ☐ Perdirbami / biologiškai skaidūs simboliai
- ☐ Sertifikatų nėra

Ar teiginys apie tvarumą yra aiškus (pvz., „100 % biologiškai skaidus“, „Be plastiko“)?

- ☐ Taip, lengva suprasti
- ☐ Šiek tiek aišku, bet reikia daugiau informacijos
- ☐ Nėra aiškaus tvarumo teiginio

3. Prekės ženklo kūrimas ir vartotojų įtraukimas

Kaip pakuotės dizainas informuoja apie tvarumą?

- ☐ Naudojamos natūralios spalvos ir ekologiškos temos
- ☐ Įtraukiamos aiškos tvarumo idėjos
- ☐ Minimalistinis dizainas (vengiant medžiagų pertekliaus)
- ☐ Perpildyta pakuotė, naudojama per daug medžiagų

Ar ant pakuotės pateikiama informacija, kuria vartotojai informuojami apie tvarumą?

- ☐ Nurodymai dėl perdirbimo ar pakartotinio naudojimo
- ☐ QR kodas arba svetainė, kurioje pateikiama išsami informacija apie tvarumą
- ☐ Informacijos apie tvarumą nepateikta

Kiek pakuotė patraukli ekologiškai sąmoningiems vartotojams?

- ☐ Labai patraukli (gerai suprojektuota, informatyvi, ekologiška)
- ☐ Šiek tiek patraukli (ekologiška, bet trūksta aiškos informacijos)
- ☐ Nepatraukli (netvarus arba klaidinantis dizainas)

4. Pakuočių funkcionalumas ir atliekų mažinimas

Ar pakuotė sukurta taip, kad būtų mažiau atliekų?

- ☐ Daugkartinio arba pakartotinio naudojimo
- ☐ Minimalistinė (vengiama nereikalingų sluoksnių ar plastiko)
- ☐ Perteklinės medžiagos, švaistymas

Kiek patvari pakuotė skirta produkto apsaugai?

- ☐ Tvirta ir apsauganti
- ☐ Vidutinė apsauga
- ☐ Trapi, linkusi būti sugadinta

Ar yra alternatyvių medžiagų, kurias būtų galima naudoti, kad pakuotė būtų tvaresnė?

- ☐ Taip (išvardykite galimas alternatyvas): _____
- ☐ Ne, jau optimizuota

Papildoma mokymosi veikla (pasirenkama)

Toliau pateikta papildoma mokymosi veikla yra neprivaloma ir skirta mokytojams, įgyvendinantiems šią mokymo kurso sesiją, įkvėpti. Jų įgyvendinimas priklauso nuo konkrečios mokymo kurso sistemos, t. y. nuo turimo laiko ir išteklių.

1 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Tvarumo rinkodaros kampanijos modeliavimas
Trukmė	120-180 minučių
Dalyvių skaičius	6-12 dalyvių, suskirstytų į komandas po 3-4
Įgytos kompetencijos	Rinkodaros strategijos kūrimas, kampanijų planavimas, pristatymo įgūdžiai, kritinis mąstymas
Reikalingi išteklių	Popierinė lenta (<i>EN. flipchart</i>), žymekliai, nešiojamieji ir (arba) planšetiniai kompiuteriai su interneto prieiga, rinkodaros medžiagos pavyzdžiai (pvz., brošiūros, reklamos), projektorius pristatymams.
Pastabos mokytojui	Pateikite aiškias kampanijos imitavimo gaires ir tikslus bei skatinkite komandas kūrybiškai ir novatoriškai dirbti. Viso užsiėmimo metu skatinkite diskusijas apie tvarumo principus ir etinius aspektus.
Aprašymas	1 Žingsnis: Suskirstykite dalyvius į komandas ir paskirkite kiekvienai komandai užduotį parengti konkretaus ekologiško produkto ar iniciatyvos rinkodaros kampaniją. 2 Žingsnis: Pateikite išteklius ir gaires, pavyzdžiui, tikslinės auditorijos demografinius duomenis, biudžeto apribojimus ir kampanijos tikslus. Komandos bendradarbiauja planuodamos ir vykdydamos kampanijas, įtraukdamos pagrindinius mokymosi turinyje aptartus principus. 3 Žingsnis: Besimokantieji pristato savo kampanijas grupei, pabrėždami strategijas, kūrybinius elementus ir laukiamus rezultatus.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Dalyviai gali savarankiškai imituoti savo tvarumo rinkodaros kampaniją, pasirinkdami produktą ar iniciatyvą, į kurią nori sutelkti dėmesį, ir parengdami išsamų kampanijos planą. Jie gali nustatyti tikslus, apsibrėžti strategijas, kurti reklaminę medžiagą ir stebėti pažangą, prireikus koreguoti savo požiūrį, remdamiesi atsiliepimais ir rezultatais.

2 mokymosi veikla	
Pavadinimas	Prekės ženklo siužetinės lentos iššūkis
Trukmė	apie 60 minučių
Dalyvių skaičius	10-20 (galima koreguoti atsižvelgiant į komandos dydį)
Įgytos kompetencijos	Kūrybiškumas, pasakojimas, komandinis darbas
Reikalingi išteklių	Popierinė lenta (<i>EN. flipchart</i>), žymekliai, lipnūs užrašai, prekės ženklo scenarijus
Pastabos mokytojui	Skatinkite dalyvius mąstyti kūrybiškai ir bendradarbiauti. Pabrėžkite pasakojimo svarbą veiksmingai perteikiant prekės ženklo žinutę.
Aprašymas	1. Dalyvių pasiskirstymas (5 minutės) - Suskirstykite dalyvius į nedideles grupes, užtikrindami, kad kiekvienoje grupėje būtų įvairių patirčių ir įgūdžių. - Kiekvienai grupei paskirkite koordinatorių, kuris vadovaus diskusijai ir padės palaikyti grupės kryptį. 2. Pateikite prekės ženklo scenarijus (10 minučių)

	• Kiekvienai grupei pateikite išgalvotą prekės ženklo arba produkto scenarijų. Tai gali būti tikslinė auditorija, produkto kategorija, prekės ženklo vertybės ir pozicionavimas rinkoje. • Skatinkite dalyvius pasinerti į scenarijų ir apsvarstyti unikalius iššūkius bei galimybes. 3. Siužetinės lentos kūrimas (30 minučių) • Paprašykite kiekvienos grupės sukurti siužetinę lentą, kurioje būtų išsamiai aprašyta prekės ženklo pakuotės dizaino kelionė. • Veskite dalyvius per užduotį, kad jie įtrauktų pagrindinius elementus, tokius kaip įsijautimas į tikslinę auditoriją, rinkos tendencijų analizė, tikslų apibrėžimas, idėjų generavimas ir vertinimas. • Pateikite užuominų ir klausimų, skatinančių diskusijas ir kūrybinį mąstymą, pavyzdžiui, „Kokias emocijas norite, kad pakuotė sukeltų?“ arba „Kaip galite išskirti savo prekės ženklą perpildytoje rinkoje?“. 4. Pristatymas (10 minučių kiekvienai grupei) • Praėjus nustatytam laikui, kiekviena grupė pristato savo siužetinį planą likusiems dalyviams. • Skatinkite grupes naudoti vaizdines priemones, pavyzdžiui, eskizus, diagramas ar lipnius lapelius, kad veiksmingai iliustruotų savo idėjas. • Po kiekvieno pristatymo skirkite laiko klausytojų klausimams ir atsiliepimams. 5. Padėkite diskutuoti (15 minučių) • Padėkite aptarti skirtingus kiekvienos grupės požiūrius ir įžvalgas. • Paraginkite dalyvius apmąstyti kiekvienos siužetinės lentelės stipriąsias ir silpnąsias puses ir apsvarstyti, kaip jie galėtų taikyti panašias strategijas savo pakuočių dizaino projektuose. • Apibendrinkite pagrindines šios veiklos išvadas ir išryškinkite svarbiausias išmoktas pamokas apie istorijų pasakojimo ir bendradarbiavimo svarbą pakuočių projektavimo procese.
Kaip individualiai įgyvendinti veiklą	Visas procesas tas pats, tik praleiskite kolektyvinį darbą, diskusijas.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.